

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਦਸੰਬਰ 1, 1985

December 1, 1988

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੋਤ: ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਬੈਂਕ ਅਕਾਊਂਟ ਜ਼ਬਤ ਹੋਣਗੇ ?

DECEMBER 1-7, 1988 Vol. 07 No. 30 Out of Greater Vancouver 75¢ Second Class Mail Reg. No. 5991

The Canada Darpan The Punjabi Newspaper

P.O.BOX 265, Surrey, B.C. V3T 4W8

Ph: (604) 581-4473

ਜਥੇਦਾਰ ਤਲਵੰਡੀ ਸਖਤ ਜ਼ਖਮੀ ਦੋਵੇਂ ਬਾਡੀਗਾਰਡ ਵੀ ਮਾਰੇ ਗਏ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਖਬਰ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਉਪਰ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਸਖਤ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਜੀਪ ਉਪਰ ਦੋਵੇਂ ਬਾਡੀਗਾਰਡਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਨਾਲ ਸੀ।

ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਦੋਂ ਆਪਣੀ ਜੀਪ ਉਪਰ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘੇ ਟਰੱਕ ਤੋਂ ਮਸ਼ੀਨ ਗੰਨ ਨਾਲ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਹ ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸਖਤ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਡੀ ਗਾਰਡ ਥਾਂ ਉਤੇ ਹੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਇਹ ਵੀ ਖਬਰ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਖਤ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਉਹ ਦਮ ਤੋੜ ਗਿਆ।

ਜਥੇਦਾਰ ਤਲਵੰਡੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਲਤਵੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਖਬਰ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਇਕ ਇਜਲਾਸ 30 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲਕੱਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇਜਲਾਸ ਫਿਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਖਬਰ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇਜਲਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਜਥੇਦਾਰ ਤਲਵੰਡੀ ਆਪਣੇ ਧੜੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਏ।

ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਧੜੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸੱਦੀ ਗਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ।

ਇਹ ਖਬਰ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਏਕਤਾ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਯਤਨ ਹੁਣ ਘਟੇ ਵਿਚ ਪੈ ਗਏ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਸ ਏਕਤਾ ਦੇ ਆਸਾਰ ਬਹੁਤੇ ਰੋਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਬਹੁਤੀ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ 5 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਉਪਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਚਿਠੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਰਾਜਨੀਤਕ ਦਰਸ਼ਕ ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨਾਲੋਂ ਅੱਡ ਰੱਖਣ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ, ਬਰਨਾਲਾ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰੋ. ਵੇਰ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦੁਹਰਾਉਣ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅੱਖ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ 'ਤੇ

ਮਦਰਾਸ — ਖਬਰ ਹੈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਵੀਂ ਵਾਰ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਇਕ ਭਾਰੀ ਜਲਸੇ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿਚ ਕਾਮਰਾਜ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਯੁਗ ਮੁੜ ਕੇ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ (ਇਦਰਾ) ਪਾਰਟੀ ਇਕੱਲੀ ਹੀ ਚੋਣਾਂ ਲੜੇਗੀ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਡੀ ਐਮ ਕੇ ਨਾਲ ਚੋਣ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਡੀ ਐਮ ਕੇ ਇਕ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਲ ਕੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਸੂਬੇ ਦੀ ਰਾਜ ਸੱਤਾ ਡੀ ਐਮ ਕੇ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ ਐਮ ਕੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਇਦਰਾ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਵੋਟ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਦੂਜੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਰਾਜਨੀਤਕ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਧਿਆਨ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਉਪਰ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਇਦ ਛੇਤੀ ਹੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਏ। ਜੇ ਕਰ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਛੇਤੀ ਹੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਏਗਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਆਦਿ ਦੇ ਐਲਾਨ ਵੀ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਚੋਣਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਤਾਰੇ ਹੇਅਰ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਕਬਾਲ ਕਰ ਲਿਆ

ਸਰੀ — ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਅਖਬਾਰ 'ਇਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਤਾਰੇ ਹੇਅਰ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 17 ਸਾਲਾ ਹਰਕੀਰਤ ਬੱਗਾ ਨੇ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਦੋਸ਼ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਹਰਕੀਰਤ ਬੱਗਾ ਟਰਾਂਟੋ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਆਗੂ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਬੱਗਾ ਦਾ ਲੜਕਾ ਹੈ। ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਬੱਗਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਸਰੀ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਤੀ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

'ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ' ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸਲ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਕੇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮੇਂ ਹਰਕੀਰਤ ਬੱਗਾ ਨੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਦੋਸ਼ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ।

ਅਖਬਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰਕੀਰਤ ਬੱਗਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਜੱਜ ਡੇਵਿਡ ਪੈਂਡਲਟਨ ਨੇ ਹਰਕੀਰਤ ਬੱਗਾ ਉਤੇ ਬਾਲਗ ਦੇ ਤੌਰ ਉਤੇ ਕੇਸ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਬਾਲਗ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਛਾਪੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਜੱਜ ਨੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਤਾਰੇ ਹੇਅਰ ਉਤੇ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲਾ 26 ਅਗਸਤ ਨੂੰ 'ਇਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਇਕ ਘੱਟਾ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਸੁਰਜੀਤ ਮਾਧੋਪੁਰੀ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਪੀਤੀ।

ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਬੁਛਾੜ

ਤਾਰੇ ਹੇਅਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਆਉਣ ਉਤੇ ਉਸਨੇ 357 ਮੈਗਨਮ ਗੋਲੀਵਲਰ ਨਾਲ ਉਸ ਉਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਤਾਰੇ ਹੇਅਰ ਦੇ ਪਹਿਲੀ ਗੋਲੀ ਸਿਰ ਵੱਲ ਸੋਧੀ ਗਈ ਜੋ ਪੱਗ ਵਿਚੀਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਈ ਫਿਰ ਦੂਜੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਬਾਂਹ, ਪੱਟ ਤੇ ਵੱਖੀ 'ਚ ਲੱਗੀਆਂ। ਇਕ ਗੋਲੀ ਉਸ ਦੀ ਪਿੱਠ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਜੇ ਤਕ ਤਾਰਾ ਹੇਅਰ ਛਾਤੀ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਅਪਰੰਗ ਦਾ ਮਰੀਜ਼ ਹੈ।

'ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ' ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ

29 ਨਵੰਬਰ ਦੇ 'ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ' ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਰਾ ਹੇਅਰ ਅਜੇ ਵੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਹੇਠਲਾ ਸਿਰਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਆਰੀ (Paralysed) ਹੈ।

ਹਮਲੇ ਦਾ ਕਾਰਨ

5 ਅਗਸਤ 1988 ਦੇ 'ਇਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਟਾਈਮਜ਼' ਵਿਚ ਬੱਗਾ ਪ੍ਰਵਾਰ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਜਾਤੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਰਕੀਰਤ ਬੱਗਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਖਬਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਕਈਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ।

ਬਾਲਗ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਜ਼ਾ

ਅਖਬਾਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਲਗ ਦੇ ਤੌਰ ਉਤੇ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

SHOP - EASY

47th. & Fraser St., Vancouver, B.C.

ਧਮਾਕੇਦਾਰ ਸੇਲ

ਇਹ ਸੇਲ Friday, Saturday, Sunday ਤੱਕ ਚੱਲੇਗੀ

GOLDEN TEMPLE ATTA
ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਆਟਾ

10.88

2x10 kg.

ਬਦਾਮ

ALMONDS

lb.

1.79

'After An Auto Accident, Call On Experience:

Bernard Simpson And Company

Lawyers

**Practice RESTRICTED to INJURIES CAUSED BY
CAR ACCIDENTS**

ICBC Claims

No charge for initial consultation

Translation Services Available

ਦੁਭਾਸ਼ੀਏ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ ਹਨ

**Call collect
24 Hour Calls**

Ph. 734-2272

**Situated In the B.C. Automobile
Association Building**

**Ste. 750, 999 West Broadway
Vancouver, B.C. V5Z 1K5**

ਤੁਹਾਡੇ ਕਲੇਮ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਖਰਚੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ
ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ
ਤੁਸੀਂ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰੋਂ

- ਵੇਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਹੀ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਮ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਕਾਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦੇ ਕੇਸ ਹੀ ਹੈਂਡਲ ਕਰਦੀ ਹੈ
- ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਕਾਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਸੰਬੰਧੀ ਆਈ. ਸੀ. ਬੀ. ਸੀ. ਕਲੇਮਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹੈਂਡਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ 2 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਚੁਕੇਗੀ

ਸਰਕਾਰ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਟਿਕੇਗੀ — ਲੋਕ-ਰਾਇ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ — ਦੋ ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਗਿਆਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਪਿਛੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੀਮਤੀ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਖਬਰਾਂ ਮਿਲਣ ਤੱਕ 205 ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 102 ਮੈਂਬਰ ਉਸ ਨਾਲ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕ ਬੇਸ਼ਬਰੀ ਨਾਲ ਇਸ ਦਿਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਫੌਜੀ ਡਿਕਟੇਟਰਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਛੁੱਟੇਗੀ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਐਕਟਿਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਲਾਮ ਇਸਹਾਕ ਖਾਂ ਨੇ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 30 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦਾ ਇਜਲਾਸ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। 1 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਗੇ ਤੇ 2 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੌਮੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦਾ ਇਜਲਾਸ 5 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੋਲੀਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ

ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਨੇ ਇਹ ਮੰਗ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲੀਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇ। ਸ਼ੀਮਤੀ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਫੋਟੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸਲਾਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਫਰੰਟ ਵਲੋਂ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ 1 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਕਿਸਦੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ

ਸਿੰਧ ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਜ਼ਿਆ-ਭਗਤ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਫੌਜੀ ਚੁੰਡਲੀ ਬਹੁਤਾ ਚਿਰ ਨਹੀਂ ਟਿਕਣ ਦੇਵੇਗੀ।

ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਸੰਧੀ ਦੀ ਮੰਗ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਨਿਆਜ਼ ਨਾਇਕ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਸੰਧੀ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਹੋਵੇ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਨਾ ਤਾਂ ਐਟਮੀ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਇਕ ਨੇ ਇਹ ਮੰਗ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿਚ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ-ਰਹਿਤ-ਜ਼ੋਨ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਸ ਮਸਲੇ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਐਕਟਰਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਹ ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰਣਜੀਤ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ

ਹਰਨੇਕ ਗਿੱਲ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਨੀਊਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ — ਸਰੀ ਵਿਚ ਪਿਛਲੀ 2 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹਰਨੇਕ ਗਿੱਲ ਦਾ ਕਤਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਸਟਾਰਟ

ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਰਣਜੀਤ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਨੀਊਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਵਿਚ ਬੀ. ਸੀ. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਊਰੀ ਨੇ ਹਰਨੇਕ ਗਿੱਲ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ ਰਣਜੀਤ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਸਰੀ ਦੇ ਨਿਊਟਨ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ।

ਰਣਜੀਤ ਗਿੱਲ ਦਸ ਸਾਲ ਤੱਕ ਪੈਰੋਲ ਉਤੇ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕੇਗਾ।

- ਕਾਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਜਾਂ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਾਰਨ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ
- ਰੀਅਲ ਇਸਟੇਟ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ
- ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ

ਤਾਂ

ਮਹਿਬੂਬ ਪਿਰਾਨੀ

ਬੈਰਿਸਟਰ ਤੇ ਸੋਲਸਿਟਰ
ਨੂੰ ਮਿਲੋ

ਫੋਨ : 874-0204

Beck, Robinson & Co.

700-686 West Broadway Vancouver, B.C. V5X 1G6

ਇਤਿਹਾਸ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ.....ਜ਼ਿਆ ਦੁਆਰਾ ਫਾਂਸੀ ਤੇ ਚਾੜ੍ਹੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਕੁਲਵਕਾਰ ਅਲੀ ਭੁੱਟੋ ਦੀ ਬੇਟੀ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਅੱਥਾ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਈਮ ਮਨਿਸਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੀ ਹੈ।

ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦਾ 21 ਦਸੰਬਰ ਦਾ ਅੰਕ ‘ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ’ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਹੁਣ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਮਿਤਰਾਂ, ਸਨੇਹੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਭ ਇਛਾਵਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

ਵਪਾਰੀ ਵੀਰਾਂ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪੰਨੇ ਹੁਣ ਤੋਂ ਰੀਜ਼ਰਵ ਕਰਵਾ ਲਵੋ ਤਾਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮਾਯੂਸ ਨਾ ਹੋਣਾ ਪਵੇ।

ਥਾਂ ਰੀਜ਼ਰਵ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਖ 17 ਦਸੰਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਐਡ 17 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਪੁਜਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਹੀ ਫੋਨ ਕਰੋ :

581-4473

ਸੋਨੇ ਦਾ ਰੇਟ

523 ਡਾਲਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ (ਇਕ ਔਂਸ)

211 ਡਾਲਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ (ਇਕ ਤੋਲਾ)

181 ਡਾਲਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ (10 ਗ੍ਰਾਮ)

(ਏ. ਸੀ. ਜਿਊਲਰਜ਼ ਦੇ ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ — ਫੋਨ 588-5808)

1000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਰੇਟ

82.60 ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ

(ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ — 681-3428)

Ph. 588-5808

9373 - 120 St., (Scott Rd.),

Delta, B. C.

ਏ. ਸੀ. ਜਿਊਲਰਜ਼

ਬੰਬੇ ਸਵੀਟਸ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਰ ਇਨਕ.

ਮਠਿਆਈਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਦੁਕਾਨ!

BOMBAY SWEETS MANUFACTURER INC.

6556 — 6560 MAIN (at 49th Ave.)

VANCOUVER, B.C. V5X 3G9

Tel. (604) 321-1414

Or 874-5722

CONTACT:

NARESH SHUKLA & BROS.

\$2.50 / ਪੌਂਡ ਵਾਠੀਆਂ
ਜਲੇਬੀਆਂ
\$1.00

\$2.50 / ਪੌਂਡ ਵਾਲੇ
ਲੱਝੂ
\$1.75

ਡਾਂਗੇ ਤੇ ਮੋਹਿਤ ਸੈਨ ਦਾ ਨਵਾਂ ਪਲਟਾ

ਹੈਦਰਾਬਾਦ — ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਖੜੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਯਤਨ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਮੋਹਿਤ ਸੈਨ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਕੁਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਕਨਵੀਨਰ ਦੱਸਿਆ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਐਸ ਏ ਡਾਂਗੇ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨਾਂ ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਸੱਦੀ ਗਈ 21 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਐਲਾਨਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਬੰਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਮਿਊਨਿਜ਼ਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਇਛਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਰਹੀਆਂ।

L/R

LAKEVIEWREALTY LTD.
DELTA

590-3231

7909 Scott Rd., Delta, B.C. V4C 6P6

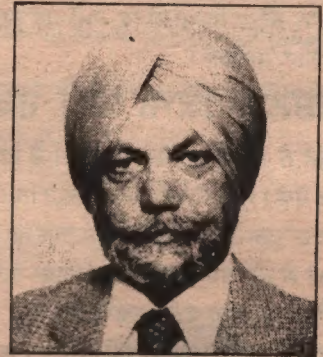
ਆਪਣਾ ਘਰ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ, ਕਮਰਸ਼ਲ ਜਾਂ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਮੱਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ

ਬੇਅੰਤ ਸੇਵੇਂ

ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਫੋਨ ਕਰੋ

Bus. (604) 590-3231

Res. (604) 591-1354 ਜਾਂ 588-0749

BEANT SEKHON

Res. 591-1354

or

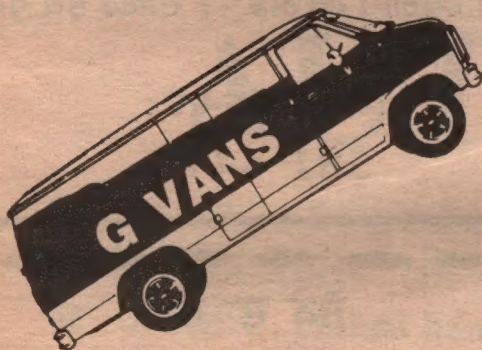
588-0749

■ Auto Upholstery

■ Installations

■ Accessories

■ Service

**GILL VANS
Conversions & Accessories**

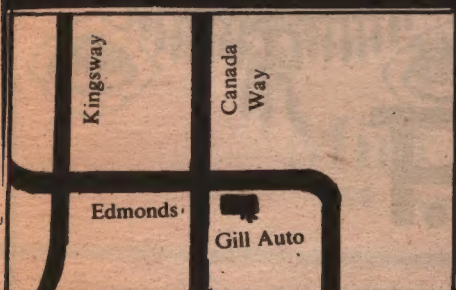
Bench Seats installed from	\$300
Captain Chairs with swivel bases, custom made from	pr. \$390
Sofa bed Deluxe from	\$475
Bay Windows installed from	\$99
Complete Van Interior from	\$725
Raised Roof installed from	\$850
Electric Sofa Bed	from \$1299

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਰ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਹਨ —
ਦੇਖਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਪੁੱਜੋ — ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ

CALL

522-2122

COLLECT

GILL AUTO SALES

7762 - Edmonds St., Burnaby, B.C.

DLR #8220

OPEN MON.—FRI. 9 AM-8 PM — SAT. 9 AM-6 PM — SUN. 10 AM-4 PM

ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦ ਲਈ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 30 ਨਵੰਬਰ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਨਰਲ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾ ਲਈ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣੀ ਜਨਰਲ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਇਜਲਾਸ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾ ਸਕਦੀ ਇਸ ਜਨਰਲ ਕੌਂਸਲ ਵਿਚ 15-ਮੈਂਬਰੀ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਅੱਜ ਚੁਣੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਟੋਹੜਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਕੌਂਸਲ ਇਹ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਨੂੰ ਪੰਦਰਵੀਂ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਟੋਹੜਾ ਦੀ ਚੋਣ ਸਰਬ-ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬਾਬਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੜੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲੱਗਿਆ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੋਣ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੜੇ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਆਰਡਰ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ

ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨਾ ਬੁਲਾਈ ਜਾਵੇ।

ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਜਥੇਦਾਰੀ ਤੋਂ ਲਾਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮਹੰਤ ਸੇਵਾ ਦਾਸ ਵਲੋਂ ਮੰਗ

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਮੰਗਾ ਵਿਚ ਫੇਰਮਾਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹੰਤ ਸੇਵਾ ਦਾਸ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਭੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਮਹੰਤ ਸੇਵਾ ਦਾਸ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਰਤਿਆਂ ਧਰਤਿਆਂ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਜੋਕੇ ਕਰਤਾ ਧਰਤਾ ਹਨ।

ਮਹੰਤ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵੀ ਲੋਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ਼ਰਧਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵੋਟਰ ਬਣਨ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤੇ ਨਵੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ।

ਰਾਜੀਵ ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਮੱਧ ਕਾਲੀ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾ ਦੇਣਗੇ ਲੋਕੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣ — ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਖਬਰਦਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦਸੰਬਰ-ਫਰਵਰੀ ਵਿਚਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਮੱਧਕਾਲੀ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾ ਦੇਣਗੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਦਰ ਖਾਤੇ ਤਿਆਰੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਭੰਗ ਕਰਕੇ ਮੱਧਕਾਲੀ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾ ਦੇਣ। ਸ੍ਰੀ ਨਗਰ ਹਵਾਈ ਐਂਡ ਉੱਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਈ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕਮਾਂਡਰ (ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ) ਪਾਸ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਦੇ ਸ਼ਿਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜ ਕਾਂਗਰਸ (ਏ) ਦੇ ਮੁੜ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲਣਾ ਕਠਨ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਂਦਿਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਚੀਨ ਜਿਹੇ ਗਵਾਂਢੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਸੁਧਾਰਨ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਿ. ਗੋਬਿੰਦ ਵਾਂਗ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਸੁਧਾਰਨ ਵੱਲ ਭਰਪੂਰ ਕਦਮ ਪੁਟਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜੀਵ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਚੀਨ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਰਾਹ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਤੁਰਿਆ।

ਰਾਜੀਵ ਮੰਨਦੇ ਨਹੀਂ

ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਰਮਿਸ਼ਟਗੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ

ਇਹ ਮੰਨਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ਕਿ ਬੇਫਰਜ਼ ਤੋਪਾਂ ਦੇ ਸੋਢੇ ਵਿਚ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਤੇ ਵੋਜੀ ਕਮਾਂਡਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਪੁਛ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਬੇਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਬਲੈਕ ਲਿਸਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਰੋਕ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਫਰਜ਼ ਸੋਢੇ ਵਿਚ 1987 ਵਿਚ ਵੀ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸੋਢੇ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੀ ਕੋਈ ਵਿਚੋਲਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਧਾਨ

ਮੰਤਰੀ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਅਗੇ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਨਾ ਕੋਈ ਵਿਚੋਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਖਰਚ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਇਕ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇਣਾ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਸਕੈਂਡਲ ਦੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਜਾਇਜ਼ ਕੰਮ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਸਾਂਝੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਆਗੂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਜਗਲ ਨਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਹੱਥੋਂ ਹਲਾਕ ਹੋ ਗਿਆ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੈਨਾ ਨੇ 6 ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇਕ ਆਗੂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ।

ਇਕ ਹੋਰ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਘੰਨਾ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਤਰਨਤਾਰਨ ਵਿਚ ਇਕ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਜੋ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਟਾਈਗਰ ਫੋਰਸ ਦਾ ਆਗੂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸਦਾ ਕਈ ਕਤਲਾਂ ਵਿਚ ਹੱਥ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਪੁਲਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਅਤਿਵਾਦੀ ਫੜੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਹਥਿਆਰ ਤੇ ਗੋਲੀ ਸਿੱਕਾ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਫੜਿਆ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ 'ਚ ਫੜੇ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਾਂਝੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਮੀਤ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਵੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ।

ਬਟਾਲਾ 'ਚ ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ

ਬਟਾਲਾ 'ਚ ਇਕ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਿੱਟਾ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਈਨਾਈਡ ਦੀ ਗੋਲੀ ਖਾ ਕੇ ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ ਜਦ ਉਹ ਪੁਲਸ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚੋਂ ਭੱਜਣ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ।

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਨਾਮ

ਕੈਬਲ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਕਤਲੇਆਮ ਦੌਰਾਨ ਜਿਸ ਵਿਚ 25 ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ, ਬਹਾਦਰੀ ਦਾ ਇਨਾਮ ਇਕ ਪੁਲੀਸਮੈਨ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਹਨੇਰੇ 'ਚ ਹੀ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ 'ਚ ਵੜ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸਤਪਾਲ ਡਾਂਗ ਦਾ ਬਿਆਨ

ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਦੇ ਬਚਰਗ ਨੇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਸਤਪਾਲ ਡਾਂਗ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਤੇ ਲਾਲ-ਵੀਤਾਸਾਹੀ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸਹਾਇਤਾ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਇਕ ਪਾਸੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਲਾਪ੍ਰਵਾਹੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਤੇ ਬੱਚੇ ਕੁਲ ਰਹੇ ਹਨ।

'ਦਿਹਾਤੀ ਜਨਤਾ' ਜ਼ਬਤ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ 'ਚ ਬਟਾਲਾ 'ਚ ਛਪਣ ਵਾਲੇ ਪਰਚੇ 'ਦਿਹਾਤੀ ਜਨਤਾ' ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਕੇ ਉਸਦਾ ਇਕ ਅੰਕ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਏਕਤਾ ਵਿਰੁਧ ਲੇਖ ਹਨ।

ਬਿਦਰ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ

ਬਿਦਰ ਬਾਰੇ ਇਕ ਰੀਪੋਰਟ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਚ ਬਿਦਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਿਰਕੂ ਦੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸਗੋਂ ਇਹ ਹਮਲਾ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਛੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। 4 ਕਾਜਲ ਤਬਾਹ ਕੀਤੇ, 94 ਘਰ ਜਾਲੇ ਗਏ ਅਤੇ 500 ਮੋਟਰ ਸਕੂਟਰ ਜਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਇਸ ਹਿੰਸਾ ਵਿਚ 150 ਲੋਕ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਰਾਜਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਸੀ।

UJJAL DOSANJH LAWYER

#202—5887 VICTORIA DRIVE,
VANCOUVER, B.C. V5P 3W5

ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸੌਖੀ ਹੈ

- ਆਈ. ਸੀ. ਬੀ. ਸੀ.
- ਡਾਈਵੋਰਸ (ਤਲਾਕ) ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰਕ (ਫੈਮਿਲੀ) ਕੇਸ
- ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ
- ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :

ਉਜੱਲ ਦੁਸਾਂਝ
PHONE 327-6381

MATRIMONIAL

Suitable Match for Jat Sikh girl 27, 5'6" tall, pretty, software specialist, employed.

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਘਰਾਣੇ ਦੀ ਲੜਕੀ ਲਈ ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਦੀ ਉਮਰ 27 ਸਾਲ ਹੈ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 6 ਇੰਚ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਹੈ ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਨਖਾਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

ਖਤ ਇਸ ਪਤੇ ਤੇ ਲਿਖੋ :

KSD - 202

C/o CANADA DARPAN

P.O.BOX 265

SURREY, B.C. V3T 4W8

ਏ. ਡੀ. ਬਾਰੀਆ ਐਲ. ਐਲ. ਬੀ. ਵਕੀਲ

ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

- ਪਰਸਨਲ ਸੱਟਾਂ
- ਫੈਮਿਲੀ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਡਾਈਵੋਰਸ
- ਗੇਅਲ ਇਸਟੇਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ

ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਮਿਲੋ — ਮਸ਼ਵਰਾ ਮੁਫਤ ਦੇਣਗੇ

Arsad Dara Baria LL.B.

Lawyer

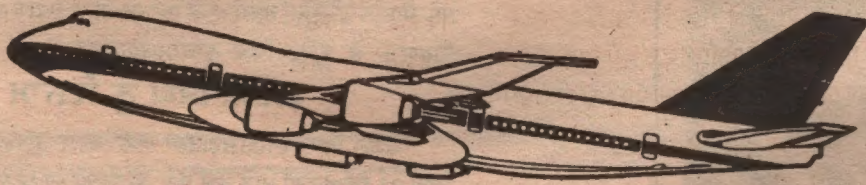
Ste. 209-6330 Fraser St., Vancouver, B.C.

Ph. 321-8300

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ

ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿਰਾਏ

London From **\$548⁰⁰** Toronto From **\$299⁰⁰**

AUTHORIZED AGENTS FOR:

AIR CANADA
BRITISH AIRWAYS
CATHAY PACIFIC

CANADIAN AIRLINES INTERNATIONAL
THAI AIRWAYS INTERNATIONAL
& OTHER MAJOR AIRLINES

ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਫੀਜ਼ੀ, ਲੰਡਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾ, ਡਿਜ਼ਨੀਲੈਂਡ, ਹਵਾਈ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ
ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿਰਾਏ

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਲੰਡਨ ਰਾਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ 2 ਸਟੋਪ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ

Prices are subject to change without notice

BAINS TRAVEL SERVICE

6364 Fraser Street,
Vancouver, B.C.
Ph. 324-2277

935 Marine Drive
Capilano Mall,
N. Vancouver

1710 Douglas St.
Victoria, B.C.
Ph. 386-6363

CALL US FIRST

Express International Travel Ltd.

Affiliated with G.B. Morrison Travel Montreal

ਸਪੈਸ਼ਲ ਧਮਾਕੇਦਾਰ ਸੇਲ ਲੱਗ ਰਾਈ

ਸਿੰਘਾਂਪੁਰ **\$1050** ਗੈਟਰਨ ਹਾਂਗਕਾਂਗ **\$870** ਗੈਟਰਨ ਟਰਾਂਟੋ **\$269** ਇੰਗਲੈਂਡ **\$577** ਗੈਟਰਨ

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਪੈਸ਼ਲ ਇੰਮੀਗਰੇਂਟ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਟਿਕਟਾਂ
ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

ਵੀਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਲੈਣ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮੱਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਕ ਟਿਕਟ ਲੈਣ ਦੇ ਨਾਲ 1 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੀ ਟਰੇਵਲ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੱਕ ਸਸਤੇ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੋ **Ph. 321-8777**

5787 Victoria Drive, Vancouver,

ATAC

Approved

Agent All Major Airlines

AJIT KANG

GM

WESTMINSTER

12th. STREET AT QUEENS AVE., NEW WESTMINSTER, B.C.

ਆਪ ਨਵੀਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਕਾਰ ਵੇਚਣੀ ਜਾਂ ਖ਼ਰੀਦਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਵਧੀਆ ਡੀਲ ਲਈ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ

ਗੁਰਜੀਤ ਬਾਵਾ ਢੀਂਡਸਾ

ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਵੇਚੋ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧੀਆ ਕਾਰ ਵਾਜ਼ਬ ਕੀਮਤ ਤੇ ਦਿਵਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

- ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਡਾਊਨ ਪੇਮੈਂਟ ਦੇ ਕੇ ਆਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

FOR **BEST DEAL & BEST SERVICE**

BUS. 521-7731

Pager 687-1985 #5531

ਗੁਰਜੀਤ ਢੀਂਡਸਾ ਬਾਵਾ

ਬੇਇੰਗ 737 ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਉਡਾਣ ਸਮਾਂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੰਡੀਅਨ ਏਅਰ ਲਾਈਨਜ਼ ਨੂੰ ਇਹ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬੇਇੰਗ 737 ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਕੁਲ ਉਡਾਣ ਸਮਾਂ 3128 ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 2830 ਘੰਟੇ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਇਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਨੂੰ ਏਨਾ ਸਮਾਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਕਈ ਘੰਟੇ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਮੁਨੀ ਲਾਲ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ

ਬੰਬਈ — ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਤੋਂ ਪੁੱਜੀ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਨੂੰਹ ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਮੁਨੀ ਲਾਲ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਉਥੇ 82 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਭੋਗ ਕੇ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਆਪਣੇ ਪਿਛੇ ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੱਤਰਕਾਰ ਬੇਟੇ ਅਰੁਣ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਦੋ ਬੇਟੀਆਂ ਛੱਡ ਗਈ ਹੈ। ਇਕ ਬੇਟੀ ਇਲਾ ਰਾਮ ਗੋਬਿੰਦ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਨਸਲਵਾਦੀ ਗੋਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

30 ਕਰੋੜ ਦੀ ਹੈਰੋਇਨ ਫੜੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਇਥੋਂ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਇਥੋਂ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਇਕ ਮਕਾਨ ਉੱਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਕੇ 30 ਕਰੋੜ ਦੀ ਹੈਰੋਇਨ ਤੇ ਅਫ਼ੀਮ ਫੜੀ।

ਮਨੋਹਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੀ ਥਾਂ ਕਪੂਰ ਜਾਂ ਪੁੰਨੀ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮਨੋਹਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਭਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਪੇਂਡੂ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਂ ਐਸ ਐਲ ਕਪੂਰ ਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਸਰਾ ਨਾਂ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਪੁੰਨੀ ਦਾ ਹੈ।

ਭੁੱਟੋ ਦਿੱਲੀ 'ਚ

ਦਿੱਲੀ — ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਐਕਟਰ ਆਈ ਐਸ ਜੋਹਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤ ਚਲਫਕਾਰ ਅਲੀ ਭੁੱਟੋ ਬਾਰੇ ਨਾਟਕ ਕਲਕੱਤੇ ਵਿਚ ਤਾਂ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਥਾਈਂ ਇਹਦੇ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਸਾਜਗਾਰ ਵੇਹਦਿਆਂ ਭਾਰਤੀ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਖੇਡਣ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਇਹ ਨਾਟਕ ਅਜ ਕਲ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਭੁੱਟੋ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਦੇ ਸੀਨ ਤੱਕ ਦੀ ਗਾਥਾ ਹੈ।

ਬੋਫਰਜ਼ ਤੋਪਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਜੇਠਮਿਲਾਨੀ ਵਲੋਂ ਨਵੇਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਰੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਭਾਰਤ ਨੇ ਸਵੀਡਨ ਤੋਂ ਜੋ 1600 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਬੋਫਰਜ਼ ਤੋਪਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਉੱਤੇ ਮੁੜ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਗਰਮ-ਗਰਮ ਬਹਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਖਰੀਦ-ਫਰੋਖਤ ਵਿਚ 64 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਸਿੱਧੀ ਹੋਰਾਵੇਰੀ ਹੈ।

ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇਠ ਮਿਲਾਨੀ ਨੇ ਬੋਫਰਜ਼ ਤੋਪਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸੰਬੰਧੀ ਪੰਜ ਨਵੇਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਵੇਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਦਲਾਲੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਸ਼ਾਮਲ

ਸ਼੍ਰੀ ਜੇਠ ਮਿਲਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਬਿਓਰੋ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਨਾਮਾ ਸਥਿਤ ਇਕ ਕੰਪਨੀ ਨੇ 40 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਲਏ। ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਪਾਨਾਮਾ ਵਿਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਇਕ ਨੌੜੇ ਦੇ ਗਿਲਦੇਵਾਰ ਸਤੀਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਵੀ ਸਬੰਧ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਜੇਠ ਮਿਲਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਓਰੋ ਤਿੰਨ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਵੇ: (ਓ) ਪਹਿਲਾ “ਹਿੰਦੂ” ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਛਪੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ (ਅ) ਦੂਜਾ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ (ੳ) ਤੀਜਾ ਜੇਠਮਿਲਾਨੀ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਨਵੇਂ ਪੰਜ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ।

ਵੀ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਿਆਨ

ਵੀ. ਪੀ. ਸਿੰਘ

ਕਾਨੂੰਪੁਰ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸਾਬਕਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਲੀਡਰ ਵੀ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਹਿੰਦੂ” ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਛਪੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਦੇਰ ਕਰਨਾ ਅਸਲੀ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬੋਫਰਜ਼ ਤੋਪਾਂ ਦੇ ਸੌਦੇ ਵਿਚ ਲਈ ਦਲਾਲੀ ਦੀ ਰਕਮ ਕਿਥੇ ਗਈ! ਤੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਕਾਮਰੇਡ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਜਲੰਧਰ — ਫੁਨ ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਮਰੇਡ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਾਈਕਲ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।

ਕਾ: ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ ਖਬਰ ਕਨੇਡੀਅਨ ਰੇਲਵੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਕਾ: ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੀ ਬਰਾੜ ਦੇ ਮਾਮਾ ਜੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਮਾ ਜੀ ਤੋਂ ਲੱਗਾ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਬਰਾੜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾ: ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ 58 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਹੀਦ ਕਾ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਮਿੱਤਰ ਸਨ।

ਕਾ: ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤਲਬਣ ਲਾਗੇ ਪਿੰਡ ਗਦਰੇ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੀ ਨਕੋਦਰ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿਚ ਹੈ।

ਸੁੱਖੀ ਤੇ ਕੁੱਕੀ ਹਿੰਦ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ

ਨਿਊਯਾਰਕ — ਨਵਾਰਕ ਦੇ ਫੈਡਰਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚੇ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਸੁੱਖੀ ਅਤੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਉਰਫ ਕੁੱਕੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰ ਕੇ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਭੇਜਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁਕਦਮੇ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਰੋਨਾਲਡ ਹੋਨਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸੇ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵਲੋਂ ਮੁਕਦਮੇ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਲਈ ਜਾਅਲੀ ਧਮਕੀ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਸੀ ਪਰ ਕੇਵਲ ਇਸੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਦੋਵਾਂ ਮਸ਼ਕੂਕ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਭੇਜਣ ਬਾਰੇ ਕੇਸ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਭਾਰਤੀ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਝ ਕਰਕੇ ਗਏ ਹਨ ਉਸ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕੇਸ ਚਲਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਮਝਦੀ ਹੈ।

ਜਥੇਦਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਖੇਡ ਰਿਹਾ ਹੈ — ਸੁਰਜੀਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਸੀ ਪੀ ਐਮ ਦੇ ਪੋਲਿਟ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਪ੍ਰੋ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਲੋ:) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਭੰਗ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜ ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦੇ ਕੇ ਦੋਹਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਏਕਤਾ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਸਾਬਤਾਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਏਕਤਾ ‘ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਵਖਵਾਦੀ’ ਅਨਸਰਾਂ ਵਿਰੁਧ ਉਸਰ ਰਹੀ ਸੀ।

ਪ੍ਰੋ: ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਪ੍ਰੋ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਰੜੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲਾਂ ਵਿਚ ਏਕਤਾ, ਨੀਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਇਸ ਏਕਤਾ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ ਤਾਂ ਐਨ ਉਸ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਨਵਾਂ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਮੁੜ ਕੇ ਰਾਜਸੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜਸੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਹੁਣ ਕਿਹੜੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੋ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਸਬਕ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਘਟਾਇਆ ਹੈ।

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਨੇਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਪ੍ਰੋ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸਾਂਝਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤਾਂ ਟੁਕੜੇ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਕਲਮ ਉੱਥੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਚਲੀ? ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਭੰਗ ਪਾਉਣ ਲਈ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਮੁਵਾਜ਼ੇ ਜੋ ਏਕਤਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਸਹਾਈ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਮੁਵਾਜ਼ੇ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ‘ਨੰਗਾ’ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਆਪ ਸਰਬਤ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤਕ ਸੀਮਤ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਨੇਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਪ੍ਰੋ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਖੇਡ ਰਿਹਾ ਹੈ।”

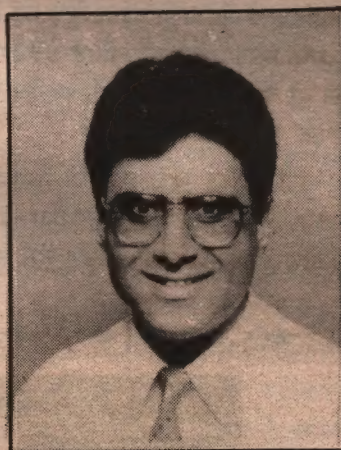
ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਚਮਨ ਲਾਲ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ। ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤਾ ਹੁਣ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦੇਣਗੇ। ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰ ਕੇ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰੋ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਦੇਣ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਦੇ ਇਕ ਨੂੰ ਬਾਪੜਾ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ।

ਇਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਟੈਂਡ ਉੱਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਧਰਮ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਲੱਗੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਪਹਿਲਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁਕਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਆਏ ਸਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲਾਂ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਏਕਤਾ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਕੋਥਨਿਟ ਕਮੇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਤਿਵਾਦ ਦੀ ਸੱਸੀਆ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤਕ ਫੈਲਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਸੁਧਾਰਨ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਗੁਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਰਾਜਪਾਲ ਬਦਲਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ ਕਿ ਗਵਰਨਰ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ। ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿੱਖ ਕੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਰਾਜਸੀ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਏ ਦਿਨ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਗਿਣਤੀ ਦਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਇਕ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੇਠਮਿਲਾਨੀ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਸੰਬੰਧੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਉੱਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇਠਮਿਲਾਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਕਰਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ

ਲਈ ਸਲਾਹ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ

ਆਪਣਾ ਘਰ ਟਰੇਡ ਕਰਕੇ ਨਵਾਂ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ

ਤਾਂ

ਆਲਮਜੀਤ ਤੱਖਰ

ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ :

ਦਫ਼ਤਰ - 581-1211

ਘਰ - 591-8823

For Property Investment

Or Trade-In

Phone Alan Takhar

Bus: 581-1211

Res: 591-8823

SUTTON GROUP MEDALLION REALTY

#1 - 9200 - 120 St., Surrey, B.C. V3V 4B7

The Canada Darpan

P.O. BOX 265

SURREY, B.C. V3T 4W8

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਵਿਚ ਡੀਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ
ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ
ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਵਿਚਾਰ

ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਬਣੋ, ਜਾਂ ਫੇਰ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਬਣੋ; ਸਚਾਈ
ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਤੁਰੋ, ਜਾਂ ਫੇਰ ਪਾਪ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਤੁਰੋ। ਚੁਰਾਹੇ ਵਿਚ ਖੜੋਣ
ਵਿਚ ਜਿੰਨੀ ਹਿੰਮਤ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਸਮਰਥਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ
ਦੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ।

— ਹਾਈਨਰਿਖ ਹੇਨ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦਾ ਭਵਿਖ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਗਿਆਰਾਂ ਸਾਲ ਪਿਛੋਂ ਜਮਹੂਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ
ਹੋਣ ਉਤੇ ਹਰ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਪਸੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਆਖਰ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ
ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹੀ ਸ਼ੱਕੀ ਨਜ਼ਰ
ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਐਕਟਿੰਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਲਾਮ ਇਸਹਾਕ ਖਾਂ ਅਤੇ ਫੌਜ ਦੇ
ਚੀਫ ਕਮਾਂਡਰ ਮਿਰਜ਼ਾ ਅਸਲਮ ਬੇਗ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਾਅਦਾ ਪੂਰਾ ਕਰ
ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ।

ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਦੀ
ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ, 205 ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ 92 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ
ਡਿਕਟੇਟਰ ਜ਼ਿਆ ਦੇ ਇਸਲਾਮਿਕ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਫਰੰਟ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਆੱਧੀਆਂ।
ਆਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਫੋਟੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਾਫੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੀਟਾਂ ਲੈ ਜਾਣ
ਕਾਰਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅਜੇ ਵੀ ਡਾਂਵਾਡੋਲ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਨਵੇਂ
ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਕੋਲ 102 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਘਾਇਬ ਬਣ ਚੁਕੀ ਹੈ
ਤੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਜਰੀਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵੀ 12 ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਨਾਲ ਰਲ
ਜਾਣ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਤਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਵੇਗੀ ਤੇ ਆਸ
ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ 1 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ
ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸ਼ੁੱਧ ਚੁਕਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ 2 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ
ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੌਮੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿਚ 20 ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ
30 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਕੋਲ ਕਿੰਨੀ
ਅਕਸਰੀਅਤ ਹੈ।

ਪਰ ਵੇਖਣਾ ਇਹ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਅਪਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਹਨ,
ਉਹ ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਛਾਂ ਹੇਠ ਪਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਫੌਜੀ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ,
ਹਵਾਈ ਔਡੋ, ਗੱਲ ਕੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰਾਂ ਦੀ
ਮੁਥਾਜ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਭਾਰਤ-ਵਿਰੋਧੀ ਵਤੀਰਾ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਹਿ
ਕਾਰਨ ਹੀ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਦੇ ਜੰਗਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। 1965 ਤੇ 1971 ਵਿਚ
ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿੱਠ ਠੋਕੀ ਸੀ ਬੇਸ਼ਕ ਦੋਵੇਂ ਜੰਗਾਂ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਹਾਰਨੀਆਂ ਪਈਆਂ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਧ ਰਹੀ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤਾਂ ਵੀ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਮੱਦਦ ਨਾਲ ਬਦੇਸ਼ੀ
ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਅੱਡੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਹਨ। ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਤੇ
ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੀਆਂ ਹੋਰ ਹਿੰਸਾਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਲੀਡਰ ਅਕਸਰ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਧਨ ਦੀ

ਲੋਕ-ਬਾਣੀ

ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ ਵਲੋਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ

ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਐਡੀਟਰ ਸਾਹਿਬ,

ਸਾਰੇ ਦੋਸਤਾਂ, ਗਿਲਦੇਦਾਰਾਂ, ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ
ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਮੈਂ ਦਿਲੋਂ ਪੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ
ਜਿਸਮਾਨੀ ਤੇ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰਲੇ ਟਾਊਨਾਂ
ਜਿਵੇਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਆਈਲੈਂਡ ਤੋਂ ਪਾਵਲ ਰਿਵਰ, ਕੈਂਬਲ ਰਿਵਰ ਅਤੇ ਡੰਕਨ
ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸ ਰੂਪਰਟ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ, ਵਿਲੀਅਮਸਲੇਕ, ਕੁਨੈਲ, ਕੈਮਲੂਪਸ,
ਪ੍ਰਿੰਸਟਨ, ਪੈਨਟਿਕਟਨ, ਆਲੀਵਰ ਤੇ ਲੋਅਰ ਮੇਨਲੈਂਡ ਵਿਚੋਂ,
ਐਬਟਸਫੋਰਡ, ਮਿਸ਼ਨ, ਮਸਕੀ, ਸਰੀ, ਵੈਨਕੂਵਰ, ਰਿਚਮੰਡ, ਬਰਨਬੀ ਅਤੇ
ਮੈਪਲਰਿਜ ਵਿਚੋਂ ਰੱਜ ਕੇ ਸਹਾਇਤਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ
ਦੇ ਪਤਵੰਤੇ ਸਜਣਾਂ ਨੇ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ
ਇਹ ਚਾਅ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡਾ ਬੰਦਾ ਅਟਵਾ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਸਾਡੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਹੋਵੇ।
ਪੰਜਾਹ ਵੀ ਸਦੀ ਪੇਸ਼ੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚੋਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ — ਲਗਭਗ
ਤੀਹ ਹਜ਼ਾਰ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਪੇਸ਼ੇ ਪਾਰਟੀ ਦਫਤਰ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘਕੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚ
ਵਾਪਸ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਆਪ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ 28 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹੁੰਚਣਗੀਆਂ।

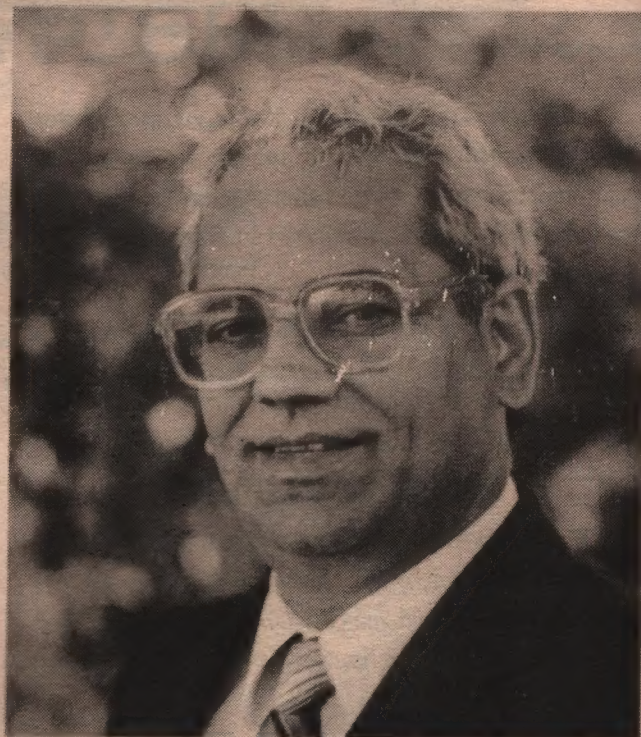
ਸਾਡੀ ਹਾਰ ਭੀ ਜਿੱਤ ਵਰਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ 15,000 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ
ਜਿਸ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ 550 ਵੋਟਾਂ ਹਨ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 60
ਪਰਸੈਂਟ ਵੋਟਾਂ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ 20 ਪਰਸੈਂਟ ਟੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ 20 ਪਰਸੈਂਟ
ਲਿਬਰਲਾਂ ਨੂੰ। ਸਾਡੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਤੇ ਲੂਣ ਮਲਣ ਲਈ ਲੋਕਲ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੇ ਬੀਨ
ਫਰੀਜ਼ਨ ਦੀ ਜਿੱਤ ਸਮੇਂ ਸਿਰਫ ਬੀਨ ਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ
ਫੋਟੋਆਂ ਪਹਿਲੇ ਪੇਜ ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕੁਝ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਘਰੇ
ਘਰੀ ਗਏ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਰਨ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਵੋਟ ਨਾ ਪਾਓ ਭਾਵੇਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਾ
ਦੇਵੋ। ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਹੱਕ ਹੈ ਉਹ ਕਿਸੇ ਭੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ
ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਤਲੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਬਾਜ਼ਵ ਨਹੀਂ ਲਗਦੀ। ਪਰ ਇਸ
ਦਹਿਦੀਆਂ ਕਲਾਂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਦਾ ਕਿਸੇ ਉਪਰ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਿਆ।

ਸਾਡੀ ਟੱਕਰ ਬੀ. ਸੀ. ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਭਲਮਾਨ ਨਾਲ ਸੀ। ਪਹਿਲੋਂ
ਨਾਲੋਂ ਉਸਦੀਆਂ 7000 ਵੋਟਾਂ ਘਟੀਆਂ ਤੇ ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਦਸ ਪਰਸੈਂਟ
ਪਹਿਲੋਂ ਨਾਲੋਂ ਘਟੀ। ਸਾਡੀ ਸਾਰੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਮਾਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਨੰਬਰ ਦੇ ਤੇ ਆਇਆ। ਸਿਰਫ ਬੀ ਸੀ 'ਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਾਰੇ ਕੈਨੇਡਾ
ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੈ। 19 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤਕੇ ਐਨ ਡੀ ਪੀ ਨੇ ਬੀ ਸੀ ਵਿਚ
ਗੀਕਾਰਡ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।

ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਭੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਭਲੀ ਭਾਂਤ
ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਸੂਲਾਂ ਤੇ ਰਹੀਏ। ਹਰ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ
ਫਲਾਸਫੀ ਸਮਝਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸਤੇ ਕੁਝ ਸਟੈਂਡ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਕਈ
ਲੋਕ ਚਕਰਵਰਤੀ ਹਨ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਹੋਣ ਪਰ ਤੁਰਤ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੀ
ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਰਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਇਜ਼ਤ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ ਭਾਵੇਂ
ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਹੋਈਏ। ਇਹ ਸਨੇਹਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮੈਂ ਟੋਰੀਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਲਮਾਨ ਨਾਲ

ਸਮਗਲਿੰਗ ਦੇ ਅੱਡੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ
ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਨਾਲ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ
ਲਈ ਕੀ ਕਦਮ ਚੁਕਦੀ ਹੈ? ਕੀ ਅਮਰੀਕਾ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧ
ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇਗਾ?

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਫੌਜ ਆਦਿ ਉਤੇ ਪੰਜਾਬੀ
ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਗਲਬਾ ਹੈ। ਕੀ ਉਹ ਸਿੱਧ ਸੂਬੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ
ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਤੌਰ ਉਤੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ

ਟੱਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਨੇਹਾ ਅਸੀਂ ਠੱਕ ਵਜਾਕੇ ਦਿੱਤਾ।

ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਕਦੇ ਭੀ ਆਪਦੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਚੋਣਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਪਾਰਟੀ ਲਾਈਨਾਂ ਛੱਡਕੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਦੀ
ਸਹਾਇਤਾ ਨਾ ਕਰਨ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਤੇ ਰੰਗਦਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ
ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਅਵੱਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਮਿਊਂਸਪਲ, ਪਰਵਿੰਸਲ ਤੇ ਫੈਡਰਲ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ
ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਛੱਡਕੇ ਆਪਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੀਏ। ਜਦੋਂ ਆਪਦੇ
ਵੋਟਾਂ ਨਾ ਪਾਉਣ ਤਾਂ ਵੇਖਕੇ ਦੂਸਰੀਆਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਦੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ।
ਆਮ ਲੋਕ ਇਸ ਗੱਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਪਰ ਕੁਝ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਆਸੀ
ਤੁਅਲਕਾਤ ਬਣ ਚੁਕੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕੁਝ ਸੁਆਰਥ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਾਉਣਾ ਬਹੁਤ
ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਸਾਡੀ
ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਨੂੰ ਫਲ ਲੱਗੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸੁਪਨੇ ਸਾਕਾਰ ਹੋਣਗੇ।
ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੌਸਲਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਜਹਿਦ ਕਰਦਾ ਰਹਾਂਗਾ ਤਾਕਿ
ਸਾਡੀ ਪਨੀਰੀ ਲਈ ਇਸ ਪਗਡੰਡੀ ਤੋਂ ਇਕ ਚੌਤੀ ਸੜਕ ਬਣ ਜਾਵੇ।

ਤੁਹਾਡਾ ਸੇਵਾਦਾਰ

ਚਰਨ ਗਿੱਲ

ਨਵੀਂ ਨੁਹਾਰ ਚੰਗੀ ਲੱਗੀ

ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਫੋਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ
ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨੁਹਾਰ ਚੰਗੀ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਬਾਰੀਕ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸਪ
ਟਾਈਪਸੈਟ ਨਾਲ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਵਧ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੰਜੀਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।
ਮੁਖ ਪੰਨੇ ਦਾ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਲਾਮਈ ਅਤੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ — ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ
ਇਸ ਦੀ ਦੱਖ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਣੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੇਪਰਾਂ

ਹੋਣਗੇ? ਜੇ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਆਜ਼ਾਦ
ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਫੋਟੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਉਤੇ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਦੀ
ਮੱਦਦ ਕਰ ਸਕਣਗੇ? ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦਾ ਮਸਲਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਲਈ ਟੈੱਚੀ
ਖੀਰ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਦਾ ਕੀ ਸਟੈਂਡ ਹੋਵੇਗਾ?

ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਤਰ ਅਗਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਣ
ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਦੇਖਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੀ
ਵਤੀਰਾ ਅਪਣਾਉਂਦੀ ਹੈ?

FASHIONS AND DECORATIONS

ਹੋਲਸੇਲ ਵਰਗੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਉਤੇ

ਡੈਕੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਫੈਸ਼ਨ ਲਈ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੋਰ ਕਿਤੋਂ ਨਹੀਂ
ਮਿਲਣਗੀਆਂ

ਵੱਲ ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਜਾਵਟ ਵਾਲੇ ਟੈਲੀਫੋਨ, ਬਰਾਸ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ,
ਲੈਂਪ, ਟੱਚ-ਲੈਂਪ, ਲੇਡੀਜ਼ ਲਈ ਬਿਲਟਾਂ, ਮੇਕਅਪ ਦਾ ਸਾਮਾਨ
ਆਰਟੀਫੀਸ਼ਨ ਡੌਲ (ਜੋ ਹਰ ਮੌਕੇ ਲਈ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ)

ਫੈਸ਼ਨ ਅਤੇ ਡੈਕੋਰੇਸ਼ਨ

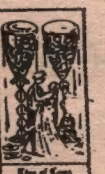
13279 - 72nd Ave. [Next to J.R. Furniture Place]

Ph. 594-4277

ਗਿਆਨ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ

ਸਾਈਕਿਕ ਰੀਡਰ ਸਾਰਾ

ਆਪਣੀਆਂ ਹਸਤ-ਰੇਖਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਪਿਆਰ, ਵਿਆਹ,
ਵਪਾਰ, ਸਿਹਤ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਵੋ। ਸਾਰਾ
ਵਿਛੜਿਆਂ ਨੂੰ ਮੇਲਣ ਤੇ ਮਾੜੀ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਵਿਚ
ਬਦਲਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਜ਼ਰੂਰ ਆਜ਼ਮਾਓ।
ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨੀਯਤ ਕਰਨ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ:

Tarot Card and Palm Reader gifted by her ancestors, solves all problems
of life. Helps reunite the separated, interpret your dreams, unfold the
mystery of past life.

Let me prove to you that my capability is more superior than others you
might have consulted with in the past. Guaranteed accuracy.

Call for Appointment:

251-1246 (Vancouver)

\$5 OFF WITH AD

ਨਾਲੋਂ ਸੁਹਣਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਮੁਖ ਪੰਨੇ ਤੇ ਸੁਰਖੀਆਂ ਲਾਲ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਦੇਵੇਂ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੀਆ ਲੱਗੇ।

ਸੁਭ ਇਛਾਵਾਂ ਨਾਲ
ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਵਹਿਸ਼ਤ ਦੇ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਸੰਤੁਲਤ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ

ਪਿਆਰੇ ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ,

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਲਗਾਤਾਰ ਤੇ ਲਗਭਗ ਸਮੇਂ ਤੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਪਰਚੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਵੀ ਸਨੇਹੀਆਂ ਨੇ ਇਛਾ ਕੀਤੀ ਹੋਣੀ ਹੈ ਕਿ ‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਸਪਤਾਹਿਕ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਹੁਣ ਇਸ ਦੇ ਮੁੜ ਸਪਤਾਹਿਕ ਬਣਨ ਤੇ ਵਧਾਈ ਤੇ ਸੁਭ-ਇਛਾਵਾਂ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੋਰ ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਚਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਘਟੀਆ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ, ਮਨੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ, ਜਨੂੰਨੀ ਤੇ ਜੁਸ਼ੀਲੀ ਪਾੜ ਧਾੜ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗਾਂ ਵਿਚ ਭਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਉਥੇ ਤਸੱਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਵਹਿਸ਼ਤ ਦੇ ਇਸ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਸੰਤੁਲਨ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਚੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਤੇ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਸਾਹਿਤਕ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਜ, ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਕ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਨਿੱਗਰ ਤੇ ਨਵੇਕਲਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਅੱਜ ਦੇ ਵਾਯੂ ਮੰਡਲ ਤੇ ecology ਵਰਗੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਹੋਣ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਸੁਝਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ — ਇਹ ਕੇਵਲ ਸੁਝਾ ਹੀ ਹੈ, ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ, ਵਿਚਾਰਬੋਧ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ।

20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਅੰਤਲੀ ਚੌਥਾਈ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਗੁੱਝੇ ਪਰ ਘੋਰ ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਲਿਆ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੰਕਟ ਹੈ ਸਾਡੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਤੇ ecology ਦਾ ਜੋ ਮਸ਼ੀਨੀ ਯੁਗ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਾਕਿਰਤਕ ਸਾਧਨਾਂ ਤੇ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਅਧਾਰਤ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਿਆਸੀ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਤੌਰ ਤੇ ਉਚਿਤ ਰਵਤਾਰ ਤੇ ਸ਼ਿਦਤ ਨਾਲ ਇਸ ਵਧਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਗੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਪਰ ਅੱਜ ਦੇ ਸੁਝਾਵਨ ਚਿੰਤਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੰਕਟ ਦੇ ਆਕਾਰ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਲਸਰੂਪ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਨਜ਼ਾਕਤ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਹਰ ਸਥਾਪਤ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਸੰਬੰਧਤ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਪਾਸੇ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਮਨੁੱਖੀ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਅਤਿ ਭਿਆਨਕ ਹੋਣਗੇ।

ਇਸ ਸਿਸਰਕਦੇ ਆਉਂਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਸੰਕਟ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਆਸ਼ੇ ਨਾਲ ਤੇ ecology ਦੇ ਸੱਤ ਭੰਗ ਦੀ ਤਸੱਵਰ ਸੁਦਾ ਘਨੱਟੀ ਤਸਵੀਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਤੇ ਪਸੀਜੇ ਅਥਰੂ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਉਚਿਤ ਸਮਝੋ ਅਤੇ ਜੇ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਥਾਂ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੁੱਕਰ ਵਿਚ ਟਿਕਾ ਦੇਣਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਤੇ ecology ਦੇ ਸੁਝਾਵਨ ਪਾਠਕਾਂ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਨੁਕਰ ਲੱਭ ਸਕੇ।

ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ ਸੁਭ ਇਛਾਵਾਂ।

ਬਲਰਾਜ ਚੀਮਾ, ਓਟੇਰੀਓ।

ਕੈਥਲ ਹੱਤਿਆ-ਕਾਂਡ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਰਾਜਿਸਤਾਨੀ ਦਾ ਕਾਰਾ ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ

ਕੈਥਲ — ਕੁਰਕਸ਼ੇਤਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਕੈਥਲ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਵਲੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਹਨੇਰੇ ‘ਚ ਕੀਤੇ ਕਤਲੇਆਮ ਵਿਚ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 25 ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਹਮਲਾ ਪਿਛਲੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ 23 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਿਵਸ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਹੀ 15 ਵਿਅਕਤੀ ਦਮ ਤੋੜ ਗਏ। ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਿੰਦੂ ਫਿਰਕੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਨ।

ਕੈਥਲ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਨੇ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਛਗਿਛ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਛੁੱਟੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰ ਲਈ ਗਈ।

ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਟੁਕੜੀਆਂ

ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਚੌਧਰੀ ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਦੀ ਮੰਗ ਉਤੇ 12 ਹੋਰ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਰੋਕੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ। ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਚੌ. ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਨਾਲ ਫੋਨ ਉਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਪਿਛੋਂ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਸਰਗਰਮ

ਕੈਥਲ ਵਿਚ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੁਲਸ ਹਰਿਆਣਾ-ਪੰਜਾਬ ਸਰਹੱਦ ਉਤੇ ਕਾਫੀ ਸਰਗਰਮੀ ਦਿਖਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਮਲਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਰਾਜਿਸਤਾਨੀ ਨੂੰ ਗਰਦਾਨਿਆ ਹੈ।

ਤਟਾਓ-ਪੂਰਨ ਸਥਿਤੀ

ਕੈਥਲ, ਕੁਰਕਸ਼ੇਤਰ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਅਜੇ ਵੀ ਤਟਾਓ-ਪੂਰਨ ਸਥਿਤੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਸਥਿਤੀ ਕਾਬੂ ਹੋਣ ਹੈ ਹਿੰਦੂ ਸੰਗਠਨ ਕਾਫੀ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪੁਲਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਉਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅੱਠ ਬੱਚੇ ਵੀ ਮਰੇ

ਕੈਥਲ ਹੱਤਿਆ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਅੱਠ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਹੱਤਿਆਰੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਕਰਤੂਤ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਜਥੇਦਾਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇਹ ਘਿਨਾਉਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਅਜਿਹੀ ਕਰਤੂਤ ਕਦਾਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਦੂਸ਼ਿਤ ਹਵਾ ਕਾਰਨ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤੇ ਮੌਤਾਂ

ਕਲਕੱਤਾ — ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਇਨੀ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹਵਾ ਹਰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਵੀਹ ਸਿਗਰਟ ਪੀਣ ਨਾਲ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਇਕ ਛਪੇ ਲੇਖ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਕਾਰੀ ਨਾਲ ਭਰੇ ਕਲਕੱਤੇ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹਵਾ ਸੌਂਕੜੇ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਜਾਨਾਂ ਦਾ ਖਰੂਬ ਬਣ ਚੁਕੀ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹਵਾ ਕਾਰਨ ਆਗਰਾ ਵਿਚ ਤਾਜ ਮਹਿਲ ਦਾ ਉਨਾ ਨੁਕਸਾਨ ਦਸ ਸਾਲ ਵਿਚ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਪਿਛਲੇ 300 ਸਾਲ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸਹਾਇਤਾ

ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਦਰਪਣ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਐਹ ਤੁਛ ਜੇਹੀ ਸੇਵਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ।

ਆਪਦਾ ਹਿਤੁ
ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ।

ਗੋਰਖਾਲੈਂਡੀ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਭੱਜ ਨਿਕਲੇ

ਕਲਕੱਤਾ — ਖਬਰ ਹੈ ਕਿ ਗੋਰਖਾਲੈਂਡ ਦੀ ਵੱਖਵਾਦੀ ਤਹਿਰੀਕ ਦੇ ਆਗੂ ਸੁਭਾਸ਼ ਘੋਸ਼ਿਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਇਕਰਾਰ ਤੋਂ ਫਿਰ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਅਗਸਤ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 13 ਦਸੰਬਰ 1988 ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ “ਗੋਰਖਾ ਕੌਂਸਲ” ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲੈਣ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਦੇ ਘੋਸ਼ਿਗ ਦੇ ਬਿਆਨ ਉਤੇ ਟਿਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਖਬਾ-ਫਰੰਟ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਤੀ ਬਾਸੂ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਘੋਸ਼ਿਗ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਇਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ “ਗੋਰਖਾ ਕੌਂਸਲ” ਦੀ ਰਾਜਸ਼ੱਤਾ ਉਸ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਉਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਘੋਸ਼ਿਗ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਬਹੁਸੰਮਤੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸਹਿਮਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹੈ।

ਰਾਜਨੀਤਕ ਖੋਜਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਘੋਸ਼ਿਗ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਮੁਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੋਵੇ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਚ ਇੰਦਰਾ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਬਿਨਾ ਕਾਰਨ ਕਈ ਹੜਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕਰ ਚੁਕੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਬੱਸਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗਾਂ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਚੇਤਨ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਚਾਲ ਨੂੰ ਸਮਝਦੀ ਹੋਈ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਰਾਜੀਵ ਸਰਕਾਰ ਗੋਰਖਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭੁੱਲ ਸਮਝ ਰਹੀ ਹੋਵੇ।

ਹਰਿਆਣਾ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਲੜਾਈ ਤਿੱਖੀ

ਹਿਸਾਰ — ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਕਮਾਂਡ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਮੁਖੀ ਬਲਬੀਰ ਪਾਲ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਜਾਨਸ਼ੀਨ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਨਾਂ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਰਿਆਣਾ ਇਕਾਈ ਅੰਦਰਲੀ ਲੜਾਈ ਤਿੱਖੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤੀ ਮੰਤਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਐਉਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੇ ਸਮਰਥ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾ ਸਕਣਗੇ ਜਦ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਬੰਸੀ ਲਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਕਈ ਕਾਂਗਰਸੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਠ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਗਵਤ ਦਿਆਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਬਰੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਭਰ ਵਿਚ ਪਬਲਿਕ ਜਲਸੇ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

BOOK NOW FLY LATER SAVE MONEY

SPECIAL FARES TO:

San Francisco

Toronto

London

Cheapest Fares To New Delhi, Bombay, Madras, Calcutta, Karachi, Colombo & Kathmandu

WE ARE AUTHORIZED AGENTS FOR.

AIR CANADA

CATHAY PACIFIC

JAPAN AIR LINES

Canadian

Wardair Canada

Goyal Travels Inc.

4152 Fraser St., Vancouver, B.C. V5V 4E8

PH. (604) 877-7777

TOLL FREE From B.C., Alberta, Saskatchewan & Manitoba.

CALGARY

Ph. (403) 235-6808

1-800-663-8638

TORONTO

(416) 593-6966

Sutton
GROUP

ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ
ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਰਾਵਿੰਦਰ ਰਾਮਪੁਰੀ

ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ

- ਮੋਰਟਗੇਜ ਲੈਣ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਮੋਰਟਗੇਜ ਦਾ ਬਦੋਬਸਤ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

435-9477

**Thinking of Selling or Buying
REAL ESTATE?**

MARKET IS VERY ACTIVE

REMEMBER:

- THE REAL ESTATE MARKET IS CHANGING
- DON'T UNDERSELL YOUR PROPERTY
- DON'T DELAY. CALL ME FIRST FOR A FREE "UP-TO-DATE" MARKET EVALUATION OF YOUR HOME.

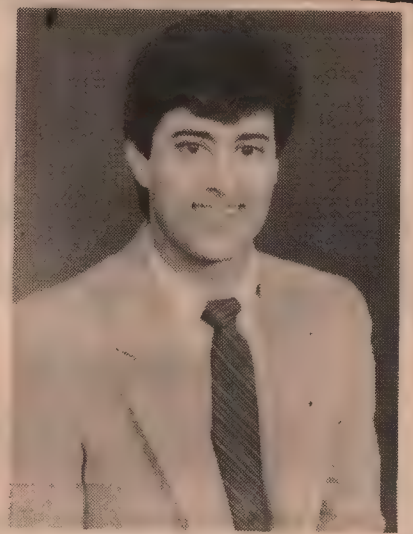
FOR ALL YOUR REAL ESTATE NEEDS

CALL

RAV RAMPURI

3010 BOUNDARY ROAD, BURNABY, B.C. V5M 4A1

sutton group - excel realty corp.
AN INDEPENDENT MEMBER BROKER

RAV RAMPURI

OFF. 435-9477

PAGER 686-1160

435-9477

ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਨਰਵਾਲ
B.A. (U.B.C.) A.I

PROTECT YOURSELF WITH
**SOLD INSURANCE
PROTECTION**

- ਘਰਾਂ ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ
- ਲਾਈਫ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ
- ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ
- ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਤੇ ਸਿਕਨਸ
- ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ
- ਕਾਰਾਂ, ਟਰੱਕਾਂ ਤੇ ਵੈਨਾਂ
- ਵਿਜ਼ਟਰ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ
- ਆਦਿ ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਰਵਾਲ

ਨਰਵਾਲ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਲਿ:

MURRICK INSURANCE SERVICES LTD.

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਰਵਾਲ
ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ

ਬੀ. ਏ. (ਪੰਜਾਬ) ਐਲ. ਐਲ. ਬੀ. (ਹਰਿਆਣਾ)
ਸਾਬਕਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਤੇ ਓਥ. ਕਮਿਸ਼ਨਰ
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:

- ਘਰ ਵੇਚਣ ਤੇ ਖ਼ੀਦਣ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ
- ਮੋਰਗੇਜ ਸੰਬੰਧੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ
- ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਲੇਖਣੇ
- ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਂ ਵੋਟੋ ਅਟੈਸਟ ਕਰਨੀਆਂ
- ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਕਨਟਰੈਕਟ ਬਣਾਉਣੇ
- ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ
- ਵਸੀਅਤ ਆਦਿ
- ਭੀਜ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਬਣਾਉਣੇ
- ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਸਲਾਹ
- ਬੱਚੇ ਅਡਾਪਟ (ਗੇਦ ਲੈਣਾ) ਕਰਨਾ

Ph. 325-4744

6415 MAIN ST. (at 48th., Ave.) VANCOUVER, B.C.

GLOBAL IMMIGRATION SERVICES

WE ARE PROVIDING ALL IMMIGRATION SERVICES.

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਹਰ ਮਸਲੇ ਲਈ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੁਫਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਮਿਲੋ

For Further Consultation Contact

KARNAIL SINGH NAGRA

11420 GRANVILLE AVE. RICHMOND, B.C.

PH. (604) 270-2100

- ਬਿਜਨੈਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣ ਲਈ

- ਬਿਜਨੈਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ।

- ਤੁਹਾਡੇ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ

- ਗੈਰਿਊਜ਼ੀ ਸਟੇਟਸ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ।

- ਫਾਰਮ ਇਨਵੇਸਟਮੈਂਟ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਲਾਹ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਕੋਈ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

- Business Immigration (Investors, Entrepreneurs, self employed)

- Family Business Immigration (Job offers to relatives)

- Family & Assisted relatives

- Application for refugee status

- For adoption.

- Foreign domestic workers.

- Special Consideration in farming.

Any other matter regarding Immigration.

Via Rail Tickets
Now issued here

to U.S.A and CANADA

ਹੁਣੇ ਬੁੱਕ ਕਰਾਓ

ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਉਰਦੂ, ਇੰਗਲਿਸ਼
ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

Travel to India,
Europe &

ONE WAY FARE IS ALSO AVAILABLE TO TORONTO ONLY
BOOK EARLY TO AVOID DISAPPOINTMENT

For booking conditions please call:

Fourways Travel Limited

9341 - 120 St., (Scott Rd.) Delta, B.C.

Ph. (604) 584-1411

Anywhere in the world.

ਸਰੀ-ਡੈਲਟਾ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ
ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ — ਅਸੀਂ ਇਥੋਂ ਹੀ
ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਲਈ ਟਿਕਟਾਂ
ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹਿੰਸਾ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ

24 ਘੰਟੇ 'ਚ 14 ਹਲਾਕ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — 24 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਤਿੰਨ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ, ਇਕ ਸ਼ੁਗਰ ਮਿਲ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਕਈ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਇਕ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੈਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਝੰਬਵਾਲੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਦੋ ਅਤਿਵਾਦੀ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਹੀ

ਗਹਿਲ ਨਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਰਾਮ ਗੋਪਾਲ ਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਹੱਥੋਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ।

ਜਲੰਧਰ 'ਚ ਅੱਠ ਵਿਅਕਤੀ ਕਤਲ

ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸੰਗਰਾਮਵਾਲੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਅੱਠ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਭਾਤਪੁਰ ਦੇ ਕਿਸ਼ੋਰ ਲਾਲ ਤੇ ਮਾਨੂ ਰਾਮ; ਬਜਵਾੜਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਚੰਦਲ ਸਿੰਘ; ਨੇੜੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਬਿੱਟੂ ਵੀ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

ਫੌਜੀ ਭੇਤ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਦੇਂਦੇ ਹੋਏ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਦਿਓਲ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਕਾਬੂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਡੀਲਰ ਜੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਗੁਪਤ ਗੋਪੀਆ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਮੁਕਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਸੰਬੰਧ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਆਰ ਐਸ ਦਿਓਲ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਐਨ ਡਬਲਿਊ ਨਤੂਲਕਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੀ ਬੀ ਆਈ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਉੱਤੇ ਸੀ ਦਿਓਲ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਉਘੇ ਸਨਅਤਕਾਰਾਂ ਕੋ ਕੇ ਜਜ਼ਦੀਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਜਜ਼ਦੀਆ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਚਲ ਰਹੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਨੇ ਸੀ ਦਿਓਲ ਦੇ ਯੂ ਪੀ ਵਿਚਲੇ ਨੌਇਡਾ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਘਰ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚਲੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ਗਾਹ ਤੇ ਡਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਸੀ ਦਿਓਲ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ਗਾਹ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸੈਨੇ ਦੇ ਬਿਸਕੁਟ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਫੜੇ ਗਏ ਸਨ। ਸੀ ਬੀ ਆਈ ਨੇ ਜਜ਼ਦੀਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵਿਰੁੱਧ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਖੁਫੀਆ ਐਕਟ ਹੇਠ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਨਾਲ 103 ਮਰੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਇਸ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 103 ਲੋਕ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਨਾਲ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਇਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਕਾਰਨ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ 71 ਮੌਤਾਂ ਹੋਈਆਂ।

ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਮੋਰਚਾ ਹੀ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਏਗਾ — ਦਿਓਲੀ ਤੇ ਆਨੰਦ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲੀ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਦੇ ਮੁਖ ਸੰਪਾਦਕ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਨੰਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਵਤੀਰੇ ਉੱਤੇ ਸਖਤ ਅਲੋਚਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਸਾਂਝੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਾਥੀ ਦਿਓਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਢੂੰਘਾਈ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਾਜਸੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕੇਂਦਰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਰਾਜ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਹੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹਲ ਕਰ ਲਏਗੀ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦੌਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਹੁਣ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਿਹਨਾਂ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨਵੇਂ ਕਤਲ ਕਾਂਡਾਂ ਨੇ ਝੂਠ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਦਿਓਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਜ਼ੋਰ ਦੇਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਮੋਰਚਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਵਿਚ ਸਾਂਝੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਫੇਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਤੋਂ ਖਤਰਾ

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਆਨੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੂੰ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਹੜਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਕੋਈ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਦਮਾਂ ਨਾਲ ਅਤਿਵਾਦ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਰਵ ਸਾਂਝੀ, ਸਰਗਰਮ ਸਿਆਸੀ ਮੁਹਿੰਮ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਖੇੜ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਵੀ ਇਹ ਕਾਰੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਨੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਇਕੱਲਾ ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਖੇਤਰ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਹ ਲੰਬੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ੀ ਹੱਥ ਪਹਿਲਾਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪਹੁੰਚੇ ਹੁਣ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਤੇ ਜੰਮੂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਪੈਰ ਜਮਾਂ ਲਏ ਹਨ। ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਗੰਢ ਚਿਤਰਾਵੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਚੋਣ ਸਮਝੌਤੇ ਨਹੀਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੀ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿਚ ਉਭਾਰ ਦਾ ਖਤਰਾ ਅੱਜ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਦਿਓਲੀ ਤੇ ਆਨੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਮੁਠ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਇਹ ਲੜਾਈ ਜਿੱਤੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਆਨੰਦਪੁਰ ਦਾ ਮਤਾ ਹੀ ਸਾਡੀ ਮੰਗ ਹੈ — ਤਲਵੰਡੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ — ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਂਝੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਤਲਵੰਡੀ ਗਰੁੱਪ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਗ ਆਨੰਦਪੁਰ ਮਤੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੈ। ਤਲਵੰਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਨਾਂ ਤਾਂ ਕਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਠੱਕੀ ਹੈ।

ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕ-ਤੰਤਰੀ ਢੰਗ ਨੂੰ ਹੀ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਸਦਾ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਤਲਵੰਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਜਦ ਵੀ ਹੱਲ ਹੋਇਆ ਇਹ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹੱਲ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹਿੰਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਲੋਕ-ਤੰਤਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਸ਼ਾਂਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ 6 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਲੁੱਟੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਸਮੇਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ 9 ਬੈਂਕਾਂ ਦੀਆਂ 28 ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਡਾਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਛੇ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਲੁੱਟੀ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੁੱਟੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕਾਂ ਜੋ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਦਿਨ-ਦਿਹਾੜੇ ਡਾਕੇ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਭਾਰਤ-ਰੂਸ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਪੱਛਮੀ ਟਿਪਣੀਆਂ ਬੇ-ਬੁਨਿਆਦ — ਟੀ. ਐਨ. ਕੌਲ

ਮਾਸਕੋ — ਇਥੋਂ ਦੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੋਵੀਅਤ ਵਿਚ ਰਾਜਦੂਤ ਟੀ ਐਨ ਕੌਲ ਦਾ ਇਕ ਬਿਆਨ ਛਪਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੱਛਮੀ ਮੀਡੀਏ ਵਲੋਂ ਉਡਾਈਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੋਵੀਅਤ ਆਗੂ ਗਾਰਬਾਚੇਵ ਦੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੌਰੇ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਤੇ ਰੂਸ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਤਰੇੜਾਂ ਆਈਆਂ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਕੌਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਾਰਬਾਚੇਵ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਟੀ ਵੀ “ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ” ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਲਾ ਸਕਣ। ਸ਼੍ਰੀ ਗਾਰਬਾਚੇਵ ਨੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤੰਗੀ ਕਾਰਨ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ। ਯਾਤਰਾ ਸਮੇਂ ਗਾਰਬਾਚੇਵ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗਾਂਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਚਾਰ ਲੰਮੀਆਂ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਹੋਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਮੇਂ ਦੋਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਪਿਛਲੇ 48 ਘੰਟੇ 'ਚ ਹਿੰਸਾ 'ਚ ਕੁਝ ਟਿਕਾਅ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਪਿਛਲੇ 48 ਘੰਟੇ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚਾਰ ਕਤਲ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਅਤੇ ਇਕ ਪੁਲਸ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਮਾਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਪੁਲਸ ਇਨਸਪੈਕਟਰ ਸੀ। ਇਕ ਪੁਲਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਕ ਪੁਲਸ ਵਾਲਾ ਵੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਇਆ।

MORTGAGE MONEY?

High mortgage amounts available on conventional basis
No insurance fees!
Purchasing or re-financing

Bad credit rating?
Turn Down?

NO PROBLEM

Residential, Commercial, Motels & Interim financing.
1st & 2nd Mortgages

1 & 2nd Mortgage up to 85-90%

AFRO-CANADIAN MORTGAGE LTD.

8 YEARS EXPERIENCE
SHERALI VELJI

Ph. 433-6391

Monday to Friday 9.30 to 5.30 Ste. 300-3665 Kingsway Vancouver, B.C
Saturday 11-4 Res: 433-7975

Non-smokers

pay less

for insurance.

MOHINDAR SINGH GILL

B. Comm., M.B.A., C.G.A.

Life Underwriter

Ph. Off. 430-0455

Ph. Res. 433-1684

Suite 1206,

4330 Kingsway,

Burnaby, B.C.

SunLife
OF CANADA

Get your life in shape.

Mohindar Singh Gill

■ BUYING ■ SELLING

Free Evaluation For Your Property

Call any time

Without any obligation

Ph. Bus: 736-3831 Res: 434-8548

Pager 687-1985 #2229

United Realty Ltd.

3879 Oak Street, Vancouver, B.C. V6H 2M6

● ਕਿਸੇ ਖੁਰੇ ਮਨੋਰਥ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ ਸਚ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਝੂਠ ਹੈ।

—ਵਿਲੀਅਮ ਬਲੇਕ

● ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਹੀ ਝੂਠ ਨਿਗਲ ਕੇ ਮਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

—ਜੌਨ ਆਰਬਨਾਟ

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦੇ

ਚੰਦੇ ਦਾ ਫਾਰਮ

SUBSCRIPTION FORM

To The Canada Darpan
P.O. BOX 265
Surrey, B.C.
Canada, V3T 4W8
Ph. 581-4473

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as my Subscription for the year(s)..... I may be sent the newspaper at the following address :

Name.....
Address.....
City.....
Province.....
Postal code.....
PHONE.....

One Year	30 dollars
Two Year	55 dollars
Three year	80 dollars
Life membership.....	500 dollars
ASIA.....	150 dollars[a year]
U.S.A.	35 dollars [a year]
Europe	150 dollars[a year]
Africa	150 dollars [a year]

ਕਰਤਾਰ ਫੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ

1 HOUR PHOTO SERVICE
KARTAR PHOTO STUDIO

4279 - Fraser St. (27th Ave.)

Vancouver, B.C.

We Do Passport, 5 Mins. Service,
Portrait Photos & Weddings

Off; 872-6060

FREE!! FREE!!!
1-5x7 STUDIO PORTRAIT
\$15.00 Value— Free with this Coupon
With any Photo

L/R

LAKEVIEW

REALTY LTD.
DELTA

590-3231

7909 SCOTT RD. DELTA

ਸੇਲ 'ਤੇ ਹੈ

- ਸਰੀ ਵਿਚ ਦਸ ਏਕੜ ਦਾ ਫਾਰਮ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ Hot Water/Heat ਵਾਲਾ ਘਰ ਹੈ, ਬੇਸਮਿੰਟ ਸੁਈਟ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ 10 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਬਲੂ ਬੇਰੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕੀਮਤ ਸਿਰਫ \$4,99,000
- 19.67 ਏਕੜ ਦਾ ਫਾਰਮ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਲੂਬੇਰੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਘਰ ਵੀ ਹੈ। ਕੀਮਤ ਸਿਰਫ \$2,99,000
- 19.7 ਏਕੜ ਦਾ ਫਾਰਮ ਜਿਸ ਵਿਚ 2 ਘਰ ਹਨ — 11 ਏਕੜ ਵਿਚ ਬਲੂਬੇਰੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ — ਕੀਮਤ ਸਿਰਫ \$3,40,000 ਡਾਲਰ।
- ਸਰੀ ਵਿਚ 13 ਏਕੜ ਦਾ ਫਾਰਮ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਲੂਬੇਰੀ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ — ਕੀਮਤ ਸਿਰਫ \$1,30,000
- 61 ਏਕੜ ਦਾ ਫਾਰਮ ਜਿਸ ਵਿਚ 3 ਬੈਂਡਰੂਮ ਦਾ ਬੇਸਮਿੰਟ ਵਾਲਾ ਘਰ ਹੈ — ਰਹਿਣ ਲਈ ਕੈਬਨਾਂ ਵੀ ਹਨ — 40 ਏਕੜ ਵਿਚ ਰਸਬੇਰੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਬਾਕੀ ਬਲੂਬੇਰੀ ਬੀਜਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਕੀਮਤ ਸਿਰਫ \$7,95,000

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੂਰ

ਘਰ : 594-7629

ਦਫਤਰ : 590-3231

ਸਿੰਘਾ ਪੇਜਰ : 645-9504

ਅਫਰੀਕਨ-ਏਸ਼ੀਆਈ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਨਿੰਦਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਚਲ ਰਹੀ ਸੱਤਵੀਂ ਐਫਰੋ-ਏਸ਼ੀਅਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੇ ਫਲਸਤੀਨੀ ਆਗੂ ਯਾਸਰ ਅਰਾਫਾਤ ਨੂੰ ਵੀਰਵਾਰ ਯੂ. ਐਨ. ਓ. ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਵੀਜ਼ਾ ਨਾ ਦੇਣ ਉਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਕਰੜੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਕ ਮਤੇ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੱਧ-ਪੂਰਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸੰਮੇਲਨ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਯਾਸਰ ਅਰਾਫਾਤ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਨਾ ਦੇ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਰਕਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਯਾਸਰ ਅਰਾਫਾਤ ਨੇ 1 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਯੂ. ਐਨ. ਓ. ਦੀ ਜਨਰਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਭਾਸ਼ਨ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਵਲੋਂ ਨਿੰਦਾ

ਯੂ. ਐਨ. ਓ. ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਕੁਲੀਏਰ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਸ

ਕਦਮ ਨੂੰ ਯੂ. ਐਨ. ਓ. ਲਈ 'ਘਾਤਕ' ਕਿਹਾ ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਯੂ. ਐਨ. ਓ. ਦੀ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ ਜਨੇਵਾ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਯੂ. ਐਨ. ਓ. ਦਾ ਜਨਰਲ ਇਜਲਾਸ ਨੀਊਯਾਰਕ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦੀ ਰਚਾਉਣਗੇ

ਬੰਬਈ — ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਉਘੇ ਹੀਰੋ ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ ਤੇ ਹੀਰੋਇਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਬਣ ਜਾਣਗੇ। ਬੰਬਈ ਦੇ ਉਲਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਹਾਊਸ ਦੇ ਸ਼ਾਦੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ ਨੇ 10 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਰਚਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੋਟ ਉਤੇ ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਖਿਡਾਰੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨਾਲ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਚਰਚੇ ਚਲਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਗੋਰਬਾਚੋਵ 7 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਬੁਸ਼ ਅਤੇ 13 ਨੂੰ ਮਲਕਾ ਬ੍ਰਤਾਨੀਆ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ

ਮਾਸਕੋ — ਸੋਵੀਅਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਿ. ਗੋਰਬਾਚੋਵ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਖਿਚਾਓ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਪੂਰਬ ਵਿਚਾਲੇ ਪੂਰੇ ਮਿਤਰਤਾ ਸੰਬੰਧ ਬਹਾਲ ਕਰ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਅਮਨ ਲਈ ਜੋ ਪੁਲਾਘਾ ਭਰੀਆਂ ਹਨ ਉਸ ਵਿਚ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਸ ਵਿਚ 12 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਲੰਡਨ ਪਹੁੰਚਣਗੇ ਅਤੇ 14 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਮਲਕਾ ਬ੍ਰਤਾਨੀਆ ਤੇ ਮਿਸਿਜ਼ ਬੈਚਰ ਨਾਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਕਰਨਗੇ। ਅਤੇ ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਲਕਾ ਬਰਤਾਨੀਆ ਨੂੰ ਸੋਵੀਅਤ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਵੀਅਤ ਇਨਕਲਾਬ ਤੋਂ ਬਾਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੱਛਮ ਦੀ ਸ਼ਾਹੀ ਘਰਾਣੇ ਦੀ ਮੁਖੀ ਸੋਵੀਅਤ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲਏਗੀ। ਮਿ. ਗੋਰਬਾਚੋਵ ਦੀ ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਯੂਰਪ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਸੰਬੰਧ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪੱਛਮ ਦੇ ਉਸ ਹੁਸਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜ ਕਲ ਸੋਵੀਅਤ ਬਾਰੇ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ

ਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਲਕਾ ਮਿ. ਗੋਰਬਾਚੋਵ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਬਰਮਿੰਘਮ ਪੈਲਸ ਵਿਚ ਭੇਜ ਉਤੇ ਸੱਦੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ 1956 ਵਿਚ ਬੁਲਗਾਰੀਨ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਚੋਵ ਵਿੰਡਸਰ ਵਿਚ ਮਲਕਾ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਫਰਵਰੀ 1967 ਵਿਚ ਕੋਸੀਗਿਨ ਨੇ ਬਰਮਿੰਘਮ ਪੈਲਸ ਵਿਚ ਮਿਲਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਬਰਮਿੰਘਮ ਪੈਲਸ

7 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਨਿਊਯਾਰਕ

ਮਿ. ਗੋਰਬਾਚੋਵ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 7 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਭਾ ਦੇ ਇਜਲਾਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨਗੇ ਜਿਥੇ ਉਹ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਇਸ ਗੱਲ ਉਤੇ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਭਾ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਇਲਾਕਾਈ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਤੇ ਤਲਖੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕੇ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਤਲਖੀ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਚਤਰੀਕਰਨ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਗੇ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਰਜ ਬੁਸ਼ ਨਾਲ ਇਕ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਵਾਰਤਾ ਕਰਨਗੇ। ਮਿ. ਗੋਰਬਾਚੋਵ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਹਲਕੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਦੀ ਮਿਲਣੀ ਨੂੰ ਸਿਖਰ ਵਾਰਤਾ ਕਹਿਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਗੋਰਬਾਚੋਵ ਦੀ ਇਸ ਵੇਰੀ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਿਊਬਾ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ।

- ਝੂਠ ਦੀ ਮੱਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦਮੀ ਅਜ ਤੱਕ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਠਤਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।
—ਸਲਵਾਡੋਰ ਡੀ ਮੈਡਰੀਆਗਾ
- ਸਾਰੇ ਪਾਪ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਝੂਠ ਹਨ।
—ਸੰਤ ਆਗਸਟੀਨ

What's green, 3 km wide and stretches from coast to coast?

2 ਬਿਲੀਅਨ ਨਵੇਂ ਦਰਖਤ ਜੋ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲ ਵਿਚ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਵਿਚ 3 ਕਿਲੋ-ਮੀਟਰ ਡੂੰਘਾਈ ਤੱਕ ਦੁਬਾਰਾ ਜੰਗਲ ਲਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿਚ 169000 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ 200 ਮਿਲੀਅਨ ਪੌਦੇ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਹੜਾ ਇਕ ਦਰਖਤ ਕੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਦੋ ਨਵੇਂ ਦਰਖਤ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਗਲੇ ਦਸ ਸਾਲ ਵਿਚ 2 ਬਿਲੀਅਨ ਪੌਦੇ ਹੋਰ ਲਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਇਹ ਖਬਰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਲਈ ਵਧੀਆ ਖਬਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ 82,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਰਦ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਜੰਗਲਾਤ ਦੀ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ 13 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਇੰਡਸਟਰੀ ਹੈ।

ਬੀ. ਸੀ. ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੌਦੇ ਲਾਏ ਜਾਣ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਨੂੰ ਮਿਲੋ, ਨੇੜੇ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਟ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋ ਜਾਂ ਲਿਖੋ Hon. Dave Parker, Minister of Forests, Parliament Buildings, Victoria, V8V 1X4

Challenging the 90's

Together. A Better B.C.

ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਸੇਲ ਉਤੇ

ਸਰੀ-ਡੈਲਟਾ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ
ਮਿਸਟਰ ਮਾਈਕ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ
(ਜੋ ਕਿ 9261 — ਸਕਾਟ ਰੋਡ 'ਤੇ ਹੈ)

ਸੇਲ ਉਤੇ ਹੈ

ਕੀਮਤ ਸਿਰਫ 69,900 ਡਾਲਰ
ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਾਮਾਨ ਵੀ ਇਸ ਕੀਮਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੂਰ

Daljit S. Toor

Bus: 590-3231

Res: 594-7629

ਜਾਂ

ਮਲਕੀਤ ਪਰਮਾਰ

Malkit Parmar

Bus: 590-3231

Res: 589-2650

LAKEVIEW

REALTY LTD.
DELTA

590-3231

INCOME TAX from \$15 ACCOUNTING

ਸਰੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਵਾਰਮ ਭਰਨ ਵਾਲਾ ਦਫਤਰ। ਮਾਂਗਟ ਹੋਰਾਂ ਦੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਵਾਜਬ ਹੋਣ ਤੇ ਲਾਭ ਉਠਾਉ। ਦਫਤਰ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

- Income Tax
- Book-Keeping
- Accounting & Incorporation
- Insurance(Life, Sickness, Group, Travel, Visitors)

MANGAT AGENCIES

No. 2-7171 King George HWY

(Authorized Ad)

SURREY, B.C.

594-5711

594-2254

C.S. Mangat

(Ex. Bank Manager)

ਗਜ਼ਲ

ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ 'ਨੀਰ'

ਆਖਰ ਹੈ ਬੇੜਾ ਫੁੱਝਣਾ ਖਾਨਾ - ਖਰਾਬ ਦਾ !
ਜਿਸ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਹਲ ਇਹ ਮੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ !

ਹਰ ਦਿਲ 'ਤੇ ਫੁੱਝਾ ਜ਼ਖਮ ਹੈ, ਹਰ ਰੂਹ 'ਤੇ ਲਾਸ ਹੈ,

ਬਲਦਾ ਸਿਵਾ ਹਰੇਕ ਥਾਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਖਾਬ ਦਾ !

ਆਉਂਦੀ ਦੇ ਹਰ ਅਖਬਾਰ 'ਚੋਂ ਹੁਣ ਖੁਨ ਦੀ ਹੀ ਬੋ,

ਹਰ ਸਤਰ ਅੰਦਰ ਜ਼ਖਮ ਹੈ ਰਿਸਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦਾ !

ਥਾਂ ਥਾਂ, 'ਤੇ ਗਿਰਤਾਂ ਡੋਲੀਆਂ ਲਾਘਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ,

ਕੀਤਾ ਦੇ ਕਾਲੀ ਸੋਚ ਨੇ ਹਸਰ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦਾ !

ਬਦਲੇ ਡਰੋਣੀ ਰੁੱਤ ਤੇ ਆਏ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਵਾ,

ਫੇੜੇ ਅਜਿਹਾ ਸੁਰ ਕੋਈ ਹੁਣ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ !

ਉਸ ਬਾਗ ਦਾ ਤਾਂ ਰੱਬ ਹੀ ਰਖਾ ਹੈ ਦੇਸ਼ ਤੇ !
ਮਾਲੀ ਹੀ ਵੈਰੀ ਹੈ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਕੁਲਾਬ ਦਾ !

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਬੀ. ਏ. ਐਲ. ਐਲ. ਬੀ. (ਪ੍ਰ. ਯੂ.) ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ [B.A. L.L.B. (Pb. U.)]
(ਸਾਬਕਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ)

- ਘਰ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖ਼ੀਦਣ, ਵੇਚਣ ਲਈ ਜਾਂ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਲੈਣ ਲਈ ਜਾਂ ਕੈਂਸਲ ਕਰਨੀ ਆਦਿ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਵਾਉਣ
- ਡੇਕਲਾਰੇਸ਼ਨ, ਰਾਹਦਾਰੀ, ਐਗਰੀਮੈਂਟਸ, ਨਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਟਰਾਂਸਲੇਸ਼ਨ ਆਦਿ।

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ

- ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੇਸ
- Adoption - ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬੱਚੇ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ
- ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਮ ਮਸਲੇ
- ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ
- ਵਰਕਜ਼ ਕੰਪਨੀਸ਼ਨ ਕੇਸਾਂ ਬਾਰੇ

Ph. Off: 324-6727

Res: 324-4160

(ਦਫਤਰ ਬਨਿਚਰਵਾਰ ਵੀ ਖੁਲ੍ਹਦਾ ਹੈ)

#201 - 2001 East 36th Ave. [at victoria]
Vancouver, B.C. V5P 1C9

"FOR ALL YOUR PRINTING NEEDS"

dhannu printing co. ltd.

Printers □ Lithographers

English Wedding Cards and other Printing at reasonable rates

ਧੰਨੂ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿ:

ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ ਜਾਂ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਓ
ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਏ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਭੀਜਾਈਨਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਆ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਨਪਸੰਦ
ਦੇ ਕਾਰਡ ਪਸੰਦ ਕਰੋ

ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ — ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ

Ph. Bus. 585-2004

Res. 585-7916

10281 - 133A St., SURREY, B.C. V3T 4A1

ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣੀ ਜਾਂ ਵੇਚਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ?

ਰੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ

ਵਾਰਮ, ਘਰ, ਲਾਟ ਜਾਂ ਕਮਰਬੀਅਲ ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ
ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੋ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅੱਡੀ ਡੀਲ

ਦਿਵਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਾਂਗੇ

ਰੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ

PH. Bus. 437-9431

Res. 434-8987

UNITED REALTY

2443 Kingsway, Vancouver, B.C.

V5R 5G8

I Serve :—

(Rupinder Azad)

■ LIFE INSURANCE NEEDS

Personal, family or Corporation owned - Life, Disability, Group Insurance etc. (Dental Plan alone, if you qualify)

■ REAL ESTATE NEEDS (Buying or Selling?)

Residential House, Farm, Acreage, Lots, investments, Business, Commercial or industrial property — Anywhere in B.C. — Please call :

ਰੂਪਿੰਦਰ ਆਜ਼ਾਦ ਵਲੋਂ:

1970 ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਠਾਈਫ ਨਿਰੀਖਣ ਦੀਆਂ ਠੰਡਾਂ ਦੀ
ਪੁਰਤੀ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ

ਹੁਣ ਗੈਮਲ ਐਸਟੇਟ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ:-

ਡੇ ਸਪਰਿੰਗ ਰੀਐਲਟੀ ਲਿ:

Toll Free 1-800-663-8134

Ph. (604) 850-6646

[24 hours]

Rupinder Azad

*Dayspring
Realty Ltd.*

#21 - 31940 South Fraser Way, Clearbrook, B.C. V2T 1V6

ਸ਼ਾਹ ਡਰੱਗ ਸਮਗਲਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਰਿਨ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਠੁਕ ਗਿਆ ਕਵਿਤਾ ਕਪਾਡੀਆ 12 ਸਾਲ, ਉਸਾ ਸ਼ਰਮਾ ਦਸ ਸਾਲ ਲਈ ਅੰਦਰ

ਆਈਜ਼ਲਵਰਥ — ਏਸ਼ੀਅਨ ਡਰੱਗ ਸਮਗਲਰਾਂ ਦੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਮਾਫੀਆ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਹੋਰੇਇਨ ਲਿਆ ਕੇ ਯੂਰਪ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਦਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੀਹ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਜੇਲ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਾਹ ਡਰੱਗ ਸਮਗਲਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਰਿਨ ਨੂੰ ਵੀਹ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿ ਹਾਲੇਂ ਡ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਚਲੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਵੀ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ।

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਰਿਨ (43) ਜੋ ਕੈਰੀਅਲ ਕੋਰਟ ਆਕਸਫੋਰਡ ਈਲਿੰਗ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਡਰੱਗ ਮਾਫੀਆ ਉਸਨੂੰ ਮਰਵਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਆਈਜ਼ਲ ਵਰਥ ਕਰਾਊਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜ ਹਫ਼ਤੇ ਪੁਲਸ ਦੇ ਸਖਤ ਪਹਿਰੇ ਰਹੇ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਾਰਿਨ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਨਹੀਂ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ 27 ਸਾਲਾ ਕਵਿਤਾ ਕਪਾਡੀਆ ਨੂੰ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਡੀਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਹੁਕਮ ਹੈ। 43 ਸਾਲਾ ਉਸਾ ਸ਼ਰਮਾ ਜੋ ਬਲੈਕਹੀਥ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਨੂੰ ਦਸ ਲੱਖ ਪੌਂਡ ਦੇ ਮੁਲ ਦੀ ਹੋਰੇਇਨ ਅਟੈਚੀਕੇਸ ਵਿਚ ਲੁਕਾ ਕੇ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਰ 39 ਸਾਲਾ ਬੇਰਿਫ ਸੋਂਕਰ (ਵੈਸਟ ਬੋਰਨ ਪਾਰਕ) ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਤੰਬਰ ਵਿਚ ਈਲਿੰਗ ਦੀ ਗਰੈਨਵਿਲੇ ਪੱਖ ਵਿਚੋਂ ਡਰਗਜ਼ ਦਾ ਸੋਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬਲਦੇਵ ਮਾਰਿਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਡਰਗ ਸਮਗਲਿੰਗ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਏਜੰਟ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿ ਬਰਤਾਨੀਆ ਤੋਂ ਹਾਲੇਂ ਡ ਵਿਚ ਡਰੱਗ ਦੀ ਅਗੋਂ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜੱਜ ਨੇ ਉਸ ਵਿਰੁਧ ਫੈਸਲਾ ਦਿੰਦੇ ਉਸਗ ਘਾਗ, ਪਾਪੀ ਅਤੇ ਇਨਤਹਾਈ ਚਲਾਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਜਨਤਾ ਦਲ ਦਾ ਗਠਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਇਛਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ — ਸ਼ੇਖਰ

ਰਾਇਪਰ — ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਨੇ ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਹੀ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ (ਜਨਤਾ ਦਲ) ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਪਿਛੋਂ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਹੁਣ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਅਸਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟ ਸਕੇ।

ਇਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਤਭੇਦ ਹੋਣੇ ਕੁਦਰਤੀ ਹੀ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਬੈਠ ਕੇ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਮਰ ਦੀ ਹੱਦ ਘਟਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਾਰੂ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਲਾ ਸਕਣ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਬੈਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕੋਈ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।”

ਇਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਫਿਰਕੂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸ਼ੇਖਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਵਰਗੀ ਨਹਿਰੂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਫਰਕ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਰੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹੱਲ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਲੱਭਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਇਵੇਂ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।

ਮਾਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਜੈ. ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਮੰਗ

ਜਲੰਧਰ — ਸੰਯੁਕਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਹਨ ਦੇ ਪ੍ਰੀਜੀਡੀਅਮ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਸਰਵ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਜਨਰਲ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਜਲਦੀ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਕਮੇਟੀ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇਦਗੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਪ੍ਰੀਜੀਡੀਅਮ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਲ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 9 ਸਾਲ

ਰਿਚਮੰਡ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤਕ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮਾਗਮ

ਪੰਜਾਬੀ ਆਰਟਿਸਟ ਐਸੋ. ਰਿਚਮੰਡ (PAAR, ਪਾਰ) ਵਲੋਂ ਫੇ ਨਵੰਬਰ 1988 ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਪਾਰ ਵਲੋਂ ਅਮਰਜੀਤ ਸੂਫੀ ਤੇ ਜੋਤੀ ਸੰਘੇੜਾ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਮੰਤਰਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ੇ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨੀਆਂ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਸੰਦ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੂਜੇ ਕਵੀਆਂ ਅਤੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗੀਤਾਂ ਨੇ ਸਾਹਿਤਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਮਨ ਵੀ ਪਰਚਾਇਆ।

ਮਾਈਕ ਬੋਸ ਨੇ ਪਾਰ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਸਾਡਾ ਮਕਸਦ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਲੋਕ ਨਾਚ ਲਈ ਇਜ਼ਤ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸੂਝ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪਣੀ ਹਿਮਤ ਮੁਤਾਬਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਭੰਗੜਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੂਜੀਆਂ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਸਾਹਿਤਕ, ਰੰਗ ਮੰਚ, ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਤੇ ਪੇਂਟਾਂ ਆਦਿ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਇਸੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੂਜੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰੀਏ। ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਇਸ ਸਾਹਿਤਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਸੀਂ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਗਜ਼ਲਾਂ ਦੇ ਇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।”

ਗੁਰਜੀਤ ਭੁੱਲਰ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪਿਛੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਮੰਨੇ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਇਹਦਾ ਕਾਰਨ ਸਮੇਂ ਦੀ ਘਾਟ ਵੀ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਇਹ ਦੱਸ ਸਕਣ, ਜਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾ ਸਕਣ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦਾ, ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਅਗਾਂਹ ਤੋਂ ਇਸ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਪੜ੍ਹਣ ਲੱਗ ਪੈਣ। ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣਾ ਇਨਾ ਸਮਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਣ 'ਤੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੇ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਣ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਲੋਕ ਵੀ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਥੇ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਟਿਚ ਕਰਕੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਪੜ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਪੜ੍ਹਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਸਾਡੀ ਇਸ ਅੱਜ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪਿਛੇ ਇਹੀ ਆਸ ਵਧੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪਸੀ ‘ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ ਗੈਪ’ ਕੁਝ ਘਟੇ।”

ਜੋਤੀ ਸੰਘੇੜਾ ਨੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “...ਕਿਤਾਬਾਂ ਕਿਉਂ ਪੜ੍ਹਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ? ਇਹ ਸਵਾਲ ਅੱਜ ਦੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਸਮਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦ ਅਸੀਂ ‘ਰੀਮੋਟ ਕੰਟਰੋਲ’ 'ਤੇ ਇਕ ਉਂਗਲੀ ਦੀ ਦਾਬ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮਨ-ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋਈਏ, ਫੇਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਕਿਉਂ ਪੜ੍ਹੀਏ? ਪਰ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਣ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਮਾਨ ਦਾ ਫਰਕ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਅਸੀਂ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਨਾਲ ਇਕ ਕਿਸਮ ਦਾ - ਚੈਨਲ ਬਦਲਣ ਦਾ - ਕੰਟਰੋਲ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਉਥੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਟਰੋਲ ਗੁਆ ਵੀ ਬੈਠਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸੋਚਣੀ ਨੂੰ, ਸੋਚਣ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖਤਰਨਾਕ ਰੁਝਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ, “ਆਈਡੀਓਟੀਜ਼” ਨੂੰ, ਵਿਚਾਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਜਾਂ ‘ਹੋਮੋਜੀਨਾਈਜ਼’ ਤੇ ‘ਯੂਨੀਫਾਰਮਾਈਜ਼’ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਪਿਛੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ‘ਕਮਰਸ਼ਲ’ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ‘ਇੰਟਰੈਸਟ’ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਭ ਕਾਸੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਮਾਨਵ ਜਾਤੀ ਦੀ ‘ਡਾਇਵਰਸਿਟੀ’, ਵਖਤਾ, ਪਛਾਣ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹੀਏ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਦੇ ਖੁੱਦ ਮਾਲਕ ਹੋਈਏ। ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਜ਼ਰੀਏ ਹਰ ਇਕ ਲੇਖਕ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨਿਜੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਕ ਨਾਤਾ ਜੋੜੀਏ। ਇਸ ਸੋਚਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ‘ਬਾਟ ਪਰਾਸੈਸ’ ਵਿਚ ਸੁਚੇਤ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈਏ ....।”

ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਅਗੇ ਵਿਚ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰ ਚੁਕੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ 30 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਪ੍ਰੀਜੀਡੀਅਮ ਸਰਵ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੈ।

ਮਿ. ਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰੀਜੀਡੀਅਮ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੀ ਤਾਂ ਚੋਣ ਵਿਚ ਸਰਵ ਸੰਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ।

ਦਲ ਦੀ ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ

ਪ੍ਰੀਜੀਡੀਅਮ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਉਮਰ ਦੀ ਹੱਦ ਘਟਾ ਕੇ 18 ਸਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਅਸਰ ਉੱਤੇ ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਸ੍ਰੀ ਵਾਲੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਭਰਤੀ 18 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਜ ਹਾਲਾਤ ਬਿਲਕੁਲ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ।

ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਦੂਜੇ ਬੁਲਾਰੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸੂਫੀ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ “...ਬੇਸ਼ਕ ਜੀਵਨ ਸਿਰਫ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ, ਹੋਰ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਕੁਝ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਲੰਘ ਕੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਜਾ ਬੈਠਦੀ ਹੋਵੇ।

... ਹਰ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਲੇਖਕ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਪਾਠਕ ਨਰੂਦਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਇਵੇਂ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਜੀਵਨ ਲਈ ਭੋਜਨ। ਗੋਰਕੀ ਦੀ ਇਕ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਪਾਤਰ ਲੇਖਕ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਤੂੰ ਇਸ ਲਈ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੇਰੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਤੂੰ ਲਿਖ। ... ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਪੁਰਾਤਨ ਪੁਸਤਕ ਰਿਗਵੇਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਸੀਂ ਮੁੱਢ ਕਦੀਮ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਡੇਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣ ਸਕਦੇ? ... ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਿਨਾਂ ਅਫਲਾਤੂਨ, ਸੁਕਰਾਤ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੁਆਏਪਾਇਨ, ਨਿਉਟਨ, ਟਾਲਸਟਾਏ, ਡਾਰਵਿਨ, ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਆਦਿ ਇਹਨਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਕਦੋਂ ਦੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਏ ਹੁੰਦੇ। ... ਜੇ ਵਧੀਆ ਕਿਤਾਬਾਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤਾਂ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਵਧੇਰੇ ਸਭਿਅਕ ਬਣੇਗੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਛੜੇਵੇਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਉਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਸਹਿਜ-ਵਿਕਾਸੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਸਾਲ ਜੁਗਰਾਫੀਏ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਫੇਲ੍ਹ ਜਾਂ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਤਾਂ ਇਕ ਲਗਾਤਾਰ ਅਮਲ ਹੈ ...।”

ਦੂਜੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਪਾਰ ਵਲੋਂ ਪਾਲ ਬਿਨਿੰਗ ਨੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋਰ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ‘ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ’ ਅਤੇ ‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਚੰਗੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਵਜੋਂ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਹ ਪੰਜਾਹ ਡਾਲਰ ਦੀ ਚੈਕ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਹੋਇਆ। ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਏ ਹੋਏ ਕਲਾਕਾਰ ਵਰਿਆਮ ਮਸਤ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਾਕਤਵਰ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਪੂਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਨਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਗਾ ਕੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹ ਲਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਸੀ। ਸਥਾਨਕ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ, ਸਾਪੂ, ਅਮਰਜੀਤ ਚਾਹਲ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਚਰਨ ਟੋਲੇਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਬਾਗੀਆ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸੁਣਾਈਆਂ।

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ ਹੋਰਾਂ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਕਾਰਕੁੰਨ ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ ਨੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਲਾਲੀ ਨੇ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸਕੱਤਰੀ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਮਾਣਿਆ। ਪਾਰ (ਪੰਜਾਬੀ ਆਰਟਿਸਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਰਿਚਮੰਡ) ਇਕ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਜੀਦਾ ਸਮਾਗਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਉਹ ਅਗਾਂਹ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

—ਸਾਪੂ

ਹਰੀਸ਼ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਫਸਰ ਨਿਯੁਕਤ

ਬਰਮਿੰਘਮ — ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਡੀਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨਾਰਥ ਹੋਪਟਨ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਫਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਸ ਵੇਲੇ ਹਰੀਸ਼ ਬਰਮਿੰਘਮ ਵਿਚ ਸੋਸ਼ਲ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਟਰੇਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਹਰੀਸ਼ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੇ ਕੁਤਬੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਲੀ ਪੌੜੀ ਤੇ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਵਲੋਂ ਹਰੀਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੇ ਵਧਾਈਆਂ।

ਇਕ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਰਖਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ROYAL FURNITURE LTD

2607 Main St., VANCOUVER, B.C. (Main & 10th Ave.)

BLOW OUT SALE

At

YOUR NEIGHBORHOOD FURNITURE BARGAIN STORE

BLOW OUT SALE ਲੱਗ ਗਈ ਤੁਹਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ
ਫਰਨੀਚਰ BARGAIN STORE ਰੋਇਲ ਫਰਨੀਚਰ 'ਤੇ

COLONIAL LIVING
ROOM SUITE

100% Nylon Fabric, Lifetime Warranty on frame
construction
YOU GET ■ Sofa ■ Loveseat ■ Chair

All 3 Pieces

\$695

Visit Our
Showroom

**Lowest
Prices
in
Town**

Matches Your Waterbed
PINE BEDROOM SUITE

4 Pieces

YOU GET : ■ Headboard ■ Dresser
■ Hutch ■ 1 Night Stand ■ Chest available
■ Footboard & Rails available
■ Similar to illustration

\$374

WE HAVE GOT :

- Wide variety in Dining room suites and Dinnetts.
- Bedroom suites in PINE and SOLID OAK at factory wholesale prices.
- Best selection in SOFA SETS, CHESTER FIELD and HID-A-BED.
- All type of Mattresses by Brand Name — SEALY, GRANGE, RESTONIC, SIMMONS and POSTURE BEAUTY.
- YOU NAME IT AND WE GOT IT.

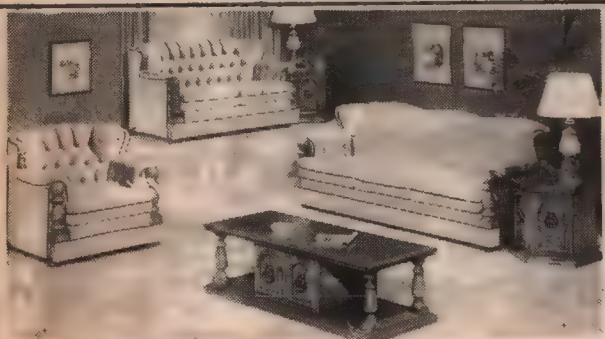
7 Pc.

\$429⁹⁸

7 Pc. Solid Bedroom Suite

From **\$595**

3 Pc. Pillow Back, Comfortable,
Lifetime Warranty on frame
construction **\$999**
YOU GET: ■ Sofa ■ Chair ■ Love Seat

**SAVE
UP TO 50%
ON MATTRESS
SETS!**

POSTURE BEAUTY

39" Twin Set	54" Double Set	66" Queen Set
\$139	\$169	\$239
Each Piece	Each Piece	Each Piece

SEALY

39" Twin Set	54" Double Set	66" Queen Set
\$229	\$289	\$329
Each Piece	Each Piece	Each Piece

RESTONIC

39" Twin Set	54" Double Set	66" Queen Set
\$199	\$279	\$299
Each Piece	Each Piece	Each Piece

9 Pc. TRADITIONAL
DINING ROOM SUITE

YOU GET : ■ Hutch
■ Buffet ■ Table with Leaf
■ 4 Side Chairs ■ 2 Arm Chairs

\$1988

ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ ਕੀਤੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ 5% ਨਾਲ ਬੀਟ ਕਰਾਂਗੇ!

ROYAL FURNITURE LTD.

2607 MAIN STREET (at 10th AVE.), VANCOUVER, B.C.

TEL. 874-9525

LOWEST
PRICES
GUARANTEED

VISA

MasterCard

MASTER
CARD
VISA
ACCEPTED

ਤਲਵੰਡੀ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਮਾਲਪੁਰਾ ਵਿਚ ਹੋਇਆ

— ਜਥੇਦਾਰ ਤਲਵੰਡੀ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਪਿੰਡ ਕਮਾਲਪੁਰਾ ਨੇੜੇ ਜਦ ਉਹ ਤਲਵੰਡੀ ਤੋਂ ਜਗਰਾਓਂ ਵੱਲ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਤਲਵੰਡੀ ਦੇ ਬਾਡੀਗਾਰਡ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਹੀ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਕਮਾਲਪੁਰਾ ਦੀ ਇਕ ਔਰਤ ਵੀ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਹਲਾਕ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਤਲਵੰਡੀ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਪਹੁੰਚਾਏ ਗਏ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ।

— ਤਲਵੰਡੀ ਉਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਹਰਿਦਰ ਸਿੰਘ ਤਰਨਤਾਰਨੀ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ।

— ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ 12 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਅਸੈਂਬਲੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ। ਐਕਟਿੰਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇਸਹਾਕ ਖਾਂ ਨੇ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਫੜਕੇ ਪੁਲਸ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ

ਧੂਰੀ — ਧੂਰੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੇ ਇਥੇ ਮਿਸਾਲੀ ਹੌਸਲੇ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਸਕੂਟਰ ਖੋਹਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਦਬੋਚ ਕੇ ਪੁਲਸ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਪਸ਼ਤਲ ਦੀ ਨੌਕ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਤਮ ਲਾਲ ਨਾਂ ਦੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਉਸਦਾ ਸਕੂਟਰ ਖੋਹਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਹ ਅਗੋਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਹੱਥਪਾਈ ਹੋ ਪਿਆ। ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਰੋਲੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਤਮ ਲਾਲ ਨੇ ਇਕ ਅਤਿਵਾਦੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਬਜ਼ਾਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦਬੋਚ ਲਿਆ ਤੇ ਬੜੀ ਬਹੁਤੀ ਨੌਕਾਈ ਮਗਰੋਂ ਪੁਲਸ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਰਾਜਸੀ ਪਹਿਲ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਰੱਦ

ਜਲੰਧਰ — ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਆਈ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਅਜੇ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਅਖਬਾਰੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨੀ ਦੇਰ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਰਾਜਸੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਹਾਊਸ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਿੱਧੀ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਵੀਂ ਹਲਕਾਬੰਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਹਲਕਾਬੰਦੀ 1952 ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਧਰਮ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨਾਲ ਰਲਗੱਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੁੰਦੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਇਕਾ ਨੇਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਫੌਜ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੁਰਖਿਆ ਬਲਾਂ ਨੂੰ ਚੁਸਤ ਦਰੁਸਤ ਕਰਕੇ ਹੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਭਨਾਂ ਫਿਰਕੂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਉਪਰ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜੋ ਨਾ ਕੇਵਲ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਸਗੋਂ ਵਖਵਾਦ ਵੀ ਫੈਲਾਅ ਰੂਪੀਆਂ ਹਨ।

ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਸਪੁਰਦ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਏ ਇਕ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਅਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੁਧਤਾ ਲਈ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁੜ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਟਕਸਾਲ ਦਾ ਡੇਰਾ ਜੋ ਬਲੈਕ ਬੰਡਰ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਦ ਪ੍ਰਕਰਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਕਾਰਸੇਵਾ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਮੁੜ ਪ੍ਰਕਰਮਾਂ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਤ ਨੂੰ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਇਕੱਲੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਰੇਗੀ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੰਤ ਉਤਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁਲ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਬਲੈਕਬੰਡਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਰੋਲ ਦੀ ਸਖਤ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਵਲੋਂ ਸਖਤ ਰੁਖ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਟਕਸਾਲ ਵਲੋਂ ਬਾਕੀ ਦੇ ਚਾਰ ਸੰਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਨੂੰ ਕਾਰਸੇਵਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦਰਦੀਲੇ ਵਕਤਾਂ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਢਾਲ ਲਏ ਨੇ ਮੈਂ
ਯਾਦ-ਪਟੋਲੇ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਸੰਭਾਲ ਲਏ ਨੇ ਮੈਂ।

—ਇਕਵਿੰਦਰ

ਜਿਸ ਲਈ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਥੇ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਏਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਨੇ ਹਾਲੇ ਤਕ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਛਡਿਆ ਤੇ ਗੋਲਕਾਂ ਉਤੇ ਆਪਣੇ ਜੰਦਰੇ ਲਗਾ ਰਖੇ ਹਨ। ਬਲੈਕ ਬੰਡਰ ਤੋਂ ਬਾਦ ਵੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਬੰਦੇ ਦੇ ਵੇਰ ਪ੍ਰਕਰਮਾਂ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਗੋਲਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰਕਮਾਂ ਕਢਕੇ ਲੈ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੁਰਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਦੇ ਪਹਿਰੇ ਦੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਤਮਾਸ਼ਾਈ ਬਣੀ ਰਹੀ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਵਤੀਰੇ ਵਿਰੁਧ ਧਰਨਾ ਅੱਜ

ਕਪੂਰਥਲਾ — ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਤੇ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਕਰਮਵਾਰ ਸਿਰਜਣਾ ਕੇਂਦਰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ (ਰਜਿ.) ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਅਗਜੈਕਟਿਵ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਇਕ ਸਾਂਝੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਜਣਾ ਕੇਂਦਰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਇਕ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੈਂਬਰ 30 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਜਾ

ਰਹੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਰਨੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪੁਜਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰੋਧੀ ਵਤੀਰੇ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਲੇਖਕਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਧਰਨੇ ਵਿਚ ਪੁਜਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਰਨਾ ਕੇਂਦਰੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ 30 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ 11 ਵਜੇ ਤੋਂ 1 ਵਜੇ ਤਕ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

Two income families.

Will your lifestyle survive on one income?
Ask about a new life insurance policy that will provide your spouse with an income which increases annually to help offset inflation.

SATISH KUMAR B.A., LL.B.

Ph. 681-5321, Res. 594-2598

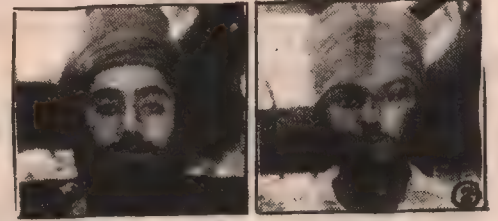
500 One Bentall Centre
505 Burrard St.
Vancouver, B.C. V7X 1B2.

SunLife
OF CANADA

ਮੁਹਾਲੀ 'ਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਬੰਬਾਂ ਨਾਲ 'ਥਾਂ-ਥਾਂ' ਤਬਾਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਹਰਕੰਵਲ ਪ੍ਰੀਤ, ਹਰਿੰਦਰ

ਤੇ ਜਤਿੰਦਰ ਦੀ ਜੁਬਾਨੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਨੀਲੋਖੇੜੀ ਦੀਆਂ ਗੋਪਰਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ, ਖਾਲਸਤਾਨ ਕਮਾਂਡੋ ਫੋਰਸ ਤੇ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਫੋਰਸ ਨੇ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦਾ ਜੋ ਜਾਲ ਵਿਛਾਇਆ ਸੀ ਉਸ ਦਾ ਭੇਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰਕਮਲ ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਹਰਕੰਵਲ ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਰਨਾਲ ਪੁਲਸ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਪੁਛਗਿਛ ਸਮੇਂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭੇਤ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹਨ।

ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਕਮਾਂਡੋ ਫੋਰਸ ਦੇ ਏਗੀਆ ਕਮਾਂਡਰ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਗੁਪਤਾ ਉਰਫ ਯੂਧਵੀਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਰਹੁਲ ਜੈਨ ਉਰਫ ਕਾਲਾ ਤੇ ਖਾਲਸਤਾਨ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਫੋਰਸ ਦੇ ਆਪੇ ਬਣੇ ਲੀਡਰ ਅਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਇਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਇਹ ਬੰਬ ਬਣਾਏ ਸਨ। ਅਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕੁਰਕਸ਼ੇਤਰ ਦੇ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਕਸਬੇ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਤੇ ਫਿਰ ਭੁਪਾਲ ਚਲਾ ਗਿਆ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈਆਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾਮਲੀ ਕਾਰਗਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਘੁੰਮਦਾ ਰਿਹਾ। ਬੰਬ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮਸਾਲਾ ਉਹ ਬੰਬਈ ਤੋਂ ਮੁਹਾਲੀ ਲਿਆਇਆ ਸੀ। 12 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਅਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋ ਟਾਈਮ ਬੰਬ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਕੰਵਲ ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਨਵੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ। ਮਨਵੀਰ ਤੇ ਦਵਿੰਦਰ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀ ਪੰਚਕੂਲਾ ਜਾ ਰਹੀ ਬੱਸ ਵਿਚ ਟਾਈਮ ਬੰਬ ਰਖਿਆ।

PAUL'S PLUMBING, ELECTRICAL & HEATING SUPPLY

Plumbing & Bathroom
Fixtures & Supplies
Hot Water Tanks
Hot Water Heating & Supplies
And Instalations

We cut and thread galvanized pipe
We Cut keys also.

"Free customer parking at rear"

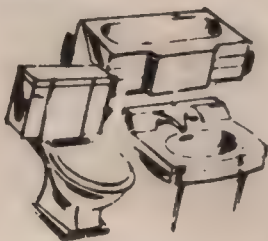
4578 Main St., At 30th Ave., Vancouver, B.C.

Sales: 872-3118

Service: 872-7227

HINDI, Punjabi Spoken

OPEN SUNDAYS

DARSHAN SINGH UPPAL

14 year experience,
specializing in residential
Homes, Lands and Farms.

For FREE Market
Evaluation Of Your
Property or To Buy and
sell.

Call :

Ph. Off. 590-3231

ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਖ਼ੀਦਣ

ਜਾਂ

ਵੇਚਣ ਲਈ

ਮਿਤਰਤਾ ਭਰੀ, ਈਮਾਨਦਾਰ

ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਸਲਾਹ ਲਈ

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

Res. 594-8758

7909 SCOTT RD., DELTA,
B.C. V4C 6P6

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ

LAKEVIEW REALTY LTD. 590-3231

A.M.C. Carpet Ltd.

Unit 8 - 12950 - 80th Ave. Surrey, B.C.

Carpet-Vinyl-Hardwood

All Popular Brands Supplied & Installed

ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਕਾਰਪੈਟ ਜਾਂ Lino ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ
ਵਿਚ ਪਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ, ਸਾਡੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੂਸਰੇ ਸਟੋਰਾਂ ਨਾਲੋਂ
ਘੱਟ ਹਨ, ਪੂਰੇ ਕੰਮ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ

Free Estimate —

ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ :

Phone for appointment

Off. 594-6141

Res. 594-7595

Pager 680-0214

AMARJIT SINGH CHAHAL

To protect your
family, your mortgage,
or to ensure your
childrens' education,
for an RRSP or an
annuity, contact:

**AVTAR S.
RANDHAWA**

B.A., B.T.

AVTAR S. RANDHAWA

Metropolitan
Insurance Companies

AVTAR S. RANDHAWA

687-5871 (office) or 325-3562 (Residence)

700-1176 W. GEORGIA ST. VANCOUVER.

ਟੈਰੋਰਿਸਟ ਮੂਵਮੈਂਟਾਂ ਆਖਰ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ

— ਹਨ — ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ —

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦਲ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਸਿਪਾਹੀ ਸ. ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ ਅਜ ਕਲ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਆਏ ਹੋਏ ਨੇ। ਉਹ ਮਾਰਚ 86 ਤੋਂ ਨਵੰਬਰ 86 ਤੱਕ SGPC ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹੇ ਤੇ 1968 ਤੋਂ 72 ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਲੈਜਿਸਲੇਟਿਵ ਅਸੈਂਬਲੀ 'ਚ MLC ਰਹੇ।

ਸ. ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਲਾਇਲਪੁਰ ਚੱਕ 275 ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਹੁਣ ਉਹ ਜ਼ਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸੱਠਾਂ ਨੂੰ ਜਾ ਢਕੇ ਨੇ ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਉਛ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਨੇ ਤੇ ਖਿੱਚੇ ਮੱਥੇ ਮਹਿਕਾ ਖਿਲਾਰਦੇ ਮਿਲਦੇ ਨੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਗਹਿਰੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹਨ ਪਰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੋਲੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਕੀਦੇ ਤੋਂ ਹਿਲਾ ਨਹੀਂ ਸਕੀਆਂ। ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨਾਲ ਵਖਰੇਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਗਲਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗਿਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਸੁਮਾਰ ਉਹਨਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਮੀਰ ਵਿਰਸੇ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਤੇ ਫੁੱਲ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਕੀਦੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰੰਡੀ ਰੋਣੇ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਜਾਨਾਂ ਲੈ ਲਈਆਂ ਹਨ ਕੀ ਹਿੰਦੂ, ਕੀ ਸਿੱਖ, ਕੀ ਕਾਂਗਰਸੀ, ਕੀ ਅਕਾਲੀ, ਕੀ ਕਾਮਰੇਡ। ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਦੋ ਮਾਰੂ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ। ਦੂਜੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜੇ ਜਦ ਗੋਲੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਿਸਮ ਵਿਚ ਹੀ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਟੈਲੀਵੀਯਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਕ ਵਿਚ ਕਿਹਾ: "If my sacrifice can solve Punjab's problem I am ready to die."

ਕੇ. ਸੀ. ਮੋਹਨ ਸੰਪਾਦਕ "ਪੰਜਾਬੀ ਦਰਪਣ" ਨੇ ਇਹ ਇੰਟਰਵਿਊ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਲਈ ਭੇਜੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਨੇਵਾਦੀ ਹਾਂ — ਸੰਪਾਦਕੀ ਮੰਡਲ

? ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ ਜੀ! ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਦੋਰਾ ਕਿਸ ਸਿਲਸਿਲੇ 'ਚ ਹੈ।

— ਇਹ ਮੇਰਾ ਜਾਤੀ ਦੋਰਾ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲੜਕੇ, ਲੜਕੀ ਤੇ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਇਆ ਹਾਂ।

? ਆਪਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਹੀ ਗੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੀਏ। ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਸਲ ਸਮੱਸਿਆ ਕੀ ਹੈ।

— ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਸਲ ਸਮੱਸਿਆ ਬਹੁਤ ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਹੋਈ ਸੈਂਟਰ ਗੋਰਮਿਟ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਕਰਕੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰੋਲੇ ਤੱਕ ਜਾ ਪੁੱਜੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੁਲਕ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਈ ਹੈ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਰਬਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਪਈ। ਉਧੋਂ 60 ਫੀਸਦੀ ਸਿੱਖ ਉਜੜ ਕੇ ਵਿਧਰ ਆਏ। ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵੇਸ਼ਟ ਟਰੀਟਮੈਂਟ ਮਿਲੇਗੀ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਅੰਦਰ ਪਰ ਇਹਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਜਸਟਿਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ 'ਚ ਬੋਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸੂਬੇ ਉਲੀਕੇ ਗਏ। ਸਿਰਫ ਸੂਬੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਾਈ ਲਿੰਗੁਅਲ ਰਹਿ ਗਏ। ਉਸ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਬੰਬਈ, ਯੂ ਟੀ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪਰ ਬੰਬੇ ਕੁਝ ਅਰਸੇ ਬਾਅਦ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਮਸਲਾ ਅਜ ਤੱਕ ਨਿਰਵਾਚਨ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਉਲੀਕਿਆ ਗਿਆ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਦੀ ਭਾਈਬੈਲਟੀ ਤੇ ਐਸਟਸ 40 ਅੰਗ 60 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵੰਡੇ ਗਏ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਈਮ ਮਨਿਸਟਰ ਕੋਲ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ 'ਚ ਪਾਣੀ 15.2 ਮਿਲੀਅਨ ਏਕੜ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਲੱਖ ਏਕੜ ਪਾਣੀ ਦਿੱਤੀ ਨੂੰ ਪੀਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਯਾਨੀ 15 ਮਿਲੀਅਨ 'ਚੋਂ ਅੱਠ ਮਿਲੀਅਨ ਪਾਣੀ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਨੂੰ ਦੇ ਚੁਕੇ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਲਾਂ ਤੱਕ 5 ਅਰ 6 ਮਿਲੀਅਨ ਏਕੜ ਫੂਟ ਪਾਣੀ ਹੀ ਵਰਤ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਅੱਠ ਸੱਤ ਮਿਲੀਅਨ ਏਕੜ ਫੂਟ 'ਚੋਂ ਪ੍ਰਾਈਮ ਮਨਿਸਟਰ ਨੇ 3.5 ਹਰਿਆਣੇ ਨੂੰ ਤੇ 3.5 ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਰਾਸਰ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਸੀ। ਸੋ ਪਾਣੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬਣਿਆ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਤਾਂ ਕੇਸ ਰੀ ਓਪਨ ਹੋਇਆ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਇਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਕੀਤਾ। ਫੇਰ ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਬਣਿਆ ਉਹਨੇ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ। ਪਾਣੀ ਦਾ ਕੰਮ ਤੁਝ ਮੁਝ ਹੋ ਗਿਆ।

? ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਵਿਚਾਲੇ ਹੈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਲਈ ਕਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੀ ਤਾਂ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤੇ ਗਏ।

— ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੁਕੱਰਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਵੈਸਲਾ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਚਲਾਈ 85 ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਪਾਣੀ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਰਤਦੇ ਨੇ ਉਸ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਏਗਾ ਉਸ ਤੋਂ ਜੋ ਵੱਧ ਪਾਣੀ ਹੋਵੇਗਾ ਉਸਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੁਕੱਰਰ ਹੋਇਆ, ਉਹਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਹਾਲਾਂ ਤੱਕ ਗੋਲੀਬ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

? ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਕੀ ਰੋੜਕਾ ਹੈ।

— ਜੋ ਅਕਾਰਡ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨਾ ਹੋਇਆ ਉਸ ਅਕਾਰਡ ਵਿਚ ਇਹ ਧਾਰਾ ਵੀ ਸੀ ਕਿ 26 ਜਨਵਰੀ 86 ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏਗਾ ਜਿਹੜੇ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲਦੇ ਏਗੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਨੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹਰਿਆਣੇ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹਰਿਆਣੇ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਉਹਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਓਪਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਹ ਵੈਸਲਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੱਤਰ ਲੱਖ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਉਹ ਹਰਿਆਣੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਮਗਰ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲਦੇ ਏਗੇ 'ਚ ਕੋਈ ਐਸੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੱਤਰ ਲੱਖ ਏਕੜ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ ਜਿਹੜੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸਿਰਫ 31-32 ਹਜ਼ਾਰ ਏਕੜ ਐਸਾ ਏਗਾ ਬਣਦਾ ਸੀ।

? ਫਾਜ਼ਲਕਾ ਤੇ ਅਬੋਹਰ ਦਾ ਮਸਲਾ।

— ਉਸ ਉਤੇ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਇਕਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਏਗਾ। ਕੋਨਟਿਗੂਅਟੀ ਏਗੇ ਦੀ ਮੰਨੀ ਜਾਏਗੀ। ਮਗਰ ਫਾਜ਼ਲਕਾ ਦਾ ਜੋ ਰਕਬਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਲਈ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਹਨੇ ਮਿਨੀ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਕਰਵਾਈ। ਉਸ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਵਿਚ ਕੰਦੂਖੇੜਾ ਤੇ ਬਜ਼ੀਦਪੁਰ ਦੇ ਦੋ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ 90 ਫੀਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਈ ਅਤੇ ਕੰਦੂਖੇੜਾ ਜੋ ਪਿੰਡ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਫਾਜ਼ਲਕਾ ਅਬੋਹਰ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣੇ ਨਾਲੋਂ ਕੱਟਦਾ ਹੈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਫਾਜ਼ਲਕਾ ਤੇ ਅਬੋਹਰ ਦਾ ਵੈਸਲਾ ਇਹ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੋਨ ਨਾਟ ਵੀ ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਡ ਟੂ ਹਰਿਆਣਾ, ਇਹ ਵਿਲ ਰੀਮੇਨ ਇਨ ਪੰਜਾਬ।

? ਗੱਲ ਮੋਰਚਾ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਹੁਣ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਕਤਲੇ ਗਾਰਤ ਤੱਕ ਪੁੱਜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਿਚਦੀ ਬੜੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਹੁਣ ਇਸ ਉਲਝੀ ਹੋਈ ਗੁਥੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੁਲਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

— ਗੁਥੀ ਸੈਂਟਰਲ ਗੋਰਮਿਟ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਸੁਲਝ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜੋ ਰਵੱਈਆ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ, ਅੱਗੇ ਵੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੁਣ ਵੀ ਉਹਦਾ ਇਰਾਦਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਜੇ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਜੈਨੂਇਨ ਸਟੈਪ ਚੁਕ ਸਕਦੇ ਨੇ ਮਸਲਨ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਸੰਤਾਂ ਵਾਲੇ ਅਕਾਰਡ ਤੇ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੋਟ ਕਰੋ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਰਡ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨੰਬਰ ਦੋ ਆਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਮਤੇ 'ਚ ਹੈ ਕਿ ਡੀਸੈਂਟਰਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪਾਵਰਜ਼। ਮਤਲਬ ਸਟੇਟਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤਾਕਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਹਦੀ ਇਮਪਲੀਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਤੀਜਾ ਸਿੱਖ ਸੋਚਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਹੋਵੇਗੀ ਲੋਕਿਨ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1984 ਵਿਚ ਦੋ ਸਤਵੰਤ ਤੇ ਬੇਅੰਤ ਨੇ ਇੰਦਰਾ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਉਹ ਦੋਨੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸਨ। ਕੋਈ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਰਾਜੀਵ ਨੇ ਰੋਲ ਮਾਂ-ਪੁੱਤ ਵਾਲਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਿਹਦੇ ਨਾਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬੱਚੇ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਔਰਤਾਂ ਚੁੱਕ ਲਈਆਂ। ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬੈਠਿਆ ਤੇ ਜਿਹਨਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਗਰਦਾਨੇ ਗਏ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਕੇਸ ਚਲਾਏ ਜਾਣ। ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਜੋ ਦੁੱਖ ਹੈ ਉਹ ਘਟੇਗਾ। ਪਹਿਲੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਹੀ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੁਣ ਬਿਦਰ 'ਚ ਹੋਰ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ। ਜੇਧਪੁਰ ਦੇ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਇਕ ਸਟੇਟ ਹੈ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਉਹਨੂੰ 370 ਧਾਰਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਣ। ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕਾਨਫੀਡੈਂਸ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਬਾਹਰ ਸਿੱਖ ਬੜੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਨੇ ਉਥੇ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਅਸਿਬਲੀਆਂ 'ਚ ਸੀਟਾਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਜੋ ਵਖਵਾਦ ਦਾ ਰੋਲਾ ਹੈ ਘਟ

ਜਾਏਗਾ। ਵਤੀਰਾ ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਇਸ ਕਦਰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ।

? ਸਰਕਾਰ ਕਿਹੜੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੇ ਹੁਣ ਤਿੰਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ, ਤਿੰਨ ਸੈਟ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨੇ।

— ਜੇ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਠੀਕ ਨੀਤੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਹੈ ਨਾ। ਸੈਂਟਰ ਨੇ ਤਾਂ ਮਾਡਰੇਟ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਕਾਰਡ ਤੇ ਅਮਲ ਨਾ ਕਰਕੇ। ਸੰਤ ਤਾਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਉਹਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਗੱਲ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਮਝੌਤਾ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਹੈ ਉਹਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ।

ਜੇਧਪੁਰ ਦੇ ਕੋਈ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਨੇ। ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਛੱਡੇ ਨੇ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਵੀ ਛੱਡੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਨੇ। ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਇਹ ਏਤਬਾਰ ਨਹੀਂ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕੋਠੇ ਵੀ ਹੋ ਜਾਣ ਕਿ ਸੈਂਟਰ ਗੋਰਮਿਟ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੁਕਾਏਗੀ।

? ਹੁਣ ਦੀ ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਆਣ ਪੁੱਜੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਆਪਸ ਵਿਚ ਹੀ ਪਾਣੀ ਪਈ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਐਸ ਸਟੇਜ ਤੇ ਕੀਹਦੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਬੇੜਨ।

— ਹੁਣ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੋ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਉਹ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰ ਲੈਣ।

? ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਤਾਂ ਕਈ ਸੈਟ ਬਣੇ ਪਏ ਨੇ।

— ਗੱਲ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਰਨ ਉਹਦਾ ਹੱਲ ਵੀ ਨਿਕਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

? ਜਦ ਮੋਰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਸੀ, ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਜਿਉਂਦੇ ਸਨ ਪਰ ਜਦ ਦਾ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ 'ਚ ਬੈਠਿਆ ਜਾਂ ਉਹ ਅਸਰ ਪਾਉਣ ਲਗਿਆ ਕੀ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਗੱਲ ਵਿਚਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਈ।

— ਬਹੁਤੀ ਗੱਲ ਤਾਂ 84 ਦੇ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਤੋਂ ਬਿਗੜੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਐਨੀ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ।

? ਦੋਨਾਂ ਸੰਤਾਂ 'ਚ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਸੀ।

— ਮਗਰ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਰੀਪਰੋਜੈਂਟ ਕਰਦੇ ਸੀ।

? ਭਿਡਰਾਂਵਾਲਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੀ ਜੇ ਜੇ ਕਾਰ ਹੋਵੇ।

— ਇਹ ਤਾਂ ਨਾ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲਾ ਐਥੇ ਹੈ ਹੁਣ ਨਾ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਤੀ ਗੱਲ ਤੇ ਤਬਸਰਾ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

? ਅਖਬਾਰਾਂ 'ਚ ਦੋਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ ਬਗੈਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ।

— ਮਗਰ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਸਿਧੀ ਤਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਮਗਰੋਂ ਤਿੰਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਣ ਗਏ ਨੇ, ਇਕ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤਲਵੰਡੀ ਹੈ ਇਕ ਦਾ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਜਿਹਦਾ ਕਨਵੀਨਰ ਬਾਬਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੈ। ਇਕ ਬਰਨਾਲਾ ਦਲ ਹੈ, ਤਿੰਨਾਂ 'ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਮਤਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ।

? ਭਿਡਰਾਂਵਾਲਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਮੇਲ ਗੱਲ ਹੀ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੰਡਿਆ।

— ਬਰਨਾਲਾ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਬੜਾ ਭੰਡਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹਦੀ ਸਰਕਾਰ ਮਜ਼ਾਰੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤੋੜੀ। ਕਤਲ ਹੁਣ ਉਦੋਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਬਾਕੀ ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ ਬੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਰਨਾਲੇ ਨਾਲ ਦਾ ਸੀ, ਐਸ ਜੀ ਪੀ ਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੀ ਉਹਦੇ ਤੇ ਵੀ ਭਾਇਰਿਗ ਹੋਈ। ਅਤਿਵਾਦ ਦੀ ਇਹਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿੰਦਿਆ ਕੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

? ਬਰਨਾਲਾ ਹੋਰ ਬਾਰੇ ਠੀਕ ਹੈ, ਪਰ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਇਕ ਵੇਲਾ ਸੀ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਿੰਦੂ ਵੀ ਮੰਨਦਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰਦਾ ਸੀ। ਉਹਦੀ ਸੈਕੂਲਰ ਸੋਚ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਦਲ ਵੇਖ ਲਓ ਕਿਵੇਂ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹਨੇ ਦਾਅ ਲਾਈ।

— ਪਾਰਟੀ ਜਦ ਵੀ ਕੋਈ ਛੁੱਟੇ ਉਹਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬਾਦਲ ਅਜੇ ਵੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ।

? ਮੋਰਚਾ ਜਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਬਣਿਆ। ਕੀ ਇਹਦੀ ਸ਼ੇਖ ਐਸੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣ ਗਈ ਕਿ ਇਹ ਇਕੱਲਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਚੁੱਕ ਗਿਆ। ਜੇ ਹਿੰਦੂ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ-ਮੰਗਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜੇ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਕੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣਾ।

— ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਾਸੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਜਿਵੇਂ ਬੰਗਾਲੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੰਗਾਲੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। 1951 'ਚ ਕੁਝ ਸਾਡੇ ਵੀਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਿੰਦੀ ਲਿਖਾਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵਿਤਕਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਅਜ ਤਕ ਇਹਦੇ ਮਾੜੇ ਅਸਰ ਝੱਲ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬੀ ਕੱਠੇ ਨਹੀਂ। ਸਿੱਖ ਵੀ ਕੱਠੇ ਨਹੀਂ।

? ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਉਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗਲਤੀ ਸੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਲਦੇ ਰਹਿਣਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਹਿੰਦੂ ਵੀਰਾਂ ਵੀ ਇਹ ਗੀਅਲਾਈਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਭਾਵ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਹੋਰ ਅਸਰਦਾਰ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇਕਰ ਸਾਰੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ।

— ਐਸੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪੋ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ ਉਸ ਦੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਾਰਨ ਹੋਣ।

? ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਸਟੇਟਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੀ ਉਹ ਸੁਹਣੀ ਮੁਵ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਗੱਲ ਰੋਲੇ ਗੋਲੇ 'ਚ ਹੀ ਪੈ ਗਈ। ਪੰਜਾਬ ਇਹਨੂੰ ਲੀਡ ਦਿੰਦਾ ਤਾਂ ਕਿਆ ਗੱਲ ਹੋਣੀ ਸੀ।

— ਅਸੀਂ ਸੈਂਟਰਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦਾ 40 ਸਾਲ ਸੁਆਦ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਤਾਂ ਸਾਡੇ 'ਚ ਯੂਨਿਟੀ ਆਈ ਨਾ ਤਰੱਕੀ ਆਈ। ਜਿਵੇਂ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਵੀ ਸੈਂਟਰਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਹੈ। ਜੇ ਉਵੇਂ ਕਰ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹਾਮੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

? ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰੋਲੇ ਗੋਲੇ 'ਚੋਂ ਕੀ ਨਿਕਲੂ।

— ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜਾਈ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਤਾਂ ਮਾੜੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਮੁਲਕ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ ਵੇਟਾਂ 89 'ਚ ਸਾਨੂੰ ਪਾਓ। ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਬੜੇ ਹੀਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਗੱਲਬਾਤ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

? ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਹਮਲੇ ਹੋਏ ਇਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।

— ਪਹਿਲਾਂ ਕਪੂਰਥਲੇ 6 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹੋਇਆ 1986 ਨੂੰ। ਉਹ ਮੈਂ ਰੋਜ਼ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭੀ ਐਸ ਪੀ ਕਪੂਰਥਲੇ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਆਏ ਸਨ। ਪਰ ਚਾਨਸ ਮੈਂ ਵੀ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ। ਮੇਰੀ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਗੱਡੀ ਸਮਝ ਲਿਆ। ਉਦੋਂ ਮੇਰੀ ਪਿੱਠ ਤੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਲਗੀ ਸੀ। ਦੂਜਾ 24 ਜਨਵਰੀ 1988 ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਹੋਇਆ। ਉਹਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ।

? ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਮੋਟਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਕੌਣ ਸਨ।

— ਜ਼ਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ 'ਚ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਪਾਲਿਟਿਕਸ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਹੋਵੇ ਪਰ ਅਜੇ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

? ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਲਗਦਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਕਿਸ ਸੋਚ ਦੇ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਗਰਮ ਦਲੀਆਂ ਦੇ ਕੈਂਪ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਨਾ ਹੋ।

— ਨਾ ਮੈਂ ਉਸ ਕੈਂਪ 'ਚ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਤੇ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਹਾਂ।

? ਇਹਨਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ 'ਚ ਕੋਈ ਡਰ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ — ਮੇਰੇ ਮਨ 'ਚ ਕੋਈ ਡਰ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਧਰਮ ਮੁਤਾਬਕ ਵੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਮੁਤਾਬਕ ਵੀ, ਸਾਰਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਜਿਹਦੀ ਜਿੰਨੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ ਉਸਨੇ ਉਨੀ ਭੋਗਣੀ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਜਿਹੜੀ ਹਿੰਦ ਲਿਸਟ ਬਣਾਈ ਹੈ ਉਹਤੋਂ ਵੱਧ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜੀ ਸਕਦਾ। ਜਿਹੜੀ ਅਸੀਂ ਹਿੰਦ ਲਿਸਟ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਕੋਈ ਲਿਸਟ ਲੁਸਟ ਨਹੀਂ।

? ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਮਜ਼ਹਬੀ ਸਿੱਖ ਕਤਲ ਹੋਏ ਨੇ। ਇਹ ਕਾਤਲ ਨਾ ਹਿੰਦੂ ਵੇਖਦੇ ਨੇ, ਨਾ ਸਿੱਖ, ਨਾ ਔਰਤ ਨਾ ਬੱਚਾ। ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਵੀ ਚਲਦੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਤਲ ਕੀ ਲੋਕ ਨੇ।

— ਉਹਦੇ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਟੈਰਿਸਟ ਮੁਵਮੈਂਟਾਂ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ 'ਚ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਔਰ ਇਹਨਾਂ ਮੁਵਮੈਂਟਾਂ 'ਚ ਕੁਮਿਟਿਡ ਘਟ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਮੰਦੇ ਖਿਆਲਾਂ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਪਨਾਹ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਉਹਦੇ ਵਿਚ ਗੌਰਮਿਟ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀ ਪਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਮਗਲਰ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਕਰਿਮੀਨਲ ਵੀ। ਟੈਰਿਸਟ ਮੁਵਮੈਂਟ ਲਈ ਸਿੱਖ ਧਰਮ 'ਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਦ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵੀ ਭਾਂਡੀ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਹਦੇ 'ਚ ਟੈਰਿਸਮ ਦੀ ਮਾੜੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਆਈ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਆਪਣਾ ਮਾਰਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਨਹਿਰੂ ਵਰਗੇ ਮੋਰਚਾ ਬੰਦ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾ ਪਾਂਦੇ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਮਿਲਟੀ ਸਮੇਂ ਸ. ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ (X) ਸ਼. ਕ. ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਆਵਾਜ਼ੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀ, ਵੇਖ ਲਓ ਕਿੰਨਿਆਂ ਹੀ ਗਰੁਪਾਂ 'ਚ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਨੇ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕੋਈ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿ ਕੋਈ ਕਾਂਗਰਸੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਹੈ, ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਭਲਾ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਨਿਆਇਆਂ ਦਾ ਕੀ ਕਸੂਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

? ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਅਗਲਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਕੌਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

— ਚੋਣਾਂ ਅਜੇ ਹੋਈਆਂ ਨਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਅਜੇ ਕਿਥੇ।

? ਕਰਾਉਣਗੇ ਤਾਂ ਸਹੀ ਕਦੇ ਨਾ ਕਦੀ।

— ਅਜੇ ਸਾਲ ਭੇਦ ਸਾਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਰੰਗ ਬਦਲਣਗੇ।

? ਬਾਕੀ ਲੀਡਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਕਰਕੇ ਛੱਡ ਦਿਤੇ ਹੋ ਪਰ ਟੋਹੜੇ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ, ਕੀ ਕਹਾਣੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

— ਇਹਦਾ ਚੁਆਬ ਤਾਂ ਸ. ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਹਨੇ ਮੇਰੀ ਚੋਣ 'ਚ ਉਹਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਵੀ ਪੁਆਈਆਂ ਜਦ ਨਵੰਬਰ 86 'ਚ ਚੋਣ ਹੋਈ ਤਾਂ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ

ਟੋਹੜੇ ਦੀ ਸਪੋਰਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

? ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਮਾੜਾ ਹਾਲ ਕਰਨ 'ਚ ਟੋਹੜੇ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਕੈਸੀ ਰਹੀ ਹੈ।

— ਟੋਹੜੇ ਦੀ ਜੋ ਪਾਲਿਟਿਕਸ ਹੈ ਉਹ ਉਸਾਰੂ ਨਹੀਂ ਰਹੀ, ਢਾਹੂ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ 'ਚ ਉਹ ਮਾਹਰ ਹੈ। ਉਹਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲਈ ਜੁਝਾਰੂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਣ ਲਈ ਉਹ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਤੋੜੀ ਹੁਣ ਫੇਰ ਬਣਾਉਣ ਲਗੇ ਨੇ, ਉਹਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੀ ਅਰ ਇਹ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲਕੱਤਾ ਉਹਦਾ ਰਾਈਟ ਹੋਂਡ ਮੈਨ ਹੈ।

? ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹੜਾ ਖਾਸ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

— ਮੈਂ 9-10 ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਕੀ ਬਹੁਤੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਚ ਕੋਈ ਬੇਹੁਰਮਤੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੰਦਭਾਗੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ। ਮੇਰੇ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਅਤਿਵਾਦੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਚੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਰੁਖ

ਬਲਰਾਜ ਰੀਮਾ

ਨਵ ਜਮੇਂ ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਤਕਨੋਲੋਜੀ ਦਾ ਸੂਰਜ

ਅਦਭੁਤ, ਚਮਕਦਾ ਚਮਤਕਾਰ

ਚਕਾਚੌਂਧ ਕਰਦੀਆਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ

ਕਿਹਾ ਦ੍ਰਿਸ਼!

ਨੀਮ ਅੰਨ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਮਨੁੱਖ

ਭੁੱਲਿਆ ਝੂਠ ਤੇ ਭਵਿੱਖ

ਚਿੱਟੇ ਚਾਨਣ ਚਹਿਰੇ ਪਿੱਛੇ ਅਨੁਰਾ

ਸੂਰਜ-ਮੁਖੀ, ਨਿਰਬਲ, ਮਨੁੱਖ ਅਸਮਰਥ

ਆਉਂਦੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਵੱਲ ਤੱਕਣ ਤੋਂ

ਆਪਣੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹਾਂ ਵੇਖਣ ਤੋਂ।

ਸਮਾਂ ਸੁੰਗੜ ਬਣਿਆ

ਸੂਈ ਦਾ ਨੱਕਾ, ਹਾਲ ਦਾ ਛਿੱਟ

ਪਹਿਲਾਂ, ਪਿੱਤੋਂ ਰਾਤ ਨਾ ਦਿਨ

ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅਲਪ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵੇਖਦੀ

ਹੁਣ

ਕੇਵਲ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੀ ਪਲਾਂਘ ਤੱਕ

ਪਾਰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਹੁਣ ਨੀਝ ਨਿੱਘਰ ਗਈ।

ਸ਼੍ਰੇ-ਬਾਪਿਆ ਸ਼੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਸਿਰਤਾਜ

ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕੁੱਖ ਵਿਚ,

ਉਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਹਨੇਰਿਆਂ ਵਿਚ

ਅਨ੍ਹੇ ਦਿਓ ਵਾਂਗ ਲੜਖੜਾਉਂਦਾ

ਝੂਟੀ ਜਾਂਦਾ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਦਾ ਕਢਨ।

ਆਪਣੇ ਆਰਾਮ ਤੇ ਅਯਾਸ਼ੀ ਖਾਤਰ

ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸਰ

ਝੂਠ ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਤੋਂ ਬੇਫਿਕਰ

ਵਾਰੀ ਜਾਂਦਾ, ਸਾੜੀ ਜਾਂਦਾ, ਖਦੇੜੀ ਜਾਂਦਾ

ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਪੁਸ਼ਪ ਨੂੰ।

ਪਰ ਇਸ ਵਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੇ ਧਾਰ ਲਿਆ ਹੈ

ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦਾ

ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਦਾ

ਆਦਮ ਦੀ ਔਲਾਦ ਤੋਂ।

ਅੱਜ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਜਾਏ ਨੇ

ਕਰੋੜਾਂ ਸਦੀਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ

ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਸ਼੍ਰਿਸ਼ਟੀ-ਸੰਜਮ ਨੂੰ

ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਅਨੰਤ ਅਪਾਰ ਸੁੰਦਰ

ਜੀਵ ਜੰਤ, ਬਨਸਪਤੀ ਦਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਰੁੱਖ

ਜਿਸ ਥੱਲੇ, ਅੰਦਰ ਤੇ ਉਪਰ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਣਮਦੀ, ਘਰਦੀ ਤੇ ਵਣਸਦੀ ਰਹੀ;

ਪੰਛੀ, ਪਸ਼ੂ ਤੇ ਚੁਰਾਸੀ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਤਾਂ

ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਦੀਵੀ ਚੱਕਰ-ਪੱਥ ਵਿਚ

ਨਿਰੰਤਰ, ਨਿਰਵਿਘਟ ਚਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ।

ਪਰ ਹੁਣ!

ਰੁੱਖ ਦੇ ਬਦਨ ਵਿਚ

ਪਸ਼ੂ-ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਲੋਭੀ ਦੰਦ ਖੋਭ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਸੁਰੰਗ ਸੋਚਣੀ ਦੀ ਅੱਖ ਨੇ

ਲਾਲਚ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨੇ

ਲਾਲਸ਼ਾ ਦੀ ਭਖਦੀ ਭੁੱਖ ਨੇ

ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਪ੍ਰਵਾਹ ਉਤੇ

ਬੰਧ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦਾ।

ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਵਾਰ ਮਸ਼ੀਨੀ ਕੁਹਾੜੇ ਨੇ

ਕੱਟ ਵੱਢਿਆ ਸਮਿਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਗੰਢ ਨੂੰ

ਧਰਤੀ-ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਕਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਨੂੰ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਰੁੱਖ ਦੀ ਸ਼ਾਹ ਰਗ ਉਤੇ

ਨਿਰਦਈ, ਨਿਰਜਿੰਦ, ਮਸ਼ੀਨੀ ਆਰੇ ਨੇ

ਸਭਿਆ-ਜਹਾਲਤ ਦੇ ਹਤਿਆਰੇ ਨੇ

ਅੱਜ ਟੱਕ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਕਹਾਣੀ

ਇਕ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਗੀਤ

ਮੁਸ਼ਤਾਕ ਸਿੰਘ

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲਕੇ ਅੰਦਰ ਝਾਕਿਆ ਤਾਂ ਅਜੀਬ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਸੱਤ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਧੌਣਾਂ ਘੁਮਾ ਕੇ ਵੇਖਿਆ। ਕਾਲਿਜ ਦੇ ਕਲਰਕ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਮਰੇ ਦਾ ਨੰਬਰ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਇਕ ਅਣਕਿਆਸਿਆ ਤੋਖਲਾ ਜਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਕਾਲਿਜ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨਾਲ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਜ਼ਾਕ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਮੈਂ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਕਾਲਿਜ ਗਿਆ ਸਾਂ, ਉਹ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਜਨਮਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਨਾ ਉਹ ਯਾਰ ਰਹੇ, ਨਾ ਉਹ ਮਜ਼ਾਕ ਰਹੇ।

ਸਾਹਮਣੇ ਕੰਧ 'ਤੇ ਲਟਕ ਰਹੇ ਕਾਲੇ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਦੋ-ਚਾਰ ਰੂਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੇ ਵੇਖਕੇ ਮੈਨੂੰ ਹੱਸਲਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਮੈਂ ਕਮਰਾ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੀ ਲੱਭ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਹੌਲੀ, ਹੌਲੀ ਕਹਿਕੇ ਇਕ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦੀ ਖਾਲੀ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬਹਿ ਗਿਆ।

ਨਾਂ ਥਾਂ ਪੁੱਛਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਸਰਦਾਰ ਨੇ ਮੇਰੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹੀ ਵੇਖਕੇ ਕਿਹਾ: “ਵੇਖੋ ਸਰਦਾਰ ਜੀ! ਇਹ ਰੂਸ ਵਾਲੇ ਬੜੇ ਖਤਰਨਾਕ ਨੇ। ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਹੀ ਵੁਹਾ ਦਿੱਤਾ ਜੇ! ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇੰਦਰਾ ਕੋਈ ਕਮਲੀ ਬੋੜੀ ਸੀ ਜੋ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਰੂਸ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ।”

ਮੈਂ ਹੱਕਾ-ਬੱਕਾ ਹੋਇਆ ਸਰਦਾਰ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵੱਲ ਦੇਖੀ ਜਾਵਾਂ। ਜੀਭ ਮੇਰੇ ਤਾਲੂਦੇ ਨਾਲ ਜਾ ਲੱਗੀ। ਏਨੇ ਨੂੰ ਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਇਕ ਏਸ਼ੀਅਨ ਭਰਾ ਨੇ ਧੌਣ ਘੁਮਾ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਕਾਹੜੇ ਕੁਝਰ ਤੋਲਦੇ ਹੋ ਸਰਦਾਰ ਜੀ? ਰੂਸ ਨੇ ਇਹ ਫਸਾਦ ਕਾਹੜੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਸੀ? ਭਲਾ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਫਾਇਦਾ ਇਸ ਨਾਲ “ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਜੀ ਲਾਹੌਰ ਵਾਲੇ। ਰੂਸੀ ਤਾਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨੇ।” ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਨੇ ਤੜਕ ਦੇਣੀ ਗੱਲ ਕੱਢ ਮਾਰੀ।

“ਓਏ ਸਰਦਾਰ! ਕਾਹੜੇ ਭੋਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ? ਅੱਲਾ ਦੀ ਸਹੁ, ਜੇ ਰੂਸ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕਦੋਂ ਦਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਹਨੂੰ ਹਾਕਾਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਜਾਨ ਫੁੱਡਾਵੇ ਇਹਨਾਂ ਫੌਜੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ। ਪਰ ਉਹ ਸੁਣਦਾ ਈ ਨਹੀਂ।”

ਰੂਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਦੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕਈ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਅਜੇ ਤਾਈਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਹੀ ਬੈਠਾ ਸਾਂ, ਹੁਣ ਨੇੜੇ ਦੇ ਟੈਕਨੀਕਲ ਕਾਲਿਜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮ ਦੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਲਿਖਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਅੰਦਰ ਵੜਦੇ ਨੂੰ ਹੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਚੰਗੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਇਕ ਮਾੜੇ ਜਿਹੇ ਗੋਰੇ ਨੇ, ਜਿਹੜਾ ਹੁਣ ਤਾਈਂ ਸਾਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਸਿਗਰਟ ਦਾ ਧੂੰਆਂ ਉਡਾਉਂਦੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਬਈ ਤੁਸੀਂ ਏਸ਼ੀਅਨ ਲੋਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ? ਜਦੋਂ ਦੋ ਚਾਰ ਏਸ਼ੀਅਨ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਓ, ਆਪਣੀ ਜ਼ਬਾਨ 'ਚ ਹੀ ਗੱਲਾਂ ਪਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਓ। ਇਹ ਬੜੀ ਮਾੜੀ ਆਦਤ ਹੈ ਤੁਹਾਡੀ।”

ਮੈਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਐਨਕਾਂ ਹੇਠਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਝਲਕ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਬੰਦਾ ਸਾਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

“ਓ ਭਾਈ! ਅਜੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸੀ ਸੁਆਹ ਪਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਕਲ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ਤਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹੀ ਘੋਟਾਂਗੇ। ਤੂੰ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰ, ਅਸੀਂ ਚਿੰਟਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਸਕੀਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਰਹੇ।” ਮੈਂ ਹੱਸਦੇ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਨਰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਤੇ ਅੱਗੋਂ ਗੱਲ ਮੋੜਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ‘ਬਈ ਤੂੰ ਜੇ ਬੁਰਾ ਨਾ ਮਨਾਵੇਂ ਤਾਂ ਇਕ ਗੱਲ ਪੁੱਛਾਂ? ਇਹ ਰੂਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਤੈਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਜਾਗਿਆ?’

ਉਹਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਂਦੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਚਾਰਲੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਸੋਸ਼ਲ ਵਰਕਰ ਹਾਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੌਲਿਸ਼ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਆਵਾਸੀਆਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਦੇ ਮੈਂ ਟੈਲੀ 'ਤੇ ਰੂਸ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੇਖੇ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ ਰੂਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਜਾਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਤੂੰ ਵੇਖੀ ਸੀ ਉਹ ਕੁੜੀ ਟੈਲੀ 'ਤੇ ਰੂਸੀ ਬੋਲਦੀ? ਜੇ ਉਹਦੇ ਜਿਹੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਹਿਟਲਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਨਾਜ਼ੀਆਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬੰਦੂਕਾਂ ਸੁੱਟ ਕੇ ਭੱਜ ਜਾਣਾ ਸੀ।”

“ਚਾਰਲੀ! ਤੂੰ ਜਦ ਤੱਕ ਰੂਸੀ ਪੜ੍ਹਕੇ ਮਾਸਕੋ ਜਾਣੇ, ਉਦੋਂ ਤਕ ਉਸ ਕੁੜੀ ਨੇ ਨਾਨੀ ਬਣ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਤੂੰ ਉਹਦੀ ਝਾਕ ਛੱਡਕੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਕ ਮਿਲਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਆ ਕੇ।”

“ਆਹੋ ਚਾਰਲੀ, ਸਿੰਗ ਸਾਂਗ ਨਾਲ ਕਾਟਾ ਜੋੜ। ਨਾਲੇ ਰੂਸੀ ਸਿਖ ਲਵੇਂਗਾ ਨਾਲੇ ਚੀਨੀ, ਕਿਉਂ ਸਿੰਗ?”

“ਨਹੀਂ ਫਾਦਰ ਮੈਥੀਊਜ਼, ਜੇ ਏਦਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਫੇਰ ਤਾਂ ਇਹਨੂੰ ਤੇਰੇ ਚਰਚ ਵਿਚ ਗੁਨਾਹ ਮੁਆਫ ਕਰਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ।”

ਫਾਦਰ ਮੈਥੀਊਜ਼? ਮੈਂ ਹੇਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਬੜਾ ਰੋਹਬਦਾਰ ਚਿਹਰਾ। ਬੜੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਭਰਵੀਂ ਬਦਾਮ ਰੰਗੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਤੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਲਾਲੀ ਚਮਕ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹਦੀਆਂ ਮੁੱਛਾਂ ਹੇਠ ਲੁਕੀ ਮਿਨ੍ਹੀ ਮਿਨ੍ਹੀ ਮੁਸਕਾਣ ਵਿਚ ਬੜੀ ਕਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਤਸੁਕਤਾ ਵਿਚ ਪਿਆ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਇਕ ਚਰਚ ਦਾ ਪਾਦਰੀ ਭਲਾ

ਇਸ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਕੀ ਰਿਹਾ ਸੀ! ਮੇਰੇ ਲਈ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਅਕੇਵਾਂ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। “ਕਿਉਂ ਫਾਦਰ! ਤੂੰ ਰੂਸੀ ਕਾਹਦੇ ਲਈ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗਾ ਹੈਂ? ਜੇ ਸਵਾਲ ਜਾਤੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪੁਛ ਲਾਂ।”

“ਨਹੀਂ ਮਿਸਟਰ, ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਜਾਤੀ ਕੀ ਸਵਾਲ ਹੋਣਾ ਹੈ? ਆਖਰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਮਕਸਦ ਕਾਰਨ ਹੀ ਇਹ ਭਾਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਨ ਆਏ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਤੇ ਹਰ ਥਾਂ ਮੁੜ ਮੁੜਕੇ ਏਹੀ ਪੜ੍ਹਦਾ ਆਇਆ ਹਾਂ ਕਿ ਇਕ ਚੰਗੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ

ਸਪਿਰਿਟ ਆਫ ਨੋਚਰ

ਉਹ ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ ਚਿਤਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੈਨਵਸ ਉਹਦਾ ਅਸਮਾਨ ਹੈ-ਵੇਖ ਵੇਖਕੇ ਅਕਾਰਾਂ ਤੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੇਖ ਤੇਰੇ ਹੋਏ ਬੱਦਲਾਂ ਨਾਲ ਲਿਸ਼ਕਦਾ ਹੋਇਆ ਅਸਮਾਨ।

ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ-ਲੜੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿਧ ਦੇਵੇਨ ਡੀ.ਬੀ. ਸੇਠ ਨੂੰ ਏਸੇ ਵਰ੍ਹੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਲਲਿਤ ਕਲਾ ਅਕਾਦਮੀ ਐਵਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਅਤੇ ਇਕ ਚੰਗੇ ਧਾਰਮਿਕ ਬੰਦੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪਰ ਹਰ ਪਾਸੇ ਰੋਲ-ਘਚੋਲ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਊਨਿਜ਼ਮ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮਲੀਆਮੇਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਬੰਦੇ, ਬੰਦੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ। ਛੱਟੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੇ ਲੈਨਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਚੇ ਅਸਲੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚੋਂ ਇਹ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਚਾਈ ਕੀ ਹੈ? ਏਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਰੂਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਅਤੇ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਤੰਗ ਪੈ ਗਿਆ ਹਾਂ। ਮੇਰੀ ਆਤਮਾ ਵਿਚ ਸੋ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸ਼ੌਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਜੇ ਰੂਸ ਵਿਚ ਕਮਿਊਨਿਜ਼ਮ ਆਉਣ ਨਾਲ ਲੋਕੀ ਰੋਟੀ ਕਪੜਾ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਜੋਗੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਪਹਿਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਬੇਕਾਰ ਨਹੀਂ, ਤੁੱਖੇ ਨਹੀਂ ਮਰਦੇ, ਸਿਰ ਢਕਣ ਨੂੰ ਥਾਂ ਹੈ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਨਾਜ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਲੜਦੇ ਹੋਏ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਜਾਨਾਂ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਭੇਦ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲੇ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਰਹੇ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਅਮੀਰ ਹਨ। ਪਰ ਲੋਕੀ ਤੁੱਖ, ਬੇਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕੰਗਾਲੀ ਨਾਲ ਮਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਏਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਰੀਬ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੁੱਖੇ ਮਾਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਦਵੰਧ ਕੀ ਹੈ? ਕੁਝ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, ਚਲੋ ਇਸ ਪਾਸੇ ਹੀ ਚੱਲ ਕੇ ਵੇਖ ਲਾਂ।”

ਫਾਦਰ ਮੈਥੀਊਜ਼ ਦੇ ਬੋਲ ਸਾਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਘੰਟੀਆਂ ਵਾਂਗ ਖੜਕਾਟ ਕਰ ਗਏ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਸ਼ੌਲੋਫਏ ਅਤੇ ਲੈਨਿਨ ਹੀ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮਾਨੇ 'ਚ ਰੂਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਦੁਨੀਆਂ ਤਾਂ ਪਰ੍ਹੇ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਪਈ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੈਠੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਨੇ ਮੁੱਛਾਂ 'ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਆਹੋ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ। ਉਹਦੇ ਰਾਜ 'ਚ ਸ਼ੇਰ ਤੇ ਬੱਕਰੀ ਇਕੱਠੇ ਪਾਣੀ ਪੀਂਦੇ ਸੀ।”

ਪਰਲੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਇਕ ਏਸ਼ੀਅਨ ਇਸਤਰੀ ਬੈਠੀ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਤਾਈਂ ਸਿਰ ਸੁੱਟਕੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਪੈਡ 'ਤੇ ਰੂਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸ਼ਬਕ ਲਿਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਸਿਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਬੜੇ ਖਰਵੇਂ ਸੁਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, “ਆਹੋ ਸਰਦਾਰ ਜੀ, ਤਦੇ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਕੰਜਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਚ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸੀ ਤੇ ਦਰਜਨਾਂ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਕੀ ਸੀ ਉਹਦਾ ਰਾਜ ਜਿਸਦੀਆਂ ਸਿਫਤਾਂ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ ਤੁਸੀਂ ਬੱਕਰੇ! ਉਹਨੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੀ ਕੀਤਾ? ਜੇ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਕੁਝ ਮਹੰਤਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਬਹੁਤ ਕਬੂਤਰ ਮਾਰਿਆ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਪੱਤਰ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤੇ। ਕੁਝ ਉਹਨੇ ਗਰੀਬ ਗੁਰਬੇ ਲਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ? ਕੋਈ ਸਰਾਂ ਬਣਵਾਈ, ਹਸਪਤਾਲ ਬਣਾਇਆ, ਕੋਈ ਸੜਕ ਬਣਵਾਈ, ਕੋਈ ਸਕੂਲ ਬਣਵਾਏ? ਕੋਈ ਹੋ ਸ਼ੇਅਰ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ? ਏਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲਈ ਵੀ ਕੱਖ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਬਾਨ ਫਾਰਸੀ ਰੱਖੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਹੀਂ। ਤੇ ਕਿੱਸਿਆਂ ਵਾਲੇ ਉਹਦੀ ਸ਼ਾਨ 'ਚ ਬਹਿਜਾ ਬਹਿਜਾ ਪੰਜਾਬੀ ਜ਼ਬਾਨ 'ਚ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਜੇ ਉਹ ਉਦੋਂ ਰਾਜ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਕਜੀਏ ਮੁੱਕ ਜਾਣੇ ਸੀ। ਦੱਸੋ ਨਾ ਉਹਨੇ ਕੀਤਾ ਈ ਕੀ ਏ? ਦੱਸੋ ਉਹਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਕੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ “ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਭੇਟਾਂ। ਨਹੀਂ ਗੀਸਾਂ ਤੇਰੀਆਂ।” ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਭਾਈ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਨਾਹਰਾ ਲਾਇਆ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਬੁਜ਼ਦਿਲੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿਲ 'ਚ ਹੀ ਕਹਿ ਕੇ ਬਹਿ ਗਿਆ: “ਜੇ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਸਭਾ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਜਾਵੇਂ ਬੀਬੀ ਤਾਂ ਸਹੁ ਰੱਬ ਦੀ, ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਬਹਿਜਾ ਬਹਿਜਾ ਹੋ ਜਾਵੇ।” ਪਰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਬੈਠਾ ਸਰਦਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਭਿੰਨੇ ਬਲੁੰਗੜੇ ਵਰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ।

“ਓ ਭੈਣੇ ਚਰਨਜੀਤ, ਮੈਂ ਤੇਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਤੂੰ ਖੁਸ਼ ਰਿਹਾ ਕਰ। ਐਵੇਂ ਲੜਦੀ ਨਾ ਰਿਹਾ ਕਰ। ਚੰਗਾ!”

“ਮੈਂ ਲੜਦੀ ਨਹੀਂ ਭਰਾਵਾ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਏਥੇ ਆਉਂਦੀ ਹਾਂ ਹਫਤੇ 'ਚ ਦੋ ਸ਼ਾਮਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਕਿ ਘਰ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕਲੇਸ਼ ਤੋਂ ਜਾਨ ਛੁੱਟੇ। ਉਹ ਬੈਠਾ ਹੋਣੇ ਘਰ ਬੋਤਲ ਖੋਲ੍ਹੀ। ਹੋਰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਕੀ ਹੈ? ਉਹ ਤਾਂ ਐਵੇਂ ਬਹਾਨਾ ਈ ਹੈ। ਐਮ. ਏ. ਤਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਕਰਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਤਾਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਜੱਦੀ ਹੱਕ ਸਮਝਕੇ ਪੱਲੇ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਇਕ ਮੈਟਰਿਕ ਫਿਹਲ ਵਲੋਂ ਤੀਏ ਦੇ। ਦੋ ਜੁਆਕ ਕਦੋਂ ਜੰਮ ਪਏ, ਪਤਾ ਈ ਨਾ ਲੱਗਾ। ਹੁਣ ਹੱਡ ਨਹੀਂ ਹੋਰ ਕੁਟਾ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਰੂਸੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਏਥੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹਾਂ। ਏਥੇ ਤੇਰੇ ਜਿਹੇ ਸਰਦਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿਮਾਗ ਟਿਕਾਣੇ ਰਹਿਣ ਦਿੰਦੇ। ਭਲਾ ਦੱਸ, ਤੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਬਈ ਰੂਸ ਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇਰੀ ਕਰਾਤਾ। ਬਈ ਭਲੇ ਮਾਣਸਾ, ਕੋਈ ਤਾਂ ਅਕਲ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈ। ਤੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਹੈਂ। ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਚਪੇੜ ਮਾਰੀ, ਉਹਨੇ ਤੇਰੇ ਮੁੱਕਾ ਕੱਢ ਮਾਰਿਆ ਤੇ ਤੇਰਾ ਭੱਜ ਗਿਆ ਬੁਥਾ। ਦੱਸ ਇਸ ਵਿਚ ਰੂਸ ਕਿਥੋਂ ਆ ਗਿਆ? ਤੂੰ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੇਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈਂ ਰੂਸ ਨੂੰ। ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਬੈਠੀ ਤੇਰੀਆਂ ਸੁਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸਾਂ। ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਬੋਲ ਪਈ।”

“ਸ਼ਾਬਾਸ਼! ਕਾਮਰੇਡ ਚਰਨਜੀਤ! ਸ਼ਾਬਾਸ਼। ਮੈਂ ਦੋ ਦਿਨ ਲੇਖ ‘ਮਾਰਨਿਸ਼ਗ ਸਟਾਰ’ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਖੱਤੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਚਮਚੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਤਿਆਨਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਦੇ ਸਮਾਂ ਸੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਲੋਕੀ ਈਮਾਨਦਾਰ ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਸੱਚ ਦੀ ਹਿਵਾਜ਼ਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਨਸਾਨ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਇਹਨਾਂ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਸਿਰ ਫਿਰਿਆਂ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਬਦਨਾਮੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਆ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਅਗਲੀ ਕਤਾਰ 'ਚ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਫੌਜੀ ਜੁੰਡਲੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫੁਰਾ-ਫੁਰੀ 'ਤੇ ਨੱਚਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਲੋਕ ਮਿਲ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਤਾਂ ਕੀਤਾ ਈ ਨੂੰ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਧੌਣਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਫੌਜੀ ਫੁਰਿਆਂ ਦੇ ਹਾਰ ਪਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਫੌਜੀ ਜੁੰਡਲੀ ਦਾ ਸਫਾਇਆ ਕਰ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਸਿਰ ਫਿਰਿਆਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਨੂੰ, ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਗੱਲ ਪੁਰਾਣਾ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਸੀ। ਪਰ ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਨੁਕਰ 'ਚ ਬੈਠੇ ਦੋ ਚਾਰ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਇਸ ਸਾਰੀ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਅਭਿੱਜ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਾਲਿਜ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਰੂਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਚਰਚਾ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਕੂਲ 'ਚ ਪੜ੍ਹੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਹੁਣ ਨੌਕਰੀ ਵਿਚ ਤਰੱਕੀ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੜ੍ਹਨ ਆ ਗਏ ਹੋਣ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਏਸੇ ਵੇਲੇ ਪਿਛਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਕਾਲਿਜ ਦੇ ਇਕ ਕਲਰਕ ਨੇ ਆ ਕੇ ਕਿਹਾ: “ਮੁਆਫ ਕਰਨਾ ਅੱਜ ਤੁਹਾਡੀ ਕਲਾਸ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗੀ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਹੁਣ ਜਾਓ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਮਿਥ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਜਾਣਾ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਹਾਦਸਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋ ਚਾਰ ਸਕਿੰਨ ਹੇਡ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਕੌਮੀ (ਕਮਿਊਨਿਸਟ) ਕੌਮੀ ਕਹਿ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਘਰ ਜਾਓ। ਅਗਲੇ ਹਫਤੇ ਦੀ ਕਲਾਸ, ਉਮੀਦ ਹੈ, ਲੱਗੇਗੀ।”

ਫਾਦਰ ਮੈਥੀਊਜ਼ ‘ਜੀਸਸ ਕਰਾਈਸਟ’, ‘ਜੀਸਸ ਕਰਾਈਸਟ’, ਕਹਿੰਦਾ ਉਠ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਖਾਮੋਸ਼ ਸਨ ਤੇ ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸਾਂ: ਮੈਂ ਅੱਜ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਕੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ?

ਵੀਕਲੀ ਫੀਚਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਸਲੇ

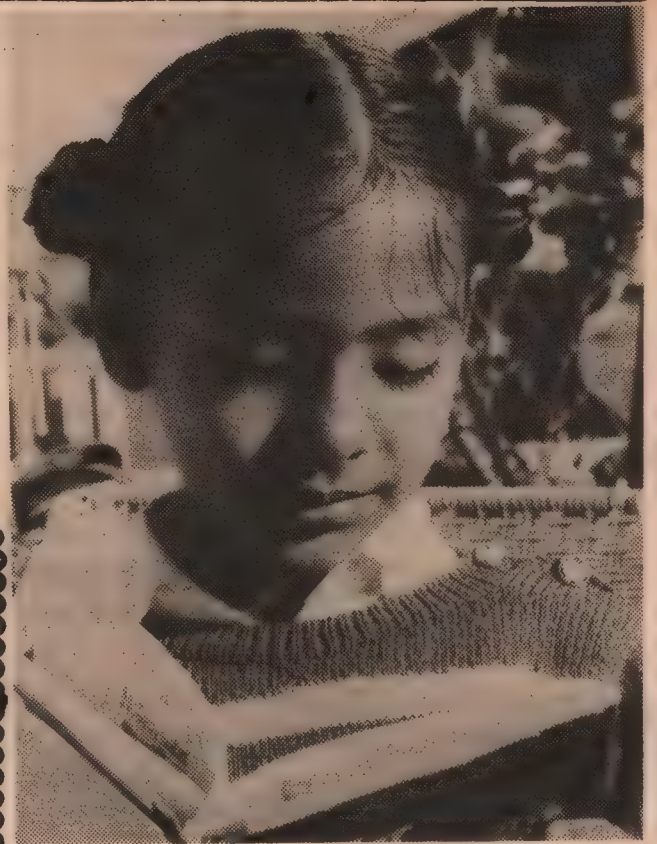
ਵਲੋਂ — ਵਿਦਿਆਰਥੀ

ਕੁੱਚੜਾ-ਕੁੱਢੜਾ — ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਾ ਅਲਗਰਜ਼, ਆਲਸੀ, ਬੇ-ਤਰਤੀਬ, ਬੇ-ਦਬਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨੀਝ ਤੇ ਸਫਾਈ ਦੀ ਘਾਟ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਨਾਰਮਲ ਗੱਲ ਹੈ। ਮਾਂ ਬਾਪ ਪੁਰਨਤਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਬੱਚੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਆਖ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਹੋ।” ਕਈ ਗਰਭਰੇਤ ਤਾਂ ਇਸ ਕੁੱਚੜ ਤੇ ਅਲਗਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਬਗਾਵਤ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸਮਝਦੇ ਤੇ ਮਿਥਦੇ ਹਨ। “ਅਸੀਂ ਇਉਂ ਹੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।” “ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਪੜੇ ਤੇ ਸਟਾਈਲ

ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।” ਕੀ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ? ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਫਾਈ, ਤਰਤੀਬ ਅਤੇ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕਈ ਸਬ-ਕਲਚਰ ਭੀ ਸਫਾਈ ਜਾਂ ਬਾ-ਕਾਇਦਗੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਉਂਦੇ। ਬੱਚੇ ਕਈ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਕੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾ ਲੈਣਾ ਭੀ ਗੁੱਸੇ ਅਤੇ ਬਾਗੀਪਣ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੀ ਹੈ।

ਬੱਚੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਮਾਹੌਲ ਤੋਂ ਸਿਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਬੇ-ਤਰਤੀਬੀ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚੋਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਣ। ਮਾਂ-ਬਾਪ ਚੰਗਾ ਨਮੂਨਾ ਨਾ ਬਣੇ ਹੋਣ। ਮਾਂ-ਬਾਪ ਸਫਾਈ ਤੇ ਸਵੈ-ਧਿਆਨ ਦੀ ਆਸ ਤਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋਣ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਹ ਭੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋਣ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਕਰ ਰਹੇ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਗੋਂ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਕਈ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੀ

ਜਿਸਮਾਨੀ ਕੋ-ਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ ਤੇ ਇਕ-ਸਾਰਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿਮਾਗੀ ਤੇ ਬੌਧਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਠੋਸ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤੇ ਕਿਆਸ ਕਰਨ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸ਼ਕਲਾਂ ਤੇ ਰੂਪਾਂ (ਫੋਰਮ) ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖਰੀਆਂ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹਨ। ਇਹ ਬੱਚੇ ਗਲਤ ਬਣਨ ਲਾਉਂਦੇ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਦੇਵੇਂ ਜ਼ਰਾਬਾਂ ਪਾਉਣਾ, ਪੇਂਟ ਦੀ ਬੋਲਟ ਆਦਿ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਾ ਪਾਉਣਾ ਆਦਿ। ਨਾਲ ਦੇ ਸਾਥੀ ਬੱਚੇ ਭੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਮੌਜੂ ਉਡਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕਮਰਾ ਸਾਫ ਰੱਖਣਾ, ਸਾਧਾਰਨ ਪਲੇਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਥਾਂ ਸਿਰ ਰੱਖਣਾ ਤੇ ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਨੂੰ ਬਕਸੇ ਵਿਚ ਪਾਉਣਾ ਆਦਿ ਸਖਾਉ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਲੇਨ ਬੱਧ ਕੰਮ ਦਿਉ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਲਸ ਤੇ ਕੁੱਚੜ ਆਦਿ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਫਾਈ, ਤਰਤੀਬ ਤੇ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਖਣ ਕੰਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੋ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਤਿ ਦੀ ਗੰਦਗੀ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਕਿਉਂਕਿ ਆਮ ਕਰਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਗੰਦਗੀ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰੰਗ ਚੁਣਨ ਦਿਓ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੁਚੱਜ ਲਈ ਗਾਈਡ ਕਰੋ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਮਨ, ਹਾਵ-ਭਾਵ, ਮਾਣ ਤੇ ਪਲੇਨ ਦੀ ਕਦਰ ਸਿਖਾਓ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪ ਇਕ ਨਮੂਨਾ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਆਪ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਓ।

ਬੱਚਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕਈ ਭੀ ਸਾਫ, ਸੁਚੱਜ ਤੇ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰੋ। ਇਨਾਮ ਦਿਓ। ਸੁਚੱਜ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਪਣਾਏ ਕਦਮ ਦੱਸੋ। ਕਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੀ ਪਹੁੰਚ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਰਤੀਬ ਵਾਰ ਹਰ ਕਦਮ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇਕ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰਕੇ ਵਖਾਉ। ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਦੱਸੋ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿਵੇਂ। ਹਦਾਇਤਾਂ ਭੀ ਸਾਫ ਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋਣ। ਸਾਫ ਸੁਥਰੀ ਗਲ ਜਾਂ ਕੰਮ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਵਾਲਾ ਟੀਚਾ ਮਿਥੇ ਤੇ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਯੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾਉ। ਜੇ ਬੱਚਾ ਆਪ ਖਿਲਾਰੇ ਹੋਏ ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਖਦਾ ਤਾਂ ਦੱਸੋ ਕਿ ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ ਦਿਨ ਲਈ ਖਿਡੌਣੇ ਖੇਡਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਦੱਸੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬਿਸਤਰਾ ਠੀਕ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕੱਪੜੇ ਥਾਂ ਸਿਰ ਰਖਦੇ ਹਨ ਆਦਿ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭੀ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦਿਉ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਧਾਉ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਜੋਖਦੇ ਰਹੋ। ਕਈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਗੁੰਝਲਾਂ ਤੇ ਮਸ਼ਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਮਾਂ ਬਾਪ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਭੱਦੇ, ਬੇ ਦਬੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਠੀਕ ਰਵੱਈਆ ਨਹੀਂ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਸ਼ਟਾ ਤੇ ਉਲਾਂਭੇ ਦੇਣੀ ਜਾਣਾ ਮਦਦ-ਗਾਰ ਨਹੀਂ। ਸਗੋਂ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੈ। ਸੋ ਯੋਗ ਧਿਆਨ, ਸੇਧ ਦਿਉ ਅਤੇ ਡਿਸਿਪਲਿਨ ਦੇ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੋ।

Daljit Singh Sidhu

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਦਫਤਰ ਐਸ. ਐਂਡ ਐਸ. ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ

ਅਸੀਂ ਵਿਜ਼ਟਿਰ ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ
S. & S. INSURANCE

6658 MAIN ST., VANCOUVER, B.C.
(IN PUNJABI MARKET)

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕੀਟ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਦਫਤਰ। ਕਾਰਾਂ, ਟੱਕਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਤੇ ਪਿਕਅੱਪਾਂ ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਲਈ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਓ!

Bus. 324-5711

LM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KL

■ ਸਪੈਸ਼ਲ ■ ■ ਸਪੈਸ਼ਲ ■ ■ ਸਪੈਸ਼ਲ ■

GABA TRAVELS (1982) LTD.

(6612 MAIN ST., VANCOUVER, B.C. V5X 3H2)

ਤੁਹਾਡੀ ਸਹੂਲਤ ਵਾਸਤੇ ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਵੀ ਦਫਤਰ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। **Tel. (604) 324-3336**

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਟਰੇਵਲ
ਨਿਊ ਸੇਵੀ ਨਗਰ, ਮੋਗਾ,
ਫੋਨ 2161, 35 32

**AUTHORIZED AGENTS FOR AIR INDIA
AND NOW WE ARE AUTHORISED**

**TOLL FREE NO.
B. C. & ALBERTA
1-800 663 6696**

K.L.M.

(ROYAL DUTCH AIRLINES)

SPECIAL FARE TO: Delhi, Karachi, Colombo, Singapore, London, Amsterdam
ਦਿੱਲੀ, ਕਰਾਚੀ, ਕੋਲੰਬੋ, ਸਿੰਘਾਪੁਰ, ਲੰਡਨ ਤੇ Amsterdam ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕਿਰਾਏ

ASSOCIATED OFFICES IN INDIA:

GABA TRAVELS
(Opposit Friends Theatre)
JALLANDHAR CITY
TEL. 74597

GABA TRAVELS
V.P.O. NURMAHAL
JALLANDHAR
TEL. 49

GABA TRAVELS
NEW DELHI

LM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KLM

MERIDIAN INSURANCE

Life &
Accident sickness

LOCATION 1

LOCATION 2

3268 COAST MERIDIAN RD.,
PORT COQUITLAM, B.C. V3B 3N4

Unit 115-8980 - No. 3 Road, RICHMOND, B.C. V6Y 2E8
(ਜੇ ਕਿ ਫਰਾਂਸਿਸ ਸਟਰੀਟ ਤੇ ਨੰਬਰ 3 ਰੋਡ ਦੇ ਕੋਨੇ ਤੇ ਹੋ)

ਸੰਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਿਨਹਾਸ

Ph. 272-0700

FOR ALLSTATE LOW RATES PLUS AUTOPLAN FINANCE
— AVAILABLE ON APPROVED CREDIT

ਘਰਾਂ ਦੀ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਕਰਾਉਣ ਲਈ

Santbir Minhas

Res. 271-1248

ICBC, house, tenant, commercial

ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ

ਪਰਵਾਸੀ

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ

ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਅੱਠ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਕੇ ਪਰਤਿਆ ਹਾਂ। ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸਾਂ — ਨਿਊਯਾਰਕ, ਬੋਸਟਨ, ਟੈਂਪਾ (ਫਲਾਰੈਡਾ), ਇਸ ਦੌਰੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੇਰਾ ਸੰਪਰਕ ਅਕਸਰ ਭਾਰਤੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਰਿਹਾ।

ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਲਾਗੇ ਜਿਸ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੈਂ ਮਹਿਮਾਨ ਸਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਮਹਾਂ-ਪੁਰਸ਼ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਆਮੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਸ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਤੋਂ ਕੋਈ 500 ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਪੂਰਾ ਹਫ਼ਤਾ ਰਹੀ। ਲਾਜਵਾਬ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੀ। ਕੋਈ ਦੌੜ-ਧੁੱਪ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਕਾਹਲ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਉਚਾ ਬੋਲ ਨਹੀਂ। ਹਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਹਿਜ-ਸੁਭਾ ਜਿਵੇਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਇਕ ਸ਼ਾਂਤ, ਗੰਭੀਰ ਝੀਲ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨ। ਕਾਰਿਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਅਮਰੀਕਨ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੇਤਾ ਭਾਰਤੀ ਸੀ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਰਾਤ ਨੂੰ ਠੀਕ 9 ਵਜੇ ਸ਼ਤਸੰਗ ਹੁੰਦਾ। ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਛੈਣੇ, ਢੋਲਕੀ, ਹਰਮੋਨੀਅਮ ਲੈ ਕੇ ਇਕ-ਤੋਂ-ਬਾਅਦ-ਇਕ ਭਜਨ ਗਾਂਦੇ, ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਬਦੇਸ਼ੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਫੈਮਨ ਲਿਪੀ ਵਿਚ ਸਾਈਕਲੋਸਟਾਈਲ ਕੀਤੇ ਭਜਨਾਂ ਦੇ ਬੋਲ ਫੜੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ। ਗਈ ਰਾਤ ਤਕ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਚਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਅਕਸਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੋਢੀ ਖੁਦ ਇਸ ਸ਼ਤਸੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ। ਬਦੇਸ਼ੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਗੱਦੀ ਨਾਲ ਲਿਆਂਦੇ ਜਿਸ ਤੇ ਗੋਠ-ਮੋਠ ਮਾਰ ਕੇ ਬਹਿੰਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਇਕ ਕੁਰਸੀਆਂ ਤੇ ਬਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇੰਜ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ। ਸ਼ੁਰੂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਫੇਰ ਹਾਲ ਕਮਰਾ ਭਰਿਆ ਰਹਿਣ ਲੱਗਾ। ਪੂਰੇ ਨੌਂ ਵਜੇ ਵੱਡਾ ਦਵਾਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਢੋਲਕ ਦੀ ਬਾਧ, ਛੈਣਿਆਂ ਦੀ ਛੰਕਾਰ, ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ਦੇ ਸੁਰ, ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਬੋਲ, ਇੰਜ ਸਮਾਂ ਬੱਝ ਜਾਂਦਾ ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਖਸ਼ ਬਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਹਫ਼ਤਾ ਅਸੀਂ ਬੋਸਟਨ ਵਿਚ ਰਹੇ। ਸਾਡੀ ਮੀਜ਼ਬਾਨ ਸਾਇੰਟਿਸਟ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਘਰ ਵਾਲਾ ਵੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਮਾਹਿਰ ਹੈ ਦੋ ਬੱਚੇ ਹਨ — ਇਕ ਬੇਟਾ, ਇਕ ਬੇਟੀ। ਦੋਨੋਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਹਨ। ਪਰ ਬੋਸਟਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰੇ। ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਬੋਸਟਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਮਾਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ, ਪਿਉ ਅਮਰੀਕਨ। ਛੁੱਟੀਆਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬੇਟੀ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਘਰੋਂ ਗਾਇਬ ਰਹਿੰਦੀ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਉਸ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਫਰਮ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਹਿਮਾਨ ਸਾਂ, ਬੇਟਾ ਆਪਣੇ ਸਹਿਰੋਂ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਇਆ। ਉਚਾ, ਲੰਮਾ, ਸਜੀਲਾ ਨੌਜਵਾਨ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸਾਥੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈ ਕੇ ਕੁਰ ਪਿਆ। “ਕਿਉਂ ਤੇਰੇ ਸੌਣ ਲਈ ਘਰ ਵਿਚ ਪਲੰਘ ਨਹੀਂ?” ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ। ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਵਯੁਵਕ ਜ਼ਰਾ ਜਿਹਾ ਝੋਂਪ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਤੁਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੀ ਤ੍ਰੀਮਤ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਉਹਦੀ ਕਿਸੇ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਸੀ। ਜਿਹੜੀ ਆਪਣੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਐਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਏ। ਮੁੰਡਾ ਰਾਤ ਉਹਦੇ ਰਹੇਗਾ। ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਕੋਈ ਮਲਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਖੁਸ਼-ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਵਯੁਵਕ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਪਰਤਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਕੇ ਤੁਰ ਗਿਆ। ਉਹਦੀ ਦੋਸਤ ਦਿਨੇ ਨੌਕਰੀ ਤੇ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਸਮਾਂ ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਬਿਤਾਂਦਾ। ਜਿਤਨੇ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਹੇ, ਇੰਜ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਟੈਂਪਾ ਵਿਚ ਸਾਡਾ ਕੱਯਾਮ ਲੰਮੇਰਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤੇ। ਟੈਂਪਾ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਬੱਚੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹਦਾ ਘਰ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਝੀਲ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਹੈ। ਝੀਲ ਦਰਅਸਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਚੌਰਾ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਇਕ ਸੌ ਏਕੜ ਵਿਚ ਮਾਲਟਿਆਂ ਦਾ ਬਗੀਚਾ। ਇਕ ਅਤਿਅੰਤ ਸੁੰਦਰ ਦ੍ਰਿਸ਼। ਘਰ ਦੇ ਗੋਲ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਖਾ ਪੀ ਰਹੇ ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਝੀਲ ਦੇ ਕੰਢੇ ਬੈਠੀ ਪਿਕਨਿਕ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ।

ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, “ਤੁਸੀਂ ਕਦੀ ਝੀਲ ਵਿਚੋਂ ਮੱਛੀਆਂ ਫੜੀਆਂ ਨੇ?”

“ਨਹੀਂ।” ਜਵਾਬੀ ਡਾਕਟਰ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਹਦੀ ਵਿਹਲ ਕਿਥੇ? ਧੀ ਨੂੰ ਘਰ ਦੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਹੀ ਸਾਹ ਨਹੀਂ ਲੈਣ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਦੋਸਤ ਬੋਸ਼ਕ ਕਦੀ-ਕਦਾਈਂ ਮੱਛੀਆਂ ਫੜਨ ਆਂਦੇ ਨੇ।

ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, “ਤੁਹਾਡੇ ਮਾਲਟਿਆਂ ਦਾ ਬਗੀਚਾ ਕਿਉਂ ਇੰਜ ਬੇ-ਗੋਲਿਆ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?”

“ਸਾਡਾ ਘਰ ਸਿਟਰਕ ਪਾਰਕ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਥੇ ਮਾਲਟਿਆਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਮਹਿਗੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਜੇ ਦੋਹਾਈ ਦਾ ਖਰਚ ਪਾਓ ਤਾਂ ਸਰਾਸਰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ।

ਟੈਂਪਾ ਵਿਚ ਅਨੇਕ ਭਾਰਤੀ ਟੱਬਰ ਵਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਸ ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਹਨ, ਉਠਦੇ-ਬੈਠਦੇ ਹਨ, ਖਾਂਦੇ-ਪੀਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਸੁਆਗਤ ਵਿਚ ਅਨੇਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ, ਮੋਟਰਾਂ ਦੇ, ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਲੈ ਕੇ ਬਹਿ ਜਾਂਦੇ। ਕਦੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਪਿੱਛੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਫਿਤਨੇ ਤੱਕ ਦਾ ਵੀ ਕਦੀ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਭਾਰਤ ਬਾਰੇ ‘ਇੰਡੀਆ ਐਬਾਰਡ’ ਨਾਂ ਦੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹਫ਼ਤੇਵਾਰ ਅਖਬਾਰ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੇ ਉਹ ਇਕਤਫਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਟੱਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਇਕ ਐਤਵਾਰ ਕਿਸੇ-ਨਾ-ਕਿਸੇ ਘਰ ਰਲ ਕੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੰਗਰ ਦਾ ਇਤਜਾਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੋ ਵਰ੍ਹੇ ਹੋਏ ਜਿਸ ਕੀਰਤਨ-ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮੈਂ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿਚੋਂ ਸੁਣਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਤ੍ਰੀਮਤ ਖਾਵੰਦ ਹੁਣ ਟੈਂਪਾ ਵਿਚ ਆ ਵਸੇ ਹਨ। ਬੜੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਲਾਗੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਚਾਲਕ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ

ਮਿਲਣਾ, ਇਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਤਕਾਜ਼ਾ ਹੁੰਦਾ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਥਾਂ ਲੈ ਦਿਉ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ ਮੈਂ ਉਥੇ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹਵਾਂਗਾ। ਸਾਡੇ ਉਥੋਂ ਤੁਰਨ ਵੇਲੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਨਾ ਬੋਸਟਨ ਦੀ ਸਾਡੀ ਮੀਜ਼ਬਾਨ ਤੇ ਨਾ ਟੈਂਪਾ ਦੇ ਅਨੇਕ ਭਾਰਤੀ ਟੱਬਰ ਜਿਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਦੀ ਭਾਰਤ ਪਰਤਣ ਦਾ ਸੋਚਦਾ ਹੈ। ਜਹਾਜ਼ ਵਰਗੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਤੇ ਡਾਲਰਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਵਿਚ ਮਸਤ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਵਿਹਲ ਹੋਈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਕਦੀ ਫਿਕਰ ਕਰਨ।

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸ਼ਾਇਰ ਤੇ ਗਵੱਈਏ ਜਿਹੜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਆਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਲੋਕ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ ਕੇ ਖਾਤਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਦਾਰੂ ਪਿਲਾਂਦੇ ਹਨ, ਖਾਣੇ ਖੁਆਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਬੱਸ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ ‘ਸਟਾਰ ਡਸਟ’ ਤੇ ਹੋਰ ਫਿਲਮੀ ਰਸਾਲਿਆਂ ਦਵਾਰਾ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸੰਪਰਕ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ।

ਤਲਾਕ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਆਹੁਣ ਜੋਗੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇਸ਼ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਆਂਦੇ ਹਨ। ਡਾਲਰਾਂ ਦਾ ਝਾਂਸਾ ਦੇ ਕੇ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਦੁਲਹਨਾਂ ਪਰਨਾਕੇ ਪਰਤ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਕੁੜੀਆਂ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ, ਚੁੱਲ੍ਹਾ-ਚੌਂਕਾ ਚੰਗਾ ਸੰਭਾਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਬੱਚੇ ਜਿਤਨੇ ਚਾਹੇ ਜੰਮਣੇ

ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ।

ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਸਮਾਜਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਖੋਜ ਅਤਿਅੰਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਾਤ-ਭੂਮੀ ਨਾਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਭਾਰਤੀ ਬਦੇਸ਼ ਜਾ ਵਸੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਅਸਲੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਿਸਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਪਿੱਛੇ ਛੱਡੇ ਸਾਕ-ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਤਰੇਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਮਸਲੇ ਵੱਲ ਵਧੇਰੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਬਦੇਸ਼ ਮੰਤ੍ਰਾਲਯ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਸਲਨ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਡੀਓ ਤੋਂ ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਦੇਸ਼ੀ ਸਰੋਤਿਆਂ ਲਈ ਬਰਾਡਕਾਸਟ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਬਦੇਸ਼ੀਆਂ ਲਈ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਪਰਵਾਸੀਆਂ? ਅਜਕਲ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨਿਰਨਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਅਜੋਕੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਨੀਤੀ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਤੱਕ ਆਕਾਸ਼ਵਾਣੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਅੱਪੜਦੀ। ਜੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵਸੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਕੋਈ ਅਣਹੋਈ ਨਹੀਂ।

● ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਭਾਸ਼ੀ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ।
ਕੰਵਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਸਟੇਜ ਸੰਭਾਲ
ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਵਾਰੀ
ਆਈ ਬੇਦੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ‘ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ
ਸਾਹਮਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਕਵਿਤਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ
ਪ੍ਰੀਤਮ ਚੌਂਦੀ ਚੌਂਦੀ ਕਵਿਤਾ ਰਖਣਗੀ’

ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਮਾਈਕ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ
ਤੇ ਬੇਦੀ ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਿਬ ਹੋਈ, ‘ਬੇਦੀ ਸਾਹਿਬ
ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਚੌਂਦੀ ਚੌਂਦੀ ਨਹੀਂ,
ਮਰਦੀ ਮਰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਦੇਖਣਾ ਕਿਤੇ ਝੁਲਸ
ਨਾ ਜਾਣਾ’
ਬੇਦੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਹੁੜ ਰਿਹਾ।

ਇਕਵਿੰਦਰ ਦੀਆਂ ਦੋ ਗਜ਼ਲਾਂ

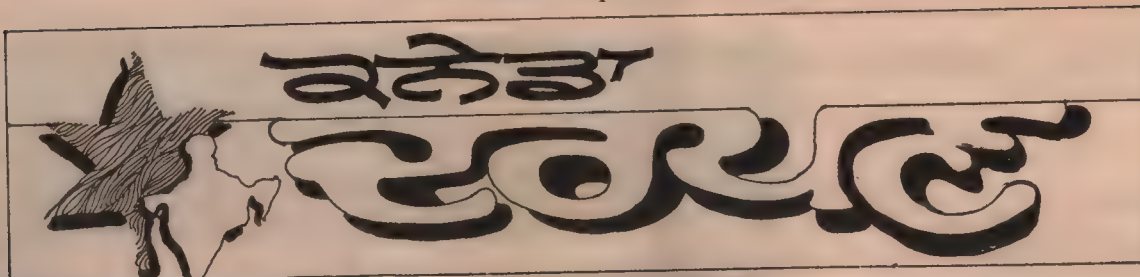
ਆਪਣੇ ਵਰਗੇ ਬੇ-ਵੱਸ ਪੰਛੀ ਭਾਲ ਲਏ ਨੇ ਮੈਂ
ਆਪਣੀ ਭਾਲ 'ਚ ਸ਼ੈਆਂ ਦੀਵੇ ਬਾਲ ਲਏ ਨੇ ਮੈਂ
ਅੰਬਰ 'ਚੋਂ ਕੁਝ ਗੁੱਝੇ ਸੂਰਜ ਭਾਲ ਲਏ ਨੇ ਮੈਂ।
ਕੰਮ ਅਧੂਰੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸੰਭਾਲ ਲਏ ਨੇ ਮੈਂ।
ਦਰਦੀਲੇ ਵਕਤਾਂ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਢਾਲ ਲਏ ਨੇ ਮੈਂ।
ਯਾਦ-ਪਟੋਲੇ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਸੰਭਾਲ ਲਏ ਨੇ ਮੈਂ।

ਇਕ ਉੱਗਲੀ ਤੋਂ ਲਾਹਵਾਂ ਤੰਦਾਂ ਚਿਪਕਣ ਦੂਜੀ ਨਾਲ,
ਐਂਵੇਂ ਹੀ ਫੂਹ ਮੱਕੜੀਆਂ ਦੇ ਜਾਲ ਲਏ ਨੇ ਮੈਂ।
ਤੁਪਕੇ ਦੀ ਰੂਹ ਅੰਦਰ ਉਤਰਨ ਦਾ ਲੱਭਿਆ ਨਾ ਰਾਹ,
ਆਖਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸਾਗਰ ਵੀ ਹੰਗਾਲ ਲਏ ਨੇ ਮੈਂ।
ਮੈਨੂੰ ਹਰ ਇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਆਇਆ ਹਉਮੈਂ ਦਾ ਹੀ ਸੋਕ,
ਲੰਮੇ-ਬੋਟੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਪੜਤਾਲ ਲਏ ਨੇ ਮੈਂ।
ਮੇਰੇ ਉਪਰ ਝੀਲਾਂ ਡੀਕਣ ਦਾ ਲੱਗਿਆ ਏ ਦੋਸ਼,
ਇਕ - ਦੋ ਤੁਪਕੇ ‘ਇਕਵਿੰਦਰ’ ਫਿਲਹਾਲ ਲਏ ਨੇ ਮੈਂ।

—0—

ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਨਿਆਂ 'ਤੇ ਪਿਆਰ ਆਇਆ!
ਮਕਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ 'ਤੇ ਪਿਆਰ ਆਇਆ!
ਪਿਆਰੇ ਨਾ ਰਹੇ ਆਪਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਸੀਆਂ 'ਤੇ ਪਿਆਰ ਆਇਆ!
ਸ਼ਹਿਰ ਤਾਂ ਸੀ ਉਹ ਕੁਝ ਏਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ,
ਮਗਰ ਕੁਝ ਖਿੜਕੀਆਂ 'ਤੇ ਪਿਆਰ ਆਇਆ!
ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਜਾ ਮਿਲਦੇ ਨੇ ਆਖਰ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਰਸਤਿਆਂ 'ਤੇ ਪਿਆਰ ਆਇਆ!
ਘਟਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਜਦ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ;
ਘਟਾਵਾਂ ਨੂੰ ਥਲਾਂ 'ਤੇ ਪਿਆਰ ਆਇਆ!
ਬਚਾਇਆ ਰਾਤ ਭਟਕਣ ਤੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਚਗਨ੍ਹਿਆਂ 'ਤੇ ਪਿਆਰ ਆਇਆ!
ਲਿਆ ਨਾਂ ਉਸ ਨੇ ਜਦ ਮੇਰੇ ਗਿਰਾਂ ਦਾ,
ਬੜਾ ਆਪਣੇ ਗਿਰਾਂ 'ਤੇ ਪਿਆਰ ਆਇਆ!
ਸਹਾਰੀ ਧੁੱਪ ਨਾ ਜਾਵੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛਤਰੀਆਂ 'ਤੇ ਪਿਆਰ ਆਇਆ!
ਇਦ੍ਰੇ ਵਿਚ ਭੇਤ ‘ਇਕਵਿੰਦਰ’ ਹੈ ਜੇ ਕਿ,
ਭੰਵਰ ਨੂੰ ਕਿਸਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪਿਆਰ ਆਇਆ!

NORTH AMERICAN LIFE ASSURANCE COMPANY

NORTH AMERICAN LIFE

- Life Insurance
- Mortgage Insurance
- Children's educational Plans
- R R S P

Malkiat Mutti
representative
320, 815 West Hastings St.
Vancouver, B.C. V6C 2W1
Bus. 685-9335
Res. 522-7167

ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਰਵਾਈ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਇਥੋਂ ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਧੋਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਖਲ ਦਿਤੇ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬਾਹਰ ਮੰਤਰੀ ਜੋਅ ਕਲਾਰਕ ਦੇ ਜ਼ਾਤੀ ਦਖਲ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਰਿਹਾਈ ਸੰਭਵ ਹੋਈ। ਇਥੇ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਦੀ ਸ਼ਿਧੀ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਇਕਬਾਲ ਵੀ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

FIVE RIVERS FISH 'N CHIPS

ਫਾਈਵ ਰਿਵਰਜ਼ ਫਿਸ਼ ਐਂਡ ਚਿਪਸ

6591 Fraser St. (at 50th & Fraser) Vancouver, B.C. V5X 3T4

Ph. 327-7455

ਇੰਡੀਅਨ ਸਟਾਇਲ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਮੱਛੀ ਅਤੇ ਮੁਰਗੇ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਨਣ ਲਈ ਫਾਈਵ ਰਿਵਰਜ਼ ਫਿਸ਼

ਐਂਡ ਚਿਪਸ 'ਤੇ ਆਓ

ਮੁਰਗਾ ਮਸਾਲੇ ਵਾਲਾ
Spicy (Masala) Chicken

\$4.45 lb.

ਅਸੀਂ ਫੋਟੋ ਭਰੂਰੇ, ਸਪਿਸ਼ਲ ਮੱਛੀ ਵਾਲੇ ਸਮੇਸੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਖਾਸ ਹਨ

ਸੀਨਾ ਮਸਾਲੇ ਵਾਲਾ ਮੁਰਗੇ ਦਾ
Only Breasts (Spicy)

\$6.95 lb.

ਮਸਾਲੇ ਵਾਲੀ ਮੱਛੀ ਦੇ ਪਕੌੜੇ
Spicy (Masala) Fish

\$5.95 lb.

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਟਾਇਲ ਦੀ ਮੱਛੀ, ਫਰਾਈਡ ਚਿਕਨ ਅਤੇ ਸੀ ਫੂਡ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ
ਤੁਸੀਂ ਫੋਨ 'ਤੇ ਵੀ ਆਰਡਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ
ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਡਿਸਕਾਉਂਟ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਠੰਡੀ ਬੀਅਰ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮੀਟ ਦਾ ਆਚਾਰ ਇਥੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ

WHEATON PONTIAC BUICK GMC LTD.

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਵੇਨਾਂ, ਪਿਕ-ਅੱਪ ਆਦਿ ਹਨ — ਕੀਮਤਾਂ ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਵਾਜਬ ਹਨ। ਕਾਰਾਂ, ਵੇਨਾਂ ਤੇ ਪਿਕ-ਅੱਪ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਝੰਡ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਵਾਉਂਦੇ ਹਨ।

SPECIAL PRICE ON NEW ACADIAN, FINANCE AVAILABLE -
8.8% LIMITED TIME

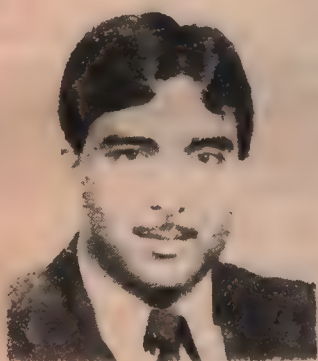

Bus: 526-2781

Res: 524-4137

Pager 687- 7711 #7610

325—12th St., New Westminster, B.C.

Kuldip S. Jhand

Thinking of Buying or Selling

ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸਹੀ ਕੀਮਤ ਜਾਨਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਭੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

For The Best Selection & 100% Satisfaction

NIRMAL (Neil) DHALIWAL

Bus: 588-9955

Res: 597-2069

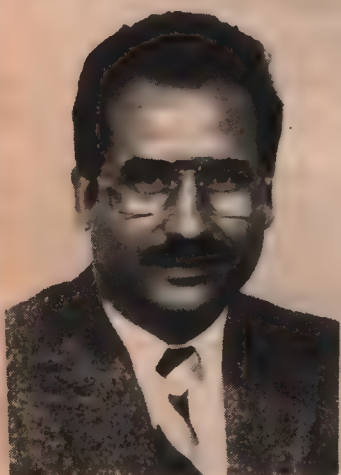
Specializing in: Lots, New Homes, Investment

Properties, Farms, Industrial & Commercials

WORKING

100%

FOR YOU

ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ

LAKEVIEW REALTY LTD.

10732 KING GEORGE HWY., SURREY, B.C. V3T 2X7

ਵਿਚਾਰ ਆਪੋ ਆਪਣੇ:

ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਦਾ ਸਫਰਨਾਮਾ

—ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ

(ਨੋਟ : ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਅੰਕਾਂ ਵਿਚ ਡਾ. ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਬਾਰੇ ਡਾਇਰੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਪੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਚੰਗੇ ਲੱਗੇ ਹਨ, ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਮਾੜੇ। ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਦੇ ਵੀ ਇਹ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਹਨ। “ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ” ਪਾਠਕਾਂ ਅੱਗੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪੁਰਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਮਾਧਿਅਮ ਹੈ —

ਜਿਵੇਂ ਢੰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸਾਂ — ਅਜਮੇਰ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਛਾਪ ਰਹੇ ਹਾਂ — ਸੰਪਾਦਕੀ ਮੰਡਲ)

ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖੇ ਸਫਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਇਕ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ। ਸਫਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਸਤ ਵਿਚ ਢੰਡ ਹੋਰੀ 1987 ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾ ਆ ਸਕਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਿਖਦੇ ਹੋਏ ਚੌਥਾ ਕਾਰਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਦੇ ਹਨ :

“ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਨਾਮੀ ਲੇਖਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਪੱਧਰ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਰੱਖ ਲਈ ਸੀ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਬੜੇ ਮੋਹ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ”

ਇਹ ਬਿਆਨ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਲੋਂ ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਨੂੰ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਵਲੋਂ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਚੇ ਲਿਖਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਉੱਤੇ ਆਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਸਨ। ਬਾਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਮੰਚ ਵਲੋਂ ਕੇਵਲ ਅਖਬਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਂਜ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਹਰ ਲੇਖਕ ਦਾ ਨਿਘਾ ਸਵਾਗਤ ਸੀ। ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਦਾ ਆਸ਼ਾ ਸੀ ਕਿ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਲੇਖਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ (ਅਤੇ ਹੋਣ)। ਪਰ ਕਿਸੇ ਵਿਚਕਾਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਖੜੀਆਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਮੰਚ ਵਲੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਲੇਖਕ ਫਖਰ ਜਮਾਨ ਵੀ ਜ਼ਾਤੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਹੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ।

ਇਹ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਦੀ ਇਸ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਨੂੰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਖੜੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੇਖਕ ਸੁਖਿੰਦਰ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਲੇਖਕਾਂ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਉੱਤੇ (ਬਾਵਜੂਦ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ) ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਭੇਜਿਆ ਹੈ ਤੇ ਕੁਝ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਨੂੰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਬੜੇ ਮੋਹ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਮਿੱਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਨਹੀਂ। ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਂਜ ਹੋ ਸਕਦੇ ਢੰਡ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭੁਲੇਖਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਸਫਰਨਾਮਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨੋਵ੍ਰਤੀ ਕੁਝ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ ਰੱਖੀ ਸਾਹਿਤਕ ਮੀਟਿੰਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਣ ਤਾਣ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਲਗਦੀ ਹੈ — ਸਾਹਿਤਕ ਕੁਲੀਗ ਸਮਝ ਕੇ ਪੁਛੀ ਗਈ ਕੋਈ ਰਾਇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਸਿਖਿਆ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਸਫਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸੇ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ “ਅਸਰ” ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਬਾਵਜੂਦ ਵਡੀ ਉਮਰ ਦੇ, ਬਾਵਜੂਦ ਤਜਰਬੇ ਅਤੇ ਡੂੰਘੇ ਅਧਿਐਨ ਦੇ, ਸਿਰਜਣਾਤਮਿਕ ਲੇਖਕ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦਾ ਇਕ ਪੱਖ ਬਾਲਕ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਸਦਕੇ ਉਹ ਨਵੇਂ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਤੀਬਰਤਾ ਨਾਲ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਅੰਦਰ ਇਹ ‘ਬਾਲਕ’ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ, ਆਈਨਸਟਾਈਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਮੋਇਆਂ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਦਰਲੇ ਬਾਲਕ ਸਦਕਾ ਤਾਂ ਗੋਇਤੇ ਨੇ ਅੱਸੀਆਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਮਹਾਂਕਾਵ ਫਾਉਸਟ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰ ਲਿਆ। ਲੇਖਕ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਗੁਰੂਦੇਵ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ, ਇਹ ਪਦਵੀ ਕੇਵਲ ਪਾਠਕ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਬਖਸ਼ਦੇ ਹਨ।

ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਦੀ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਨਿਰਮਾਣਤਾ ਪਿੱਛੇ ਮੈਨੂੰ ਸਥਾਪਤੀ ਲਈ ਕਾਹਲੇ ਇਕ ‘ਨਰਵਸ ਮਨੁੱਖ’ ਦਾ ਵਾਸਾ ਜਾਪਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਮਾਣ ਤਾਣ, ਇਨਾਮ ਸਨਮਾਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਉਂਜ ਮੈਂ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ, ਨ ਹੀ ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਉੱਤੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰਲੇ ਇਸ ‘ਮਨੁੱਖ’ ਨੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹੜਾ ਕਿਹੜਾ ਇਨਾਮ ਕਦੋਂ ਕਦੋਂ ਮਿਲਿਆ। ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਆਪ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦਸ ਦਿੰਦਾ। ਢੰਡ ਹੋਰੀ ਦਸ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਇਨਾਮ ਲਈ ਮਿੰਨਤ ਤਰਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ (ਜਿਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸਭ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨਾਮ ਲੈਂਦੇ ਹਨ)। ਉਹਨਾਂ ਅੰਦਰਲਾ ਇਹ ‘ਮਨੁੱਖ’ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਬਾਰ ਬਾਰ ਆ ਘੁਸੜਦਾ ਹੈ ਜੋ “ਮੈਂ” ਪਾਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਜਾਗਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚਲੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਅਸੰਤੁਲਤ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਣ ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਕਲਾ ਪੱਖੋਂ ਤਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਨ ਹੀ, ਵਿਚਾਰ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਬਿੜਕ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਹੀਂ ਫਲਸਫੇ ਪੱਖੋਂ ਅਕਸਰ ਉਲਝ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਦਾ ਮਾਰਕਸੀ ਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣਤਾ ਉਸਦੀ ਅੰਦਰਲੀ ਸਾਈਕੀ ਦਾ

ਹਿਸਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੇ, ਉਸਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਾ ਸੋਮਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦੇ।

ਪਰ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਫੇਰ ਵੀ ਉਸ ਦੇ “ਮੈਂ” ਉੱਤੇ ਕਹਾਣੀ ਕਲਾ ਦੀ ਕੁਝ ਨ ਕੁਝ ਬੰਦਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸਫਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਬੰਦਸ਼ ਨਹੀਂ। ਏਸੇ ਲਈ ਸਫਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਢੰਡ ਹੋਰਾਂ ਦਾ “ਮੈਂ” ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਲਿਖਤ ਦਾ ਨਾਮ ਸਫਰਨਾਮਾ ਨਾਲੋਂ “ਮੈਂ ਨਾਮਾ” ਵਧੇਰੇ ਸਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਦੀ ਵਾਰਤਕ ਪੁਸ਼ਟਰੂਤ ਹੈ। ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਵਾਕਾਂ ਵਾਲੀ ਸ਼ੈਲੀ ਨਿਰੰਤਰ ਨਦੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਵਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਨਦੀ ਵਾਂਗ ਜਿਸ ਦੇ ਤਲ ਉੱਤੇ ਟਾਵੀਂ ਟਾਵੀਂ ਜਗਮਗ ਕਿਸ਼ਤੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਬਾਕੀ ਘਾਹ ਫੂਸ। ਜੇ ਕੋਈ ਤ੍ਰਿਹਾਇਆ ਘਾਹ ਫੂਸ ਪਾਸੇ ਹਟਾ ਕੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਮੇਲ ਵੇਖ ਕੇ ਠੰਠਬਰ ਜਾਵੇ। ਸਫਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਬੇਲੋੜੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦਾ ਘਾਹਫੂਸ ਹੱਦੋਂ ਵਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਗਲੈਂਡ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਅਕੇਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਹੈ। ਇਕ ਲੇਖਕ ਨੇ ਤਾਂ ਮੱਥੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ : ਢੰਡ ਸਫਰਨਾਮਾ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਕਿ ਪਰੋਂ ਠਾਨਾਮਾ। ਪਰ ਜੇ ਇਸ ਗਲ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੋਚਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਕ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਸਫਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਵਿਸਥਾਰ ਕਿਨਾ ਕੁ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ?

ਜਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਲੇਖਕ ਟੇਲਸਟਾਇ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਨਿੱਕੇ ਤੋਂ ਨਿੱਕਾ ਵਿਸਥਾਰ ਜਾਨਣ ਲਈ ਵੀ ਉਤਸੁਕ ਹੋਣਗੇ। ਟੇਲਸਟਾਇ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਖਾਣਾ ਖਾਂਦਾ ਸੀ, ਕਿਵੇਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਕਿਸ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਕਿਥੇ ਗਿਆ ਆਦਿ ...। ਜੇ ਲੇਖਕ ਸਾਧਾਰਣ ਹੈ ਤਾਂ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਵੀ ਸਮਾਂ ਨ ਕੱਢ ਸਕਣ। ਨਿੱਜੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਨਿੱਕੇ ਮੋਟੇ ਵਿਸਥਾਰ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੀ ਗਲ ਰਹੀ। ਪਰ ਜੇ ਇਕ ਸਾਧਾਰਣ ਲੇਖਕ ਟੇਲਸਟਾਇ ਦੀ ਪਦਵੀ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਜਾਨਣ ਲਈ ਰੀਸਰਚ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਡਾਇਰੀਆਂ ਫੋਲਣਗੇ। ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਹੋਰੀ ਆਪਣੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਬਾਰੇ, ਆਪਣੀ ਬੀਮਾਰੀ ਬਾਰੇ, ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਰੇ, ਨਿੱਜੀ ਮਿੱਤਰਾਂ ਬਾਰੇ, ਨਿੱਕਾ ਨਿੱਕਾ ਬਰੀਕ ਜਿਹਾ ਵੇਰਵਾ, ਜੋ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਸ ਖਿਆਲ ਨਾਲ ਆਮ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਲਿਖ ਰਹੇ ਹਨ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਨੇਹੀਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗਿਲਾ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਹ ਵੇਰਵਾ ਜ਼ਰੂਰ ਘਾਹਫੂਸ ਲੱਗਾ ਹੈ — ਜਿਸਨੂੰ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਡਾਇਰੀ ਦਾ ਭਾਗ ਹੀ ਰੱਖਦੇ ਤੇ ਇਸਦੀ ਬਜਾਏ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਡੂੰਘੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤੇ ਕਨੇਡੀਅਨ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕੋਈ ਨਵੇਂ ਪਹਿਲੂ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੇ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਿਚ ਆਏ ਨਵੇਂ ਮੋੜ ਨੋਟ ਕਰਦੇ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਵੇਖੀਆਂ ਕਲਾਕਿਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅੰਕਿਤ ਕਰਦੇ।

ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਦੇ ਸੱਤਈਪਨ ਤੋਂ ਅਕੇਵਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਥਾਂ ਥਾਂ ਤਾੜੇ ਫਲਾਂ ਦੇ ਦੇਰ ਵੇਖ ਕੇ ਨਿਹਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਓਸੇ ਸ਼ਿੰਦਤ ਨਾਲ ਉਹ ਉਸ ਦਰਦ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜੋ ਇਹ ਫਲ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੀ. ਸੀ. ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹੋਛਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਦਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਡੂਹਾਂ ਇਹ ਫਲ ਮੋਟੇ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਛਾਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਡੁਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਰਡੋਅਰ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨ ਹੋਸਟੈਸ ਮੁਸਕਾਉਂਦੀ ਬਹੁਤੀ ਚੰਗੀ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਸਭ ਨੂੰ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਵੀ। ਪਰ ਉਸ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਲੱਗਿਆਂ ਕੀ ਸਾਨੂੰ “ਮੁਨਾਫੇ” ਦਾ ਭੂਤ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ ਜੋ ਪ੍ਰੰਜੀਵਾਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਮਹਾਂਦੇਵ (ਸੰਚਾਲਕ) ਹੈ — ਜਿਸ ਮੁਨਾਫੇ ਨੇ ਬੈਂਕ ਟੈਲਰਾਂ, ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਕੁੜੀਆਂ ਅਤੇ ਏਅਰ ਹੋਸਟੈਸਾਂ ਦੇ ਬੁਲ੍ਹਾਂ ਤੇ ਲਿੱਪਸਟਿਕਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਮੁਸਕਾਨਾਂ ਵੀ ਜੜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਜੋ ਵਾਰਡੋਅਰ ਹੋਸਟੈਸ ਦੀ ਮਾਂ ਘਰੇ ਮਰਨ ਕਿਨਾਰੇ ਪਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਸਕਾਉਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਫੂਸ ਜਾਂ ਇਡੀਆ ਦੀ ਏਅਰ ਹੋਸਟੈਸ ਵਾਂਗ ਅਕੇਵਾਂ ਪਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਹ ਤਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਦੀ ਗਲ ਹੈ ਕਿਸੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਰੋਸਟੇਰੈਂਟ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਪੌਦਿਆਂ, ਸੂਡਾਨ ਅਤੇ ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ ਦੇ ਕਾਫੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕੇ ਵੀ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਚੁਸਕੀਆਂ ਦਾ ਸੰਗੀਤ।

ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਦੀ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਫੋਹਲੇ ਕਦਮੀਂ ਵਹਿੰਦਾ ਪਾਣੀ ਮੇਲਾ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਲੇਖਕ ਹੋਣ ਦੀ Moral responsibility ਤੋਂ ਵੀ ਤਿਲੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਅੰਦਰਲਾ “ਮੈਂ” ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੋਈ ਜਰਾ ਜਿੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਸਹਾਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਅਸਮਰਥ ਹੈ। ਸਫਰਨਾਮੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਹੀ ਢੰਡ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਟਿਕਟ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦਾ ਹੈ :

“ਹੁਣ ਟਿਕਟ ਕਿਸ ਤੋਂ ਲਈ ਜਾਵੇ ? ਗੋਰੇ ਇਤਬਾਰਯੋਗ ਨੇ, ਪਰ ਮਹਿੰਗੇ ਬਹੁਤ ਨੇ। ਇਡੀਅਨ ਇਤਬਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਪਰ ਸਸਤੇ ਨੇ।”

ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਕ ਲੇਖਕ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਕਹਿਣ ਵਾਲਾ, ਇਹੋ ਜਿਹੀ Sweeping statement ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ

ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਦਾ ਖਤ

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਲਈ ਦੋ ਲਿਖਤਾਂ ਅਰਸ਼ਾਦ- ਹਨ : ਇਕ ਕਹਾਣੀ ‘ਦੇ ਹੰਝੂ’ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਇਕ ਸੰਖੇਪ ਜਿਹੀ ਤਕਰੀਰ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ Indian Workers’ Association ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੋਲਡਨ ਜੁਬਲੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਮੈਨੂੰ ‘Writer of the year’ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਦੇ ਸਨਮਾਨਿਆ ਸੀ (6 ਨਵੰਬਰ, 1988) — ਇਹ ਤਕਰੀਰ ਉੱਥੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਛਪਣ ‘ਤੇ ਕਾਪੀ ਭੇਜਣ ਦੀ ਤਕਲੀਫ ਕਰਨਾ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਮੇਰੀਆਂ ਦੋ ਕਹਾਣੀਆਂ, ‘ਸ਼ਾਨੋ-ਪੰਜਾਬ’ ਅਤੇ ‘ਅੱਕ’ ਦੀਆਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਟੈਲੀ-ਵਿਲਮਾਂ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ‘ਵੈਨਕੂਵਰ ਡਾਇਰੀ’ ਸੰਬੰਧੀ ਕੁਝ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਉਂ ? ਅਸੀਂ ਲਿਖਾਰੀ-ਜਨ ਸੁਤੰਤਰ ਸੋਚ ਦੇ ਧਾਰਣੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਂਜ ਹੀ ਲਿਖਦੇ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੀ ਜ਼ਮੀਰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ, ਉਹ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇ। ਇਸੇ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਗਿਆਨ-ਲੋਅ ਉੱਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਕਾਹਦੀ ? ਇਹ ਤਾਂ ਬੜੇ ਛੋਟੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਇਥੇ ਇਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਕਈਆਂ ਨੇ ਸਫਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਲਾਹਿਆ ਹੈ ਤੇ ਕਈਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਨਿੰਦਿਆ ਹੈ — ਬੜੇ ਗੁਸਤਾਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਵੀ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਲੇ ਵੀ ਇੰਜ ਕਰਨ। ਇਕ ਲੇਖਕ ਲਈ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨਾ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ? ਜੇ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਕੀ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ ?

ਹੋਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ? ਕਵਿਤਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਿਖਦੇ ? ਠੀਕ ਹੈ ਪੈਪਰ ਦਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਹੈ ਪਰ ਹਫਤੇ ‘ਚ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਤਾਂ ਲਿਖਣੀ ਹੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਕੰਵਲ ਬੀਬੀ ਨੇ ਗਜ਼ਲਾਂ ਟੇਪ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀਆਂ ਰੋਜ਼ ਉਡੀਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ ਭਰਾਵਾਂ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦਾਂ !

ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ
ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ।

ਵਾਰੀਆਂ ਲਵਾਂ ਹੀ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਵੀ ਬਰਤਾਸਤ ਕਰਨੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਵਪਾਰੀ ਬੇਈਮਾਨ ਹਨ ਤੇ ਸਾਰੇ ਗੋਰੇ ਵਿਉਪਾਰੀ ਈਮਾਨਦਾਰ ? ਜੇ ਕੋਈ ਇਹਨਾਂ ਸਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਕੇ ਨਸਲਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਢੰਡ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਪੰਨਵਾਦੀ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਥਾਂ ਥਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ quote ਵੀ ਕਰਨਗੇ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸਮਾਰੋਹ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਖ਼ੀ ਵਿਚ ਮੁਖ ਤੌਰ ਤੇ ਲੇਖਕ ਦੀ Moral responsibility ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਢੰਡ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ “ਬਹੁਤ ਬੇਰ” ਲੱਗੀ। ਮੈਂ “ਲੇਖਕ ਦਾ ਕਰਤੱਵ” ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਅਜੋਕੀ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਇਕ ਲੇਖਕ ਦਾ ਕਰਤੱਵ ਨਿਬਾਹੁਣ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਉਤਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜੋਕੀਆਂ ਹੋਰਨਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅੱਖਾਂ ਪਰੇਖੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਜੋਕੀਆਂ ਵਿਰਾਟ ਮਲਟੀਨੈਸ਼ਨਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਦੌੜ ਪਿਛੇ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਦਾ ਵਾਯੂਮੰਡਲ, ਪਾਣੀ, ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਗੈਸਕਸ਼ ਤਬਾਹ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕ ਇਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੱਛਮੀ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਮਲਟੀਨੈਸ਼ਨਲ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਭਾਰ ਹੇਠ ਦੱਬਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੱਛਮੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਨਰਕ ਵਿਚ ਪੱਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਸੀ ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਇਕ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਉਘਾਤਨਗੇ ਤੇ ਅੱਗੋਂ ਡੂੰਘੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ ਹੋਰ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੇਣਗੇ।

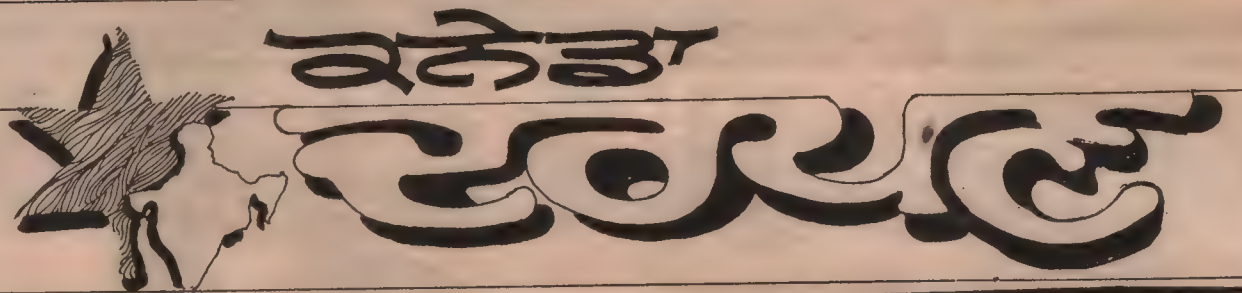
ਪਰ ਰਘੁਬੀਰ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਅਕੇਵੇਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ। ਉਹ ਜਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਸਨ ਉਹ ਮੈਂ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਢੰਡ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੀਚੇ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਅੰਦਰੋਂ ਇਹੀ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਰਸਮੀ ਉਸਤਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਤੋਂ ਉਚਾ ਲੇਖਕ ਹੋਵੇਗਾ (ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਕਹਾਣੀ ਕਲਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ) ਤੇ ਸਟੇਜ ਉੱਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਵੀ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰੇਗਾ। ਪਰ ਢੰਡ ਹੋਰੀ ਤਾਂ ਚਲਦੇ ਵਹਾ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਲੇਖਕ ਹਨ ਤੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਚਲਦੇ ਵਹਾ ਤੇ ਹੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਚਿਤਰਕਾਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਚਲ ਪਈ। ਮੈਂ ਸੋਭਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰਜੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਿਤਰਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਅਸਿੱਤੁਸ਼ਟਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ 28 ਸਾਲ ਦੀ ਜਵਾਨ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਸੀ ਤੇ ਨਿਕਲ ਪਏ ਸਨ। ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਉਦਾਸੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਥਾਂ ਥਾਂ ਵਿਦਵਤਾਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰਾਂ ਤੇ ਗਏ, ਉਚ ਕੋਟੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ, ਉਚ ਕੋਟੀ ਦਾ ਕਾਵਿ ਰਚਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਬੌਧਿਕ ਡੂੰਘਾਈ, ਅਨੁਭਵ ਦੀ ਸ਼ਿੰਦਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ‘ਚੋਂ ਝਲਕਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਵਿਦਵਤਾ, ਅਧਿਐਨ, ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਨਿਸਚੇ ਦਾ ਤੇਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਸਤਕ ਤੋਂ ਉੱਦੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਾਂ ਕੁੜੱਤਣ ਦੀ ਝਲਕ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਿਤਰਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕ੍ਰਾਈਸਟ ਦੇ ਚਿਤਰ ਵਿਚੋਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਮਹਾਨਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਭਰਦਾ ਹੈ। ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਇਹ ਗਲ ਕਾਫੀ ਉਪਰਾਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਲੱਗੀ। ਚਲਦੇ

ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਲਈ
ਯਾਦ ਰੱਖੋ

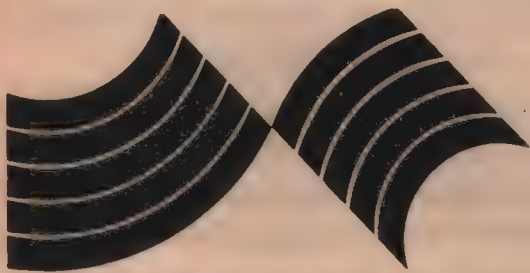

The Manitoba Mirror

ਮੈਨੀਟੋਬਾ

ਦਰਪਣ

ਕੇਵਲ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਜਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਖ਼ੀਦਣ ਲਈ

NORTH AMERICAN LIFE

ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਨੂੰ ਮਿਲੋ

- ਲਾਈਫ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ● ਗਰੁੱਪ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ
- ਮਾਰਗੇਜ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ
- ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ

Raj Singh Maan Sales Manager

Res. 694-0731

Commissioner for oaths

R R S P

■ Personal ■ Children's ■ Group ■ Annuities

Ph. 943-1526

1507 - 330 Portage Ave. WINNIPEG, MAN. R3C 0C4

V.I.P. SUPERMARKET

Ph. 774-8671

ਭਾਰਤੀ ਗਰੋਸਰੀ, ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ,
ਬੱਕਰੇ ਦਾ ਤਾਜ਼ਾ ਮੀਟ, ਨਵੇਂ ਗਾਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਟੇਪਾਂ

ਗੋਲਗੱਪੇ ਅਤੇ ਸਮੋਸਾ ਮੇਕਰ

ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ. ਆਈ. ਪੀ. ਸੁਪਰਮਾਰਕੀਟ ਤੋਂ ਹੀ
ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਗਰੋਸਰੀ ਸਟੋਰ ਜੋ 12 ਸਾਲ ਤੋਂ ਏਸੇ ਥਾਂ ਹੈ:

V.I.P. SUPERMARKET

739, Elice Ave. WINNIPEG, MAN.

Moti Flour Industries

620 - Sophia St., SELKIRK — MAN.

Ph. 204-482-4111

Or. 204-785-1054

100% ਫੁਰਮ ਕਣਕ ਦਾ ਆਟਾ

ਵੇਸਟ, ਦਲੀਆ, ਮੱਕੀ ਦਾ ਆਟਾ ਹੋਲਸੇਲ ਕੀਮਤਾਂ ਉਤੇ

GRIND YOUR OWN MASALA

ਆਟਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ. ਆਈ. ਪੀ. ਸੁਪਰਮਾਰਕੀਟ ਤੋਂ ਵੀ ਮਿਲ
ਸਕਦਾ ਹੈ

Bombay Fashions & Fabrics

720 — SARGENT AVE. WINNIPEG, MAN. R3E 0B2

PH. 783-0904

ਵਿਨੀਪੈਗ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਲੇਟੇਸਟ ਡੀਜ਼ਾਇਨਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਵਰਾਇਟੀ ਦਾ
ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਇਕੋ ਇਕ ਸਟੋਰ ਜਿਥੇ ਹਰ ਸਮੇਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ

- ਪੰਜਾਬੀ ਇਕ ਪੀਸ, ਦੋ ਪੀਸ ਤੇ ਤਿੰਨ ਪੀਸ ਸੂਟ
- ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇੰਡੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਿਲਕ ਦੀਆਂ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨੀ ਸਾੜੀਆਂ
- ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਨ ਲਹਿਰੇ, ਸੂਟ ਅਤੇ ਸਾੜੀਆਂ ਵੀ
- ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਹਾਰ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਨ
- ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਫੈਨਸੀ ਲਹਿਰੇ ਸੂਟ
- ਆਦਮੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਲਈ ਰੈਡੀਮੇਡ ਕੁੜਤੇ ਪਜਾਮੇ
- ਲੇਡੀਜ਼ ਦੇ ਰੈਡੀਮੇਡ ਸੂਟ
- ਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਵਰਾਇਟੀ ਵਿਚ ਗੋਟਾ-ਕਿਨਾਰੀ

ਕੁਆਲਿਟੀ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਕੀਮਤਾਂ
ਬਿਲਕੁਲ ਵਾਜਬ
ਆਉ ਤੇ ਅਜ਼ਮਾ ਕੇ ਦੇਖੋ !!
ਬੰਬੇ ਫੈਸ਼ਨਜ਼ ਅਤੇ ਫੈਬਰਿਕਸ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫੈਡਰਲ ਚੋਣ ਅਤੇ ਟੋਰੀ ਪਾਰਟੀ (ਧਨੀ ਹਿਤਾਂ) ਦੀ ਜਿੱਤ

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ

21 ਨਵੰਬਰ 1988 ਨੂੰ ਫੈਡਰਲ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਧਨੀ ਮੁਨਾਫੇਖੋਰਾਂ ਦੀ ਹਿਤੂ ਟੋਰੀ ਪਾਰਟੀ 43 ਵੀਂ ਵਾਰ ਨਾਲ ਬਹੁ-ਮਤ ਲੈ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨਾਲੋਂ ਘਟ ਕੇ 170 ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਭੀ ਬੜੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ। ਐਨ ਡੀ ਪੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫੀ ਸੀਟਾਂ ਵਧਾਈਆਂ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਨਾਲੋਂ ਦੁਗਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੀ। ਇਸ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਤੇ ਸਟਡੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਟੋਰੀਆਂ ਦੀ ਹੈ ਪਰ ਵੋਟ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ 64 ਵੀਂ ਵੋਟਾਂ ਨੇ ਟੋਰੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਫਤਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭੀ ਸੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਟੋਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 36 ਵੀਂ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ।

ਇਸ ਚੋਣ ਮੁਹਿਮ ਵਿਚ ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਹੀ ਚੋਣ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਦੇ ਮਸਲੇ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਈ ਕਈ ਲੋਕ ਮਤ ਦੇ ਪੋਲ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਭਰਮਾਉਣ ਦੇ ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਧਨੀਆਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਡਾਲਰ ਲਾ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪਰਚਾਰ ਲਿਟਰੇਚਰ ਛਾਪ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਭੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਧਨੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਭਾਰੂ ਰਿਹਾ। ਅਮਰੀਕਾ, ਜਾਪਾਨ, ਬਰਤਾਨੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਦੇਸ਼ੀ ਧਨੀਆਂ ਦਾ ਭੀ ਇਸ ਪਾਸੇ ਹੀ ਧਿਆਨ ਸੀ। ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਅਤਿ ਸੱਜ ਪਿਛਾਥੜੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਗਰੇਟ ਥੈਚਰ (ਜਿਸ ਨੇ ਸਮਾਜਕ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਡਾਕਟਰੀ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆ ਆਦਿ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾਉਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਰੂ ਵੈਲਯੂ ਐਂਡਿਡ ਟੈਕਸ — ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਵਾਂਗ ਲਾਇਆ) ਨੇ ਭੀ ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ। ਟੋਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੋਲਾਂ ਵਿਚ ਅਗੇ ਵਧਦੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਧਦੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪੌਣੇ ਚੁਰਾਸੀ ਸੈਂਟ (ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ) ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਧੀ ਤਾਂ ਬੋਧਲਾ ਉਠਿਆ ਅਤੇ ਬੱਗ ਛੱਡਣ ਲੱਗਾ।

ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਉਪਰ ਤਿੰਨਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਹਿਸ ਪਿਛੋਂ ਚੋਣ ਮੁਹਿਮ ਨੇ ਮੋੜ ਕੱਟਿਆ। ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੱਧਮੋਈ ਤੇ ਫੁੱਟ ਦੀ ਮਾਰੀ ਹੋਈ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਜਿੱਤ ਵਾਲੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਸੀ ਟੀ ਵੀ ਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਕੇ ਨਾਂਹ ਪੱਖੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਬਰੈਡਬੈਂਟ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕਰਕੇ ਚੰਗਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਸੀ ਬੀ ਸੀ ਟੋਰੀ ਲੀਡਰ ਮਲਰੂਨੀ ਦੀ ਮਾੜੀ ਮੋਟੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਸੀ ਪਰ ਪਿਛੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਤੋਂ ਘਟ ਗਈ ਅਤੇ ਮਲਰੂਨੀ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਿਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ

ਵਹਾ ਦੇ ਉਲਟ ਸਿਰਫ ਸ਼੍ਰੇ ਹੋਂਦ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ, ਛੋਟਾ ਮੂੰਹ ਬੜੀ ਬਾਤ। ਢੰਡ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਚਲਦਾ ਵਹਾ ਏਹੋ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਪਤ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਕੇ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਮੁਮਕਨ ਹੋ ਸਭਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਚਿਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਗਲਤ ਹੋਵਾਂ ਪਰ ਇਹ 'ਚਲਦੇ ਵਹਾ' ਵਾਲਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਨ ਢੰਡ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁਥਾਰਕ।

ਰਘੁਬੀਰ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਇਸ ਚਲਦੇ ਵਹਾ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਵਾਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਗੱਲ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਔਰਤ ਬਾਰੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਨ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਫਿਊਡਲ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤ ਪਾਤਰਾਂ, ਖੂਬਸੂਰਤ ਨੈਣ ਨਕਸ਼ਾਂ ਵਾਲੀਆਂ, ਗੋਰੀਆਂ, ਸੋਹਣੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਵਾਲੀਆਂ, ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਘੁੰਮਦੀਆਂ, ਘਰ ਦੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਕੰਮ ਕਾਜ ਕਰਦੀਆਂ, ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। 'ਹੋਡਣਸਾਰ' ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਈ ਹੋਡਣਸਾਰ ਵਸਤ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸਦੀ 'ਉਪਮਾ' ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮਾਰਕਸੀ ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਦੇ ਅਵਚੇਤਨ ਵਿਚ ਕਿਨਾ ਈ ਕੁਝ ਅਣ-ਮਾਰਕਸੀ ਲੁਕਿਆ ਬੈਠਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਸੁਚੇਤ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਔਰਤ ਵਲ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਨ ਉਤੇ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ, ਸਾਧੂ, ਗੁਰਮੇਲ ਰਾਇ ਅਤੇ ਮੈਂ ਸਟੇਜ ਉਤੋਂ ਵੀ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਢੰਡ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਕਰਮ ਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਸ ਚਲਦੇ ਵਹਾ ਵਾਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਨ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਤਿਕਰਮ ਤੋਂ ਕੁਝ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਹੋਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ।

ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਕਹੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਕੁਝ ਟੁੱਟਣ ਭਰ ਗਈ ਪਰ ਮੈਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖਣੀਆਂ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਲੇਖਕ ਦੀ ਇਖਲਾਕੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਗਿਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਲੇਖਕਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾੜਾ ਪਾਉਣਾ।

ਅੰਤ ਵਿਚ ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਤ ਬਖਸ਼ਣ ਲਈ ਸਰਸਵਤੀ ਮਾਤਾ ਅੱਗੇ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ। ਮੇਰਾ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਝਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਆਪਣੀ ਇਸ ਕਲਾ ਦੀ ਦੇਵੀ ਮੂਹਰੇ ਬੈਠਨਵਾਰ ਹੋਣ, ਆਪਣੇ ਲਈ ਨਿਗੂਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਉਚਾ ਉਠਣ ਦਾ ਵਰ ਮੰਗਣ; ਕਲਾ ਦੇ ਪੌਦੇ ਨੂੰ ਸਿਜਣ ਅਤੇ ਫਲ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਨਾ ਕਰਨ; ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਬਿਰਤੀ ਪਾਤਾਲ ਵਿਚ ਗੰਗਦੇ ਜੀਵਾਂ ਤੇ ਇਕਾਗਰ ਕਰਨ।

ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। "ਨੈਸ਼ਨਲ" ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੇ ਟੋਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਘਮਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ 'ਨੈਸ਼ਨਲ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨ ਮੋੜਨ ਅਤੇ ਟੋਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪਿਛੇ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਟੋਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਬਾਰੇ ਦਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੱਤ ਵਾਰੀ ਟੋਰੀ ਜਿੱਤ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਬਾਣੀ ਕੀਤੀ। ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਬਾਰੇ "ਗਲੋਬ ਐਂਡ ਮੇਲ" ਵਿਚ ਸੁਰਖੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਅਤੇ 'ਨੈਸ਼ਨਲ' ਤੇ "ਜਨਰਲ" (ਟੀ ਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ) ਉਤੇ ਟਿਪਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਜਿਵੇਂ "ਗਲੋਬ ਐਂਡ ਮੇਲ" ਵਿਚ 282 ਲੇਖ ਜਾਂ ਖਬਰਾਂ ਤੇ ਟੀ ਵੀ ਦੇ "ਨੈਸ਼ਨਲ" ਤੇ "ਜਨਰਲ" ਉਪਰ 121-1 ਭਾਵੇਂ ਕਿ "ਗਲੋਬ ਐਂਡ ਮੇਲ" ਨੇ ਸੱਠ ਵੀਂ ਵੋਟਾਂ ਰਾਇਆਵਾਂ ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਦੀਆਂ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਵਾਲੀਆਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਪਰ ਇਸ ਸਾਰੇ ਮੀਡੀਏ ਤੇ ਪਰਸਾਰ ਸਾਧਨਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਖ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ। ਅਸਲੀ ਤੱਤ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਢੰਗ ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਸੱਜ ਪਿਛਾਥੜ ਵਾਲੇ ਆਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹੈ ਅਤੇ ਪੋਲਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲੋਕਾਂ ਡਾਲਰ ਇਹਨਾਂ ਪੋਲਾਂ ਉਪਰ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਭੀ ਪੋਲਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਰਾਇ ਬੁਲਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ 14 ਵੀਂ ਵੋਟਾਂ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਉਪਰ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਤੇ 13 ਵੀਂ ਵੋਟਾਂ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਉਪਰ ਹੈ। ਪਰ ਅਸਲੀ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ 64 ਵੀਂ ਵੋਟਾਂ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੋਲ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਚਾਰ ਦਾ ਰਾਇ ਬਦਲਣ ਉਪਰ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਇਸ ਚੋਣ ਦੌਰਾਨ ਭੀ ਪੋਲਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਇਤਬਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਟੋਰੀ ਦੀ ਜਿੱਤ, ਫਿਰ ਹਾਰ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਹਫਤਿਆਂ ਵਿਚ ਮੁੜ ਟੋਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਮੀਡੀਏ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਅਤੇ ਟੋਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਾਰ ਦੇ ਭਿਆਨਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਟਰੇਚਰ ਭੇਜਿਆ ਤੇ ਵੰਡਿਆ।

ਮੀਡੀਏ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਸਲੀ ਨਾਂਹ ਪੱਖੀ ਤੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਨਾ ਦੱਸਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਮੁਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਤਕ ਨਹੀਂ। ਕੁਝ ਧਨੀਆਂ ਤੇ ਬੋਕਾ ਦੀਆਂ ਖੁਫੀਆ ਰੀਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਨਾਂਹ ਪੱਖੀ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਲਕੋਇਆ ਜਿਵੇਂ ਨਵਾ ਸਕੋਸ਼ੀਆ ਬੋਕ ਦੀ 22 ਜੁਲਾਈ 1988 ਦੀ "ਵਪਾਰਕ ਮਸਲੇ ਨੰਬਰ" ਰੀਪੋਰਟ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, "ਤੋਲਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਇਸ ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਵਧੀਆ ਤੇ ਬਾ-ਇਜ਼ਤ ਕੋਸ਼ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।" ਇਹ ਸਾਰੀ ਰੀਪੋਰਟ ਹੀ ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹੈ। ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਬਹਿਸ ਅੱਜ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਤੇ ਨਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਦਸ

ਸਾਲ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਦਿਸੇਗਾ, ਲੋਕ ਫਿਰ ਹੱਲਾ ਪਾਉਣਗੇ। ਹੁਣ ਭੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਫਤਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਚੋਣ ਵਿਚ ਇਹ ਭੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਘਾਟ ਰਹੀ ਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਟੋਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਈ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਕੌਮੀ ਮਸਲੇ ਨਜ਼ਰ-ਅੰਦਾਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਬੱਜਟ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਕਰਨ, ਕੌਮੀ ਖਸਾਰੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ, ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਆਰਥਕ ਸੰਕਟ ਵਿਆਜ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਆਈ ਤਾਂ ਟੋਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਮਾਰੂ ਨੀਤੀਆਂ ਹੋਰ ਉਜਾਗਰ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਟੋਰੀ ਪਬਲਿਕ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣਗੇ। ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਘਟਣੇ ਹਨ। ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭੱਤ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਗਲ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਡੇਅ-ਕੇਅਰ ਬਾਰੇ ਦਿਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਨਿਗੋਣੀ ਜਿਹੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਅਗੇ ਬਾਰੇ ਚੁਪ ਸਾਧੀ ਗਈ ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਦੇ ਗੋਰੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਚੋਣ ਵਿਸ਼ਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਟੋਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਹਰ ਸ਼ੈਲ, ਸੇਵਾ ਤੇ ਕੰਮ ਉਪਰ ਹਰ ਪੱਧਰ ਤੇ (ਬਣਨ ਬੈਕ ਵਿਕਰੀ, ਗੰਦੇਲ ਵਿਕਰੀ, ਫਿਰ ਸੈਕੰਡ ਹੈਂਡ ਵਿਕਰੀ ਆਦਿ) ਇਕੋ ਚੀਜ਼ ਤੇ ਕਈ ਕਈ ਵਾਰ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੀ ਪਲੈਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਦੇ ਨਾਮ ਥੱਲੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਪੈਸਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਬੱਜਟ ਵਿਚੋਂ ਘਾਟੇ / ਖਸਾਰੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਖਸਾਰਾ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਮੀਰ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਯੂਰਪ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਵੈਲਯੂ ਐਂਡਿਡ ਟੈਕਸ (ਵੈਟ—VAT) ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮਾਰੂ ਅਸਰ। ਅਤਿ ਪਿਛਾਥੜੀ ਸੀ ਭੀ ਹਾਓ ਅਦਾਰੇ ਨੇ ਭੀ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਿਥੇ ਬੱਜਟ ਘਾਟਾ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਵੀਹ ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਦੇ ਹੋਰ ਖਰਚੇ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਨੋਟ ਛਾਪ ਕੇ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਰਜ਼ ਚੁੱਕ ਕੇ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕਟੌਤੀਆਂ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਲਾ ਕੇ ਹੀ ਪੂਰੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਧਨੀਆਂ ਉਤੇ ਟੈਕਸ ਤਾਂ ਘਟਾਏ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਟੇਡ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਲਈ ਭੀ ਦਬਾਅ ਹੈ — ਇਸ ਦਾ ਭੀ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਹੀ ਭਾਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਜੇ ਤਾਂ ਟੋਰੀ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਹਫਤਾ ਭੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤਿੰਨ ਅਮਰੀਕੀ ਪਲਾਂਟ ਬੰਦ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਬਾਰਾਂ ਸੌ ਕਨੇਡੀਅਨ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ।

ਆਸਾਰ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਭੀ ਰੋਗਨ ਟੋਲਾ ਹੀ ਜਿਤਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਭੀ ਪਹਿਲੇ ਟੋਰੀ ਹੀ। ਨੀਤੀਆਂ ਉਹੀ ਹਨ। ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਮਿਲ ਮਤਦਾਨ ਦੇ ਨਾਮ ਉਤੇ ਅਮੀਰ ਹਿਤੂ ਨੀਤੀ ਚੱਲੇਗੀ। ਵਿਆਜ ਵਧਣ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਕਨੇਡੀਅਨ ਘਾਟੇ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਤੇ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ। ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਦਾ ਤਾਂ ਪੈਣਾ ਹੀ ਹੈ। ਸੋ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕਟੌਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਲੋਕ ਹਿਤੂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਸਗੋਂ ਹੁਣ ਤਾਂ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਨਾਮ ਉਤੇ ਹੋਰ ਮਨ ਮਾਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੋ ਇਸ ਚੋਣ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਗਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਟੋਰੀ ਪਾਰਟੀ ਤਾਂ ਆਪ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਲਕੋਈ ਰਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਸਫਲ ਹੋਈ। ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਤੇ ਭੀ ਉਹਨਾਂ ਪੱਖਾਂ ਤੇ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੀ ਚਰਚਾ ਹੋਈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਨੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਅਜੇ ਭੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਦੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਤੱਤਾਂ ਤੇ ਪੱਖਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਹਿਤੂ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗਰਮ ਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਅਤੇ ਮਘਾਈ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਮਨ ਦੀ ਸਫਾਈ

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ 'ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ'

ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਜ਼ਬਾਨਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹੋਣ, ਜੇ ਉਹਦੀ ਇਕ ਜ਼ਬਾਨ ਦੀ ਲਿਖਾਈ ਚੰਗੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਅਮੂਮਨ ਚੰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਉਂ ਵਸਤਰ, ਤਨ ਤੇ ਘਰ ਸਾਫ ਹਨ, ਉਹਦਾ ਮਨ ਵੀ ਮੇਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਫਾਈ ਹੈ ਹੀ ਮਨ ਦੀ ਆਦਤ। ਸਾਫ ਮਨ ਸਭ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਫਾਈ ਮੰਗਣ ਲਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਘਿਰਨਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਫ ਆਦਮੀ ਵਿਚ ਹੰਕਾਰ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਵੇਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਹੋਰ ਆਉਗੁਣ ਬੜੇ ਘੱਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ — ਧੰਧਾ ਦੇਣਾ, ਠੰਠ ਦੇਣ ਵਿਚ ਭੇੜਾ ਹੋਣਾ, ਖੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ, ਮਨ ਵਿਚ ਹੋਰ ਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਹੋਰ ਹੋਣਾ, ਇਹ ਆਉਗੁਣ ਸਾਫ ਆਦਮੀ ਵਿਚ ਘਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਮਨ ਦੀ ਸਫਾਈ ਦੇ ਦੋ ਵੱਡੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹਨ। ਇਕ ਥੋਲੀ ਤੇ ਦੂਜਾ ਅੱਖਾਂ। ਸਾਫ ਆਦਮੀ ਦੀ ਥੋਲੀ ਵੀ ਸਾਫ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕੋਈ ਮੇਲਾ ਲਫਜ਼ ਮੂੰਹ ਵਿਚੋਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਦੇ ਗਾਲ੍ਹੀ ਜ਼ਬਾਨ ਉਤੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਜਿਉਂਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਉਤੇ ਗਾਲ੍ਹੀ ਹੈ, ਕਦੇ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਕਰੇ ਕਿ ਉਹਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕੋਡਾ ਹੀ ਧਰਮਾਤਮਾ ਹੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਵੇ। ਜਿਉਂਦਾ ਹਿਰਦਾ ਸਵੱਛ ਹੈ, ਉਹਦੇ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਸਵੱਛ ਹੋਣਗੇ। ਜਿਉਂਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਉਤੇ ਮੇਲੇ ਵਾਕ ਹਨ, ਉਹਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਮੇਲੇ ਸੰਸਕਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣਗੇ, ਭਾਵੇਂ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਹੀ ਹੋਣ।

ਸਾਫ ਮਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਨਿਰਫਲਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਆਪੇ ਪਈ ਯਕੀਨ ਦੁਆਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਫ ਅੱਖਾਂ ਜਾਦੂਗਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਈ ਵਾਰੀ ਜੋ ਚਾਹੁਣ ਕਰਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਫ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾ ਨਹੀਂ ਲੁਕਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਕਿਸੇ ਝੂਠ ਦੀ ਪੁੰਦ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦੀ, ਨਿਰਵੇਰ ਨੀਲੇ ਆਕਾਸ਼ ਵਾਂਗ ਇਹ ਅੱਖਾਂ ਦੂਜੇ ਵੱਲ ਤਕਦੀਆਂ ਤੇ ਉਹਦੀਆਂ ਪੁੱਛਾਂ ਦਾ ਉਤਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

● ਸੇਠ - ਮੁਨੀਮ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਚੰਗਾ ਨੌਕਰ ਨਹੀਂ ਰਖਿਆ, ਉਹ ਤਾਂ ਤਾਂ ਲੱਗੜਾ ਹੈ।

ਮੁਨੀਮ ਜੀ-ਸੇਠ ਜੀ ਜੇ ਉਹ ਰੁਪਏ ਲੈ ਕੇ ਭਜ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਰਖਿਆ ਹੈ।

● ਮੇਜਰ ਪਿਤਾ ਨੇ ਪੁਤਰ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਰ ਕਿ ਤੂੰ ਮੇਜਰ ਬਾਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲੜਕਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਕਿ ਦੂਸਰਿਆਂ ਤੇ ਰੋਹ ਪਵੇ ਪਰ ਮਾਂ ਨੂੰ ਲਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੇਕਾਰ ਘਮੰਡ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਕ ਦਿਨ ਘਰ ਆਏ ਇਕ ਮਹਿਮਾਨ ਨੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ, 'ਤੂੰ ਮੇਜਰ ਰਾਏ ਬਾਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲੜਕਾ ਹੈਂ?'

'ਪਿਤਾ ਜੀ ਤਾਂ ਇਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਪਰ ਮਾਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਇਹ ਗਲਤ ਹੈ।' ਬਚੇ ਨੇ ਜੁਆਬ ਦਿੱਤਾ।

ਸਫਾਈ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਚਾਰ ਅੰਗ ਹਨ। ਇਹੀ ਚਾਰ ਅੰਗ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਕੋਈ ਆਦਰਸ਼ਕਣ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਚਾਹਵਾਨ ਹੈ, ਉਹ ਸਰੀਰ, ਵਸਤਰ, ਘਰ ਤੇ ਮਨ ਦੀ ਸਫਾਈ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ। ਏਸ ਸਫਾਈ ਵਿਚੋਂ ਉਹ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਜਿਹੜੀ ਹਰ ਇਕੱਠ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹੋਵੇਗੀ।

The Manitoba Mirror

ਮੈਨੀਟੋਬਾ

ਦਰਪਣ

BRAR NATURAL FLOUR MILLS

— ਸ਼ੇਰੇ-ਪੰਜਾਬ ਫੁਰਮ ਕਣਕ ਦਾ ਆਟਾ —

ਚਾਹੇ ਰੋਟੀਆਂ ਪਕਾਓ ਜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਬਣਾਓ

ਫੋਨ : 204-632-5360

ਗਰੋਸਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਾਜਬ ਭਾਅ 'ਤੇ
ਮੂਵੀਆਂ — ਟੋਪਾਂ ਵੀ ਇਥੋਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ

Ph. 775-6989

830 - NOTRE DAME AVE. WINNIPEG, MAN.

ਵਧੀਆ ਮੱਕੀ ਪੀਸਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ
ਵਧੀਆ ਵੇਸਟ ਪੀਸਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੱਕੀਆਂ
ਨਵੀਆਂ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ

ਵਿੰਨੀਪੇਗ ਵਿਚ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ

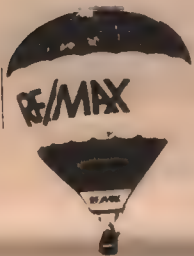
ਮਿਤਰਤਾ ਭਰੀ, ਈਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਸਲਾਹ ਲਈ

ਅਵਤਾਰ ਟਿਵਾਣਾ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

Ph. Off: (204) 694-5000

Res: 694-3198

Pager 942-7788 #02284

REMAX REALTY

10 - 2230 McPhillips St., Winnipeg, MB R2V 3C8

Sales Representative

ਵੀਡੀਓ ਮੂਵੀਆਂ ਵੀ ਇਥੋਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਵਿੰਨੀਪੇਗ ਵਿਚ ਕੱਪੜੇ ਤੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ
ਕੋਹਿਨੂਰ ਜਿਊਲਰਜ਼ ਤੇ ਫੈਬਰਿਕ ਸੈਂਟਰ

ਦਾਜ਼-ਵਰੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਇਕੋ ਹੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਬਣਵਾਓ

ਆਪਣੇ ਮਨਪਸੰਦ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਬਨਵਾਉਣ ਲਈ ਵੀ

ਕੋਹਿਨੂਰ ਜਿਊਲਰਜ਼ ਅਤੇ ਫੈਬਰਿਕ ਸੈਂਟਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੋ

ਵੰਨ ਸਵੰਨੇ ਸੂਟ ਤੇ ਸਾੜੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਦਾਜ-ਵਰੀ ਲਈ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਕੋਹਿਨੂਰ ਜਿਊਲਰਜ਼ ਤੇ ਫੈਬਰਿਕ ਸੈਂਟਰ

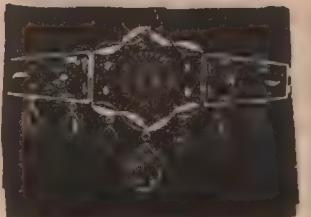
ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ, ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ, ਦੋਸਤਾਨਾ ਵਰਤਾਓ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ

Kohinoor Jewellers & Fabric Centre

New Location — 724 - Sargent Ave., Winnipeg, MAN.

Res. 633-6567

Ph. Bus. 772-3937

REDWOOD MOTORS LTD.

ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਨਰਲ ਮੁਰੰਮਤ — ਬਰੇਕਾਂ ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਰਵਿਸ

Automotive Repairs — Alignment and Wheel Balancing

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਜਲਦੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਰੈਡਵੁੱਡ ਮੋਟਰਜ਼ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚੋ

PH. 582-7138

600 - Redwood Ave. WINNIPEG, MAN.

ਫਿਲਮਨਾਮਾ

ਸਚਿਨ ਭੋਮਿਕ ਦੀ ਕਲਮ ਫੇਰ
ਚਮਕੀ

ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ ਜੋ 'ਦੇ' ਦਰਜੇ ਦੀਆਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਦੀ ਕਤਾਰ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਛੇ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਣ ਕਰਕੇ 'ਵਿਜੇ' ਫਿਲਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਫਿਲਮ ਖੇਤਰ 'ਚ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਕਈ ਨੁਕਤਿਆਂ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

'ਵਿਜੇ' ਫਿਲਮ ਕਾਰਨ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅਨੁਪਮ ਖੇਰ ਦੀ ਚੜ੍ਹ ਮੱਚ ਗਈ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਲ ਸਈਅਦ ਜਾਫਰੀ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਗਰਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਜੇਸ਼ ਖੰਨਾ ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਸਾਬਕਾ ਐਕਟਰ' ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਸੀ, ਮੁੜ ਅੰਗਰਾਜ਼ੀ ਭਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ ਸਚਿਨ ਭੋਮਿਕ ਨੇ ਜਿਸ ਨੇ 'ਵਿਜੇ' ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਪਟਕਥਾ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਹੋਰਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਯਸ਼ ਚੋਪੜਾ ਦੀ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨ ਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਨਮੋਹਕ ਫੋਟੋਗਰਾਫੀ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਸ਼ਲਾਘਾ ਸਚਿਨ ਭੋਮਿਕ ਨੂੰ ਸੰਘਣੀ ਪਟਕਥਾ ਤੇ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਣ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਸਚਿਨ ਭੋਮਿਕ ਦਾ ਨਾਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤਾ ਜਾਣਿਆ ਪਛਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਪਰ ਫਿਲਮੀ ਲੇਖਣੀ ਵੱਲ ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹਦੀ ਕਲਮ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਹਦੀ ਲੇਖਣੀ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਫਰ ਉਪਰ ਇਕ ਸੰਖੇਪ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 1953 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ 'ਇਪਟਾ' ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਆਇਆ ਤਾਂ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਗਿਆਨ ਮੁਕਰਜੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਲਿਆ। ਫਿਰ ਭੋਮਿਕ ਨੂੰ ਫਿਲਮਕਾਰ ਮੋਹਨ ਸਹਿਗਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੇਖਣੀ ਵਿਭਾਗ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ 'ਲਾਜਵੰਤੀ' ਫਿਲਮ 'ਚ ਉਸ ਦੀ ਕਲਮੀ ਮੱਦਦ ਲਈ। ਭੋਮਿਕ ਨੇ ਫਿਲਮੀ-ਲੇਖਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮੌਲਿਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ। ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੇ ਨਾਵਲ ਲਿਖਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਘੇ ਫਿਲਮਕਾਰ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਮੁਕਰਜੀ ਨੇ ਭੋਮਿਕ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ 'ਅਨੁਰਾਧਾ' ਫਿਲਮ ਦੀ ਪਟਕਥਾ ਲਿਖਵਾਈ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਬਰਲਿਨ ਫਿਲਮ-ਫੇਸਟੀਵਲ ਲਈ ਚੁਣੀ ਗਈ ਤੇ ਇਥੋਂ ਆ ਕੇ ਸਚਿਨ ਭੋਮਿਕ ਦੀ ਪੁੱਛ—ਪ੍ਰਤੀਤ ਇਕ ਦਮ ਵਧ ਗਈ। ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਮੁਕਰਜੀ ਨੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਕਈ ਵਾਰ ਕੰਮ ਲਿਆ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਦੀ ਕਲਕੱਤੇ ਵੱਲ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਫਿਲਮ 'ਨਾਮੁਮਕਿਨ' ਦੀ ਪਟਕਥਾ ਵੀ ਭੋਮਿਕ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਸੀ।

'ਜਾਨਵਰ' ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਪਟਕਥਾ ਦੀ ਖੂਬ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਹੋਈ ਤੇ ਇਉਂ ਸਚਿਨ ਭੋਮਿਕ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਉਤਾਹ ਹੀ ਉਤਾਹ ਉਠਦਾ ਗਿਆ। ਯਾਦ ਕਰੋ ਕਿ 'ਜ਼ਿੰਦੀ' 'ਮੇਮ ਦੀਦੀ', 'ਤੇ 'ਆਈ ਮਿਲਨ ਕੀ ਬੇਲਾ' ਫਿਲਮਾਂ ਇਸ ਸ਼ਖ਼ਸ ਦੀ ਕਲਮ 'ਚੋਂ ਜਨਮੀਆਂ ਸਨ। ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਦੀ 'ਦੇ ਦਿਲ', ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਦੀ 'ਅਫਸਾਨੇ', ਸ਼ਸ਼ੀ ਕ ਪੂਰ ਦੀ 'ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ' ਭੱਪੀ ਸੋਨੀ ਦੀ 'ਜਵਾਨ ਮੁਹੱਬਤ', ਜੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ 'ਆਏ ਦਿਨ ਬਹਾਰ ਕੇ', ਪ੍ਰਮੋਦ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਦੀ 'ਲਵ ਇਨ ਟੋਕੀਓ', ਅਜੀਤ ਚਕਰਵਰਤੀ ਦੀ 'ਪਗਲਾ ਕਹੀ ਕਾ', ਹੇਮੰਤ ਕੁਮਾਰ ਦੀ 'ਬੀਬੀ ਔਰ ਮਕਾਨ', ਉਤਮ ਕੁਮਾਰ ਦੀ 'ਛੋਟੀ ਸੀ ਮੁਲਾਕਾਤ', ਰਾਜਿੰਦਰ ਭਾਟੀਆ ਦੀ 'ਨੀਲਾ ਆਕਾਸ਼' ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਸਾਮੰਤ ਦੀ 'ਐਨ ਈਵਨਿੰਗ ਇਨ ਪੈਰਿਸ' ਵਰਗੀਆਂ ਹਿਟ ਤੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਲੇਖਣੀ ਦਾ ਕਿਰਸ਼ਮਾ ਸਚਿਨ ਭੋਮਿਕ ਦੀ ਕਲਮ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵੀ ਕਾਫੀ ਲਿਖੀਆਂ ਪਰ ਇਕ ਪਟਕਥਾ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਉਹਦੀ ਛਾਪ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੂੜ੍ਹੀ ਲੱਗੀ।

ਸਚਿਨ ਭੋਮਿਕ ਬੰਗਾਲੀ ਹੈ। ਉਹ ਬਰਮਾ 'ਚ ਜਨਮਿਆ ਸੀ ਜਿਥੇ ਉਸ ਦਾ

ਪਿਤਾ ਡਾਕਟਰ ਸੀ। ਸੰਨ '42 'ਚ ਉਹ ਭਾਰਤ ਪਰਤ ਆਏ ਸਨ। ਸਚਿਨ ਭੋਮਿਕ ਦਾ ਬੰਗਾਲੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ 'ਚ ਵੀ ਚੰਗਾ ਸਥਾਨ ਸੀ ਪਰ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਫਿਲਮੀ ਲੇਖਣੀ ਉਭਰਦੀ ਗਈ, ਉਸ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰੀ ਪਛੜਦੀ ਗਈ। ਸੰਨ 54 ਵਿਚ ਸਚਿਨ ਭੋਮਿਕ ਦਾ ਇਕ ਨਾਵਲ ਛਪਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਨੇ 75 ਰੁਪਏ ਲੈ ਕੇ ਕੁਝ ਚਿੱਤਰ ਤੇ ਟਾਈਟਲ ਬਣਵਾਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਪਤਾ ਕੌਣ ਸੀ, ਅੱਜ ਦਾ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਫਿਲਮਕਾਰ ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੇਅ।

ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਚਿਨ ਭੋਮਿਕ ਕੋਲ ਸਿਪੀਆਂ ਦੀ 'ਆਗ ਸੇ ਖੇਲੇ'ਗੇ' ਸਮੇਤ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ ਤੇ 'ਵਿਜੇ' ਦੀ ਭੱਲ ਬਣਨ ਉਪਰੰਤ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ 3-4 ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਉਮਰ ਪੱਖੋਂ ਸਚਿਨ ਭੋਮਿਕ ਢਲ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਕਲਮ ਵਿਚ ਜਵਾਨੀ ਹੈ, ਮੜਕ ਹੈ।

ਸਟਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਕੱਖ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ — ਸੁਭਾਸ਼ ਘਈ

ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਸੱਤ ਵੱਡੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਗਿਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੁਭਾਸ਼ ਘਈ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨੋਂ ਦਾਅਵੇ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਹੈ, ਪਰ ਖੁਸ਼ਸੂਰਤ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਉਹਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਚ ਦਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਕਸਰ ਇਹ ਦਾਅਵੇ ਸੱਚ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। 'ਵਿਧਾਤਾ' ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਸਮੇਂ 'ਚ ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਐਹੋ ਜਿਹੇ ਐਂਗਲ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ ਜਿਹੋ ਜਿਹਾ ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਾ ਵੇਖਿਆ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਫਿਲਮ ਆਈ ਤਾਂ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਵੱਖਰਾ ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ — ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਂਦਾ, ਬੰਬ ਸੁਟਦਾ ਤੇ ਐਕਸ਼ਨ ਸੀਨਾਂ 'ਚ ਗਤੌਚ ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ।

'ਕਰਮਾ' ਦੇ ਬਣਨ ਵੇਲੇ ਸੁਭਾਸ਼ ਘਈ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਜੇਕਰ ਫਿਲਮ ਸੁਪਰ ਹਿਟ ਨਾ ਹੋਈ ਤਾਂ ਫਿਲਮ ਲਾਈਨ ਛੱਡ ਦਿਆਂਗਾ। ਉਦੋਂ ਬੜਾ ਖਦਸ਼ਾ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਵੱਡੇ ਫਿਲਮਕਾਰ ਰਮੇਸ਼ ਸਿੰਘੀ, ਬੀ ਆਰ ਚੋਪੜਾ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਹਿਰਾ ਹੋਰੀ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਫਲਾਪ ਸਿੱਧ ਹੋ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਪਰ 'ਕਰਮਾ' ਨੇ ਕਮਾਲ ਕਰ ਦਿਖਾਈ। ਲੋੜੋਂ ਵੱਧ ਲੰਮੀ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਤਕਨੀਕੀ ਨੁਕਸਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਸੁਪਰਹਿਟ ਫਿਲਮ ਸਾਬਤ ਹੋਈ।

ਹੁਣ ਸੁਭਾਸ਼ ਘਈ ਨੇ 'ਰਾਮ ਲਖਨ' ਫਿਲਮ ਲਈ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇਕ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੱਡੇ ਸਟਾਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਜੈਕੀ ਸ਼ਰਾਫ, ਅਨਿਲ ਕਪੂਰ ਤੇ ਮਾਧੁਰੀ ਦੀਕਸ਼ਿਤ ਆਦਿ ਕਲਾਕਾਰ ਹਨ। ਸੁਭਾਸ਼ ਘਈ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, "ਮੈਂ ਮਿਟੀ ਨੂੰ ਸੋਨਾ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਲਾਪ ਐਕਟਰ ਨੂੰ ਇਕ ਸਟਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਅਣਘੜਤ ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਛਿੱਲ ਤਰਾਸ਼ ਕੇ ਕੀਮਤੀ ਹੀਰਾ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ..." ਫੇਰ ਸੁਭਾਸ਼ ਘਈ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਸਟਾਰਾਂ' ਤੋਂ ਮੈਂ ਅੱਕ ਗਿਆ ਸਾਂ। ਮੈਂ ਸਟਾਰਾਂ ਦੇ ਨਖਰੇ ਨਹੀਂ ਸਹਿ ਸਕਦਾ।" ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ 'ਦੇਵਾ' ਫਿਲਮ ਦੇ ਮਹੂਰਤ ਉਪਰ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸੁਭਾਸ਼ ਘਈ ਨੇ ਪਰਾਜੈਕਟ ਇਸ ਲਈ ਠੱਪ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਹੀਰੋ

ਅਮਿਤਾਬ ਬਚਨ ਉਸ ਦੇ ਕਹੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਫਿਲਮ 'ਚ ਰੋਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਸੁਭਾਸ਼ ਘਈ ਦੀ 'ਈਗੋ' ਤਾਂ 'ਸੁਪਰਈਗੋ' ਅਖਵਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੁਭਾਸ਼ ਘਈ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਜੈਕੀ ਸ਼ਰਾਫ ਜਿਸ ਉਪਰ ਫਲਾਪ ਹੀਰੋ ਦਾ ਲੇਬਲ ਚਿਪਕ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, 'ਰਾਮ ਲਖਨ' ਦੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਫਿਰ ਤੋਂ ਚਮਕ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮਾਧੁਰੀ ਦੀਕਸ਼ਿਤ ਨੂੰ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਆਉਣ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਨ ਇਜ ਭਾਲਦੇ ਫਿਰਨਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ 'ਹੀਰੋ' ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਬਾਅਦ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਸ਼ੇਸ਼ਾਧਰੀ ਨੂੰ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹਨ।

'ਕਾਲੀਚਰਨ' ਤੇ 'ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ' ਵਰਗੀਆਂ ਧੜੱਲੇਦਾਰ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸੁਭਾਸ਼ ਘਈ ਆਖਦਾ ਹੈ, "ਮੈਂ ਚਲਦੀ ਗੱਡੀ ਉਪਰ ਸਵਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਚੋਂ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਜੇਤੂ ਘੋੜਿਆਂ ਉਪਰ ਵੀ ਦਾਅ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ। ... ਮੈਂ ਹਰ ਘੋੜੇ ਦੀ ਲਗਾਮ ਆਪਣੇ ਹੱਥ 'ਚ ਰੱਖ ਕੇ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੋ ਤਦੇ ਮੈਂ ਸਫਲ-ਸਵਾਰ ਹਾਂ।"

ਸੰਖੇਪ ਖਬਰਾਂ

● ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਮਨਜੀਤ ਮਾਨ ਜੋ ਕਿ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਖੇਤਰ 'ਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ, ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਬਦਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਵਜੋਂ ਉਹ ਹੁਣ ਅੰਬਿਕਾ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਵੇਗੀ।

● ਦਿਲਜੀਤ ਕੌਰ ਫੇਰ ਇਕ ਵਾਰ ਦੁਬਿਧਾ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਪੱਕਾ ਨਾਂ ਇਹੋ ਰਹਿਣ ਦੇਵੇ ਜਾਂ ਕਿ ਦਿਲਸ਼ਾਦ ਰੱਖ ਲਵੇ। ਕੁਝ ਰਸਾਲਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਨਵਾਂ ਨਾਂ (ਦਿਲਸ਼ਾਦ) ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਦਿਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਜਲਦ ਹੀ ਖੰਡਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

● ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਵਾਗਿਸ' ਉਪਰੰਤ ਸਾਈਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਕੀਮਤ 'ਚ ਸਿਧਾ ਇਕ ਲੱਖ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

▶ 'ਏਕ ਰਾਦਰ ਮੇਲੀ ਸੀ' ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੁਖਵੰਤ ਦੱਡਾ ਉਰਫ ਟੀਟੋ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਕ ਫਿਲਮ ਲਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਸਾਈਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਾਂ 'ਰੇਸ਼ਮ' ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਚ ਇਕ ਅਨਾਥ ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਇਕ ਅਮੀਰ ਕੁੜੀ ਦੀ ਮੁਹੱਬਤ ਦਿਖਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

▶ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਰਿੰਦਰ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁਕੰਮਲਤਾ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। 'ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੀ ਅੱਗ' ਨਾਲੋਂ 'ਜੱਟ ਸੂਰਮੇ' ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ।

Dorion Insurance Agency

ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਕੌਮੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਏਜੰਸੀ

ਡੋਰੀਅਨ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਏਜੰਸੀ

ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ

- ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ● ਵਿਊਪਾਰ ● ਕਾਰ ਤੇ ਟਰੱਕ ● ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ● ਕੰਮ ਸਮੇਂ ਸੱਟ ਲੱਗ ਜਾਣ ਤੇ ਜਾਂ
- ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ। ● ਆਟੋ ਪੈਕ ਰੀਨੀਊ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ● ਲਾਈਸੈਂਸ ਪਲੇਟਾ ਲੈਣ ਲਈ
- ਕਾਰ, ਟਰੱਕ, ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

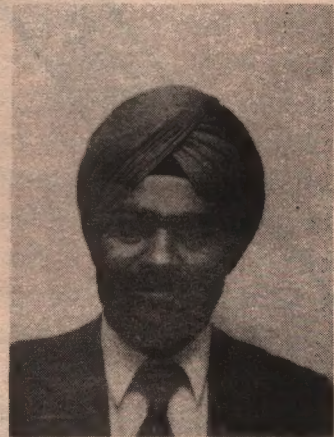
ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ

ਫੋਨ : 772-3301

775-1061

AJANTA TRAVELS

ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਵਿਚ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਲਈ ਅਜੰਤਾ ਟਰੈਵਲਜ਼ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

Kulwant S. Brar
Manager & Owner

Success Through Service & Experience

AWARD WINNER

OF THE MEDALLION CLUB, MEMBER OF THE I.C.I. DIVISION OF THE REAL ESTATE BOARD OF GREATER VANCOUVER IN BUSINESS SINCE 1971

For Professional Market Evaluation or Consultation

Without any obligation, contact

Buying, Selling or Trading

ਮਕਾਨ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਖ਼ੀਦਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਪੈਦਾ ਕਰੋ

Ph. Bus: 437-9431 Res: 434-4660

UNITED REALTY LTD.

2443 Kingsway, Vancouver, B.C. V5R 5G8

Ajaib S. Janda

MINT AUTO BODY LTD.

- Complete Professional Auto Body Repairs and Refinishing on all makes and models
- I.C.B.C. claims handled promptly
- Complete framework ■ UNI - BODY repairs
- All work conditionally guaranteed
- Free estimates ■ Courtesy cars

ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਅਤੇ ਪਿਕ-ਅੱਪ ਟਰੱਕਾਂ ਦੀ ਅੱਛੀ ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਅਤੇ ਤਸਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਪੇਂਟਿੰਗ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਉ

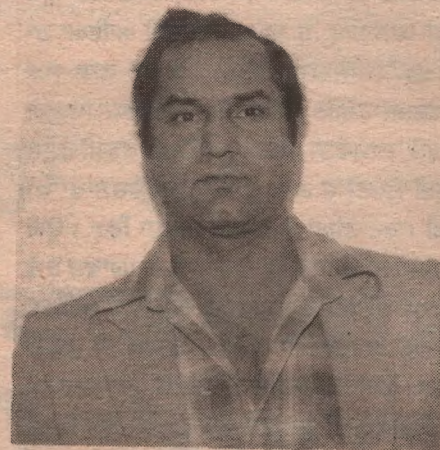
For further information call:

Bhupinder(Bob) Sihota

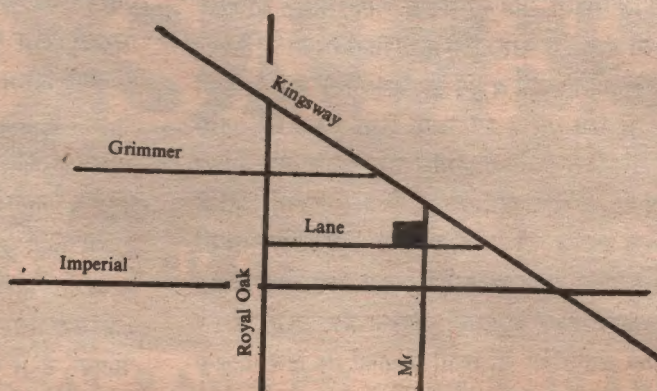
Ph. 433-1207

Mint Auto Body Ltd.

5590 Lane Street, BURNABY, B.C. V5H 2H5

Bhupinder(Bob) Sihota

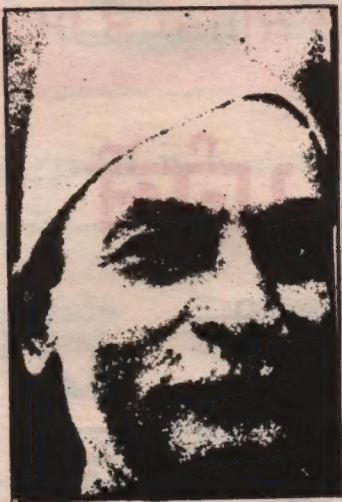

ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਯਾਦਾਂ

ਦੁੱਖ ਦਰਦ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਾਬੂ ਰਾਜਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਦਿਨ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫਰਿਆਦ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਰਾਜਿੰਦਰ ਬਾਬੂ ਦਾ ਹਥ ਫੌਰਨ ਉਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਰਾਜਿੰਦਰ ਬਾਬੂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਰਾਹਤ ਵੰਡ ਵਿਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਰਕਮ ਬਚਦੀ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਗੈਰਵਿਧਿਕਤਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਨਿੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇਕ ਨਵੀਂ ਕਾਰ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਬਗੈਰ ਦਰਅਮਦ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਪਰ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਗਰੀਬ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਇਕ ਪੁਰਾਣੀ ਗੱਡੀ ਨਾਲ ਹੀ ਕੰਮ ਚਲਾਉਣਾ ਪਿਆ।

ਮੇਜਰ ਦੱਤਾ ਜੋ ਕਿ ਸਵਰਗੀ ਡਾ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੇ ਮਿਲਟਰੀ ਏਡੀਸੀ ਸਨ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ, 'ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਾਲ ਕਲੱਕਤਾ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਜਿਥੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਨਹਾ ਦਾ ਹਾਲ ਚਾਲ ਪੁਛਣਾ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਨਹਾ ਉਥੇ ਇਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਸੁਆਗਤ ਲਈ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਰਾਜਪਾਲ ਕੁਮਾਰੀ ਪੀ ਨਾਇਡੂ ਆਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਹਾਜ਼ ਤੋਂ ਉਤਰਦਿਆਂ ਹੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਬਾਬੂ ਇਹ ਜਾਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਬਾਬੂ ਸਿਨਹਾ ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭਾਰੀ ਅਤੇ ਮੱਠੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ ਗਿਛ ਕੀਤੀ ਪਰ ਕੁਮਾਰੀ

ਨਾਇਡੂ ਕੁਝ ਸਮਝ ਨਾ ਸਕੀ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਝੁਕ ਕੇ ਫਿਰ ਸੁਆਲ ਕੀਤਾ ਪਰ ਕੁਮਾਰੀ ਨਾਇਡੂ ਦੇ ਪੱਲੇ ਫਿਰ ਕੁਝ ਨਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ। ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਸਬਦ ਦੌਰਾਨ ਤਾਂ ਕੁਮਾਰੀ ਨਾਇਡੂ ਨੇ ਬੜੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਵਿਚ ਜੁਆਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 'ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਸਿਨਹਾ ਇਥੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਕਿ ਨਹੀਂ।'

ਰਾਜਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ

ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਾਲ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਹ ਟੀਮ ਜਦੋਂ ਰਾਜਭਵਨ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਡਿਪਟੀ ਮਿਲਟਰੀ ਸੈਕਟਰੀ ਨੇ ਵੇਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਮੇਰੇ ਸੁਆਲ ਪੁਛਣ ਦੇ ਢੰਗ ਤੋਂ ਖਫਾ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰਾ ਸੁਆਲ ਪੁਛਣ ਦਾ ਢੰਗ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤੇ ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਏਡੀਸੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਆਪਣੀ ਪਿਆਰੀ ਬਿੱਲੀ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਰਾਜਪਾਲ ਦਾ ਮੂਡ ਵਿਗੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵੱਲ ਵਧੇ ਤਾਂ

ਕੁਮਾਰੀ ਨਾਇਡੂ ਆਪਣੀ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਬਾਹਾਂ ਵਿਚ ਚੁੱਕੀ ਉਤਰਦੀ ਦਿਸੀ। ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ

ਝੁਕ ਕੇ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਹਾਰ ਲਈ ਮਾਫੀ ਮੰਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੀ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਦੁਲਾਰਿਆਂ ਹੋਇਆ ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਫਰਕ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ

ਰੂਸੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੈਕਟਰੀ ਨਿਕਿਤਾ ਖਰੁਸ਼ਚੇਵ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਦਭਾਵਨਾ ਯਾਤਰਾ ਤੇ ਆਏ ਤਾਂ ਅਸ਼ੋਕ ਹਾਲ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਆਗਤੀ ਸਮਾਰੋਹ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਸ਼ੋਕ ਹਾਲ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਤੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵਾਇਸਰਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਪੰਡਤ ਨਹਿਰੂ ਤੋਂ ਖਰੁਸ਼ਚੇਵ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਦੌਰ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਦਵਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਾਬਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਇਥੇ ਲਾਈ ਰਖਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ? ਤਾਂ ਪੰਡਤ ਜੀ ਨੇ ਉਤਰ ਦਿੱਤਾ, 'ਤਸਵੀਰਾਂ ਹਟਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਟਾਏ ਜਾ ਸਕਣਗੇ।'

ਪਾਸ਼ ਟਰਸ਼ਟ ਕਾਇਮ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਟਰਸ਼ਟ ਕਾਇਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਦੇ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ (ਅਮਰੀਕਾ) ਪਾਸ਼ ਦੇ ਪਿਤਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਪੰਜਲ ਕੈਨੇਡਾ, ਅਵਤਾਰ ਜੋਹਲ ਯੂ ਕੇ, ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨਾਟਕਕਾਰ।

ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੇ ਵੰਡ ਪਾਈ — ਮਸਾਨੀ

ਪੰ: ਨਹਿਰੂ

ਬੰਬਈ — ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀਏ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀਵਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਮੀਨੂ ਮਸਾਨੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਲਾਨਾ ਆਜ਼ਾਦ ਦੀ ਕਿਤਾਬ "ਭਾਰਤ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ" ਵਿਚ ਵਰਨਣ ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਕੁਝ ਬਿਆਨ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਮਸਾਨੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 1937 ਵਿਚ ਲਖਨਊ ਤੋਂ ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਇਕ ਨੇੜਲੇ ਸਾਥੀ ਸਈਅਦ ਮਹਿਮੂਦ ਨੇ ਨਹਿਰੂ ਨੂੰ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਮੁਸਲਮਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਏ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਸਲਮ-ਲੀਗ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅਸੰਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸੰਯੁਕਤ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਬੇਗਾਨਗੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਦੋ ਕੌਮੀ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵੰਡ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਉਪਜ ਪਿਆ।

ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ 1946 ਵਿਚ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਗਾਂਧੀ ਇਹ ਸੋਚਣ ਲਗ ਪਿਆ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਅਣਵੰਡੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹਲ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਆਸ਼ਾਵਾਂ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਮਿਲ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਰਾਇਣ ਪੰਚਗਨੀ ਵਿਖੇ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ। ਉਹ ਜਦੋਂ ਬੰਬਈ ਵਾਪਸ ਪਰਤਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਮਸਾਨੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਉਸ ਢੰਗ ਤੇ ਅਥਰੂ ਵਹਾ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਖਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬੋਤਾਜ ਕੀਤਾ ਸੀ।'

ਮੌਲਾਨਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਟਿੱਪਣੀ ਨਾਲ ਮਸਾਨੀ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨਹਿਰੂ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੁਮੰਡੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ।

BOMBAY SWEETS MANUFACTURER INC.

6556-6560 Main St. (at 49th Ave.) Vancouver, B.C. V5X 3G9

CONTACT: NARESH SHUKLA & BROS.

Tel. (604) 321-1414 or 874-5722

Fax: 322-6090

ਇਹ ਸੇਲ Friday, Saturday, Sunday ਤੱਕ ਚੱਲੇਗੀ

GOLDEN TEMPLE ATTA

ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਆਟਾ

\$10.48

2x10 KG.

PALM HOMO MILK

ਪਾਮ ਹੋਮੋ ਦੁੱਧ

\$3.09

4 LIT.

ਲੱਡੂ

LADOO

\$1.75 LB.

ਜਲੇਬੀਆਂ

JALEBI

\$1.49 LB.

Popular Furniture Mfg. Ltd.

7935 - 128th Street, SURREY, B.C.

Ph. 596-1216

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਫਰਨੀਚਰ ਫੈਕਟਰੀ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਹੋਲਸੇਲ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਮਿਲਣ ਲੱਗਾ ਹੈ

ਸਿੱਧੇ ਫੈਕਟਰੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੋ

ਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਖ਼ੀਦੋ
ਰੰਗ-ਬਰੰਗੀਆਂ ਸੇਲਾਂ ਤੋਂ ਬਚੋ —

ਗੀਟੇਲ ਫਰਨੀਚਰ ਸਟੋਰਾਂ ਨੇ ਫੈਕਟਰੀ ਕੀਮਤਾਂ ਬੀਟ (Beat) ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ — ਨੇੜੇ
(Meet) ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ।

885 Pine

585 Pine

985 Pine

685 Pine

ਫਰਨੀਚਰ ਫੈਕਟਰੀ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਖ਼ੀਦਣ ਨਾਲ
ਬੱਚਤ ਹੀ ਬੱਚਤ

ਆਓ, ਆ ਕੇ ਦੇਖੋ ਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਅਜ਼ਮਾਓ

- ਕਸਟਮ ਮੇਡ ਫਰਨੀਚਰ
- ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ
- ਲੱਕੜ (Wood) ਦਾ ਬਣਿਆ ਫਰਨੀਚਰ

ਫੈਕਟਰੀ ਸ਼ੋ-ਰੂਮ ਸੱਤੇ ਦਿਨ ਖੁਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ

Factory Hours: 12.00 PM to 5:00 PM